

Rozpočty obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji – zhodnocení možností změn

Bc. Eliška Sekaninová

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Eliška SEKANINOVÁ**
Osobní číslo: **M10435**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Rozpočty obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji – zhodnocení možností změn**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte rozpočtovou skladbu obcí v České republice.
- Zhodnoťte současné trendy a problémy financování obcí v České republice.

II. Praktická část

- Analyzujte příjmovou a výdajovou stránku rozpočtů obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji.
- Syntetizujte poznatky získané analýzou obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji.
- Navrhněte možnosti optimalizace rozpočtu vybrané obce s rozšířenou působností ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] OTRUSINOVÁ, M. a D. KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek - po novele zákona o účetnictví. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 80-7400-342-4.

[2] PETERKOVÁ, H. Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum. 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2008. 93 s. ISBN 80-86976-13-6.

[3] PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 80-247-2789-9.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **26. března 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2012**

Ve Zlíně dne 26. března 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím datové kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být těm nejpozději pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takovéto dílo udělit svolení bez vábného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 nestrádá nedotčením.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2012

Sehainová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se příslušně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užívání školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila „Rozpočty obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji – zhodnocení možností změn“. Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část vymezuje základní pojmy vztahující se k problematice rozpočtové skladby a rozpočtového určení daní. Praktická část obsahuje analýzu rozpočtů obcí s rozšířenou působností Zlínského kraje se zaměřením na zhodnocení dopadů ekonomické krize na příjmovou a výdajovou stranu rozpočtů obcí v období 2007 až 2010. Z takto získaných poznatků vychází návrhová část, v níž jsou následně řešeny možnosti změny v rozpočtu vybrané obce s rozšířenou působností. Cílem této práce je komplexní analýza rozpočtů obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji včetně navržení optimalizace rozpočtu vybrané obce.

Klíčová slova:

Obec s rozšířenou působností, rozpočtové určení daní, rozpočet, příjmy, výdaje.

ABSTRACT

For my Master thesis I have chosen the topic “Budgets of the Municipalities with Extended Competence in the Zlín Region - Evaluation of Opportunities”. The work is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part defines basic terms concerning the problematique of budgetary structure and Budgetary Allocation of Taxes. The practical part contains analysis of budgets of the municipalities with extended competence in the Zlín Region with focus on evaluation of impacts of economic downturn on income and expense sides of budgets of the municipalities for the period 2007 – 2010. Suggestions are based on these gained pieces of knowledge. In this part opportunities for change in the budget of a selected municipality with extended competence are solved. The goal of the work is a complex analysis of budgets of municipalities with extended competence in the Zlín Region including the suggestion for the optimalization of the budget of the selected municipality.

Keywords:

Municipalities with extended competence, Budgetary Allocation of Taxes, budget, revenue, expenditures.

Ráda bych poděkovala vedoucímu své diplomové práce Mgr. Jiřímu Novosákovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, věcné připomínky a cenné rady, které mi při zpracování práce poskytl. Také bych ráda poděkovala zaměstnancům statutárního města Zlína za jejich ochotnou spolupráci.

Děkuji i své rodině a přátelům, kteří mě podporovali nejen při zpracovávání diplomové práce, ale také v průběhu celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ A ROZPOČTOVÁ SKLADBA OBCÍ	12
1.1 TRÍDĚNÍ ROZPOČTOVÉ SKLADBY	13
1.2 ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY OBCÍ	16
1.3 VÝDAJE ROZPOČTŮ OBCÍ	21
2 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ	23
2.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ	23
2.1.1 Vývoj daňových příjmů obcí.....	23
2.1.2 Daňové příjmy obcí v současnosti	25
2.1.3 Možné úpravy současného systému	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
3 CHARAKTERISTIKA OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE - METODOLOGIE	30
4 PŘÍJMY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	32
4.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY	34
4.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	40
4.3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	46
4.4 PŘIJATÉ TRANSFERY	47
5 VÝDAJE OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	53
5.1 BĚŽNÉ VÝDAJE	55
5.2 KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	63
5.3 FINANCOVÁNÍ	66
6 NÁVRH OPTIMALIZACE ROZPOČTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍNA PRO ROK 2012	69
6.1 ODHADOVANÉ PŘÍJMY ROZPOČTU	69
6.2 NAVRHOVANÉ VÝDAJE ROZPOČTU	76
ZÁVĚR	85
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	87
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	93
SEZNAM OBRÁZKŮ	95
SEZNAM TABULEK	96

ÚVOD

Současný svět je charakterizován rychle se měnící ekonomickou situací a rostoucími nároky na veřejné rozpočty. Veřejné finance a s nimi spojené i financování veřejných rozpočtů je dnes velmi diskutovaným tématem, především v souvislosti s ekonomickou krizí, která ovlivňuje jak příjmy, tak také výdaje veřejných rozpočtů. Vysoký schodek veřejných rozpočtů, pokles daňových výnosů a růst výdajů vede vládu i obce ke snaze o hledání úspor. Vláda v současné době schvaluje řadu opatření, která mají vést k optimalizaci veřejných financí. Tzv. úsporné balíčky zahrnují jak zvyšování některých daní, tak také redukci výdajů. Tato opatření mají dopad i na rozpočty obcí, protože dochází ke snižování transferů ze státních i krajských rozpočtů, které tvoří značnou část příjmů obecních rozpočtů. Obce tak musí hledat nové způsoby financování svých činností. Plošné snižování výdajů na jednotlivé činnosti by tak mohlo být na úkor kvality poskytovaných služeb a mohlo by vést i k narušení základních funkcí obce a k omezení jejich dalšího rozvoje. Hospodárné, účelné a efektivní hospodaření s veřejnými prostředky povede ke stabilnímu rozvoji obcí, posílení jejich postavení a snížení negativních dopadů ekonomické krize na jejich rozpočty.

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila téma „Rozpočty obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji – zhodnocení možností změn“. Rozpočet obce považuji za jeden z hlavních nástrojů jejího rozvoje. Teoretická část práce charakterizuje rozpočtovou skladu České republiky a vymezuje problematiku rozpočtového určení daní z pohledu obcí. Popisuje příjmovou a výdajovou stranu rozpočtů obcí a vývoj rozpočtového určení daní od vzniku samostatné České republiky v roce 1993 až po současnost. Součástí teoretické části je i zhodnocení současného rozdělení daní mezi jednotlivé úrovně veřejných rozpočtů a návrh možností úpravy stávajícího rozpočtového určení daní tak, aby lépe odpovídal skutečným potřebám obcí.

Praktická část je rozdělena do více částí, na analýzu příjmů a výdajů obcí s rozšířenou působností a návrh optimalizace rozpočtu statutárního města Zlína. Analýza příjmů a výdajů je provedena za období 2007 až 2010. Příjmy jsou hodnoceny v členění na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery. Daňové příjmy jsou analyzovány z hlediska vlivu jednotlivých daňových výnosů na výši daňových příjmů a významu jednotlivých daní pro obecní rozpočty v době ekonomické krize. Výdaje jsou rozděleny na běžné a kapitálové, které jsou dále analyzovány z hlediska odvětvového, tedy v třídění na

zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana a všeobecnou veřejnou správu a služby. Každá kapitola je zakončena shrnutím zjištěných poznatků a návrhy na možné úpravy hospodaření. Závěrem praktické části je návrh optimalizace rozpočtu vybrané obce s rozšířenou působností, statutárního města Zlína. Statutární město Zlín jsem si vybrala z důvodu, že je mým rodným městem a zajímá mě, jak hospodaří, a zda jsou nějaké možnosti ke zlepšení jeho hospodaření, a v neposlední řadě, že rozvoj regionu i okolních obcí je do značné míry závislý právě i na hospodaření Zlína, který je nejen správním, ale i kulturním a ekonomickým centrem Zlínského kraje.

Diplomová práce si klade za cíl zhodnotit současný vývoj rozpočtů obcí s rozšířenou působností z hlediska příjmů a výdajů, odhalit vliv ekonomické krize na jejich výši a strukturu a navrhnout možnosti optimalizaci rozpočtu statutárního města Zlína pro rok 2012 tak, aby se co nejvíce eliminovaly negativní dopady této krize na jeho rozpočet.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ A ROZPOČTOVÁ SKLADBA OBCÍ

Obec je podle Ústavy ČR základním územním samosprávným společenstvím občanů. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích), má obec postavení veřejnoprávní korporace s právní subjektivitou, má vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Podle tohoto zákona má obec právo na samosprávu. Úkoly vykonávané v rámci samosprávy spadají do oblasti samostatné působnosti. Státní orgány a orgány krajů do těchto záležitostí smí zasahovat pouze v případě, pokud obec porušuje zákon. Rozsah samostatné působnosti může být zákonem omezen. Kromě toho, mohou být obci zákonem svěřeny úkoly, které spadají do výkonu státní správy. Tyto činnosti pak obec vykonává v rámci přenesené působnosti a podléhá nadřízeným správním orgánům. Zatímco v samostatné působnosti jsou si všechny obce rovné, zákon o obcích rozlišuje několik typů obcí z hlediska rozsahu výkonu svěřené státní správy. Je to základní rozsah, rozsah pověřeného obecního úřadu a rozsah úřadu **obce s rozšířenou působností** (dále jen ORP). Na činnosti vykonávané v přenesené působnosti dostávají obce ze státního rozpočtu příspěvek (Kolektiv autorů, 2008, s. 332-334).

Do základního rozsahu výkonu přenesené působnosti patří např. evidence obyvatel, pověřený obecní úřad vykonává státní správu pro více obcí, tzv. správní obvody, v rozsahu stanoveném zvláštními zákony¹. ORP jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Vykonávají státní správu v základním rozsahu, v rozsahu obce s pověřeným obecním úřadem a navíc státní správu v rozsahu, kterou jí stanoví zvláštní zákony např. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, ve znění pozdějších předpisů. Správní obvody ORP jsou vymezeny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. výčtem obcí, které do nich spadají (Kolektiv autorů, 2008, s. 347).

Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba upravuje třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů. Základní právní předpis upravující rozpočtovou skladbu je vyhláška Ministerstva financí ČR

¹ Např. zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů.

č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška o rozpočtové skladbě). Umožňuje srovnatelnost příjmů, výdajů, salda hospodaření a financování celé rozpočtové soustavy. Rozpočtová skladba se nevztahuje na operace, které souvisí s hospodářskou činností obcí, na operace příspěvkových organizací, zdravotních pojišťoven, Pozemkového fondu ČR a na operace, které nemají charakter veřejných prostředků např. fond kulturních a sociálních potřeb (Pařízková, 2008, s. 69; Peterová, 2008, s. 59; Provazníková, 2009, s. 109).

1.1 Třídění rozpočtové skladby

Rozpočtová skladba pro rok 2012 třídí příjmy a výdaje ze čtyř hledisek, z hlediska odpovědnostního (kapitolního²), druhového, odvětvového a konsolidačního (Pařízková, 2008, s. 69-73; Peterová, 2008, s. 59). Od 1. dubna 2012 je účinná novelizace vyhlášky o rozpočtové skladbě, která rozšiřuje druhy třídění příjmů a výdajů na celkem deset hledisek.

- Odpovědnostní třídění

Toto třídění se používá pouze u státního rozpočtu. Podle odvětvového hlediska se třídí příjmy a výdaje podle jednotlivých správců kapitol státního rozpočtu, v současnosti je kapitol 40. Kapitola vyjadřuje okruh působnosti a odpovědnosti jednotlivých správců kapitol. Těmi jsou ústřední správní orgány státní správy a další organizační složky státu, např. ministerstva, stanoví-li zvláštní právní předpis, že mají vlastní kapitolu. Pro obce je toto třídění nepovinné (Kolektiv autorů, 2008, s. 247; Schneiderová, 2010, s. 13).

- Druhové třídění

Druhové třídění je základním tříděním povinným pro všechny obce. Člení všechny peněžní operace podle příjmových a výdajových druhů (Peterová, 2008, s. 60; Pařízková, 2008, s. 70). Výdajovým druhem jsou podle vyhlášky o rozpočtové skladbě:

- výdaje na nákupy, proti kterým stojí přímá protihodnota, tj. výdaje na pořízení věcí, služeb, prací, práv apod.,
- a výdaje, proti kterým přímá protihodnota nestojí, tj. transfery.

² Do roku 2003 kapitolní, organizační třídění

Příjmovým druhem jsou podle vyhlášky o rozpočtové skladbě právní důvody platby, které organizaci plynou z příjmů za poskytnutí věcí, služeb, prací, výkonů a práv a z příjmů z transferů, druh přijímané podpory nebo zdroj transferu (Peterová, 2008, s. 60; Pařízková, 2008, s. 70).

Druhé třídění používá čtyřmístný číselný kód, který rozlišuje rozpočtové třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky. Nejnižší jednotkou jsou položky, které se seskupují do podseskupení položek, to do seskupení položek a seskupení položek do jednotlivých tříd (Pařízková, 2008, s. 70-72; Provazníková, 2009, s. 115-118). Rozlišujeme celkem 7 tříd (Peterová, 2008, s. 60-61):

- třída 1 – daňové příjmy – příjmy z daní, sociálního a zdravotního pojištění, místních poplatků,
- třída 2 – nedaňové příjmy – příjmy z prodeje neinvestičního majetku, zboží a služeb, poplatky, příjmy z užití majetku, přijaté úroky, dividendy, splátky poskytnutých půjček, přijaté sankce, vratky transferů atd.,
- třída 3 – kapitálové příjmy – příjmy z prodeje investičního majetku, finančních aktiv, přijaté dary na pořízení majetku,
- třída 4 – přijaté transfery – nenávratně přijaté dotace účelové i neúčelové, dary,
- třída 5 – běžné výdaje – výdaje na běžné, provozní potřeby, např. platy zaměstnanců, náklady na energie,
- třída 6 – kapitálové výdaje – výdaje na pořízení dlouhodobého, investičního majetku,
- třída 8 – financování – vyjadřuje, jakým způsobem, z jakých zdrojů, byl kryt deficit rozpočtu, nebo jak byl využit rozpočtový přebytek³.

Např. kód 1341 znamená (Schneiderová, 2010, s. 31-36):

- třída 1 – Daňové příjmy,
- seskupení položek 13 – Daně a poplatky z vybraných činností,
- podseskupení položek 134 – Místní poplatky z vybraných činností,
- položka 1341 – Poplatky ze psů.

³ Třída 7 se nepoužívá

- **Odvětvové třídění**

Odvětvové třídění člení příjmy a výdaje podle odvětví. Odvětvím je druh činností, ze kterých plynou obci příjmy nebo na které vynakládá výdaje. Všechny výdaje se z tohoto hlediska třídí do jednotlivých oddílů, ale z příjmů se takto člení pouze nedaňové a kapitálové příjmy obcí. Toto třídění je pro obce povinné. Stejně jako u druhového třídění se i u odvětvového používá čtyřmístný kód. Tento kód umožňuje rozlišit rozpočtové skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy. Nejnižší jednotkou jsou paragrafy, které se seskupují do pododdílů, ty do oddílů a oddíly do skupin (Pařízková, 2008, s. 72; Provazníková, 2009, s. 111-112). Odvětvové třídění má celkem 6 skupin (Peterová, 2008, s. 61-62):

1. zemědělství a lesní hospodářství,
2. průmyslová a ostatní odvětví hospodářství.
3. služby pro obyvatelstvo,
4. sociální věci a politika zaměstnanosti,
5. bezpečnost státu a právní ochrana,
6. všeobecná veřejná správa a služby.

Např. kód 3721 znamená (Schneiderová, 2010, s. 123-135):

- skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo,
- oddíl 37 – Ochrana životního prostředí,
- pododdíl 372 – Nakládání s odpady,
- paragraf 3721 – Sběr a svoz nebezpečných odpadů.

- **Konsolidační třídění**

Konsolidační členění se používá pro třídění výdajů vynaložených uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a příjmů, které vznikají uvnitř této soustavy, v případě, že tyto příjmy a výdaje nejsou obsažené již v druhovém třídění. Konsolidace příjmů a výdajů slouží k vyloučení duplicit transferů mezi jednotlivými částmi rozpočtové soustavy. Stejně jako druhové nebo odvětvové je také konsolidované třídění pro obce povinné. Jednotkou třídění je záznamová jednotka (Peterová, 2008, s. 62; Pařízková, 2008, s. 73; Provazníková, 2009, s. 111). Celkem je 9 záznamových jednotek (Schneiderová, 2010, s. 158):

- převody uvnitř peněžního fondu,
- transfery přijaté z území jiného okresu,

- splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu,
- transfery poskytnuté na území jiného okresu,
- půjčené prostředky poskytnuté na území jiného okresu,
- transfery přijaté z území jiného kraje,
- splátky půjčených prostředků přijaté z území jiného kraje,
- transfery poskytnuté na území jiného kraje,
- půjčené prostředky poskytnuté na území jiného kraje.

Nová hlediska třídění dle vyhlášky o rozpočtové skladbě, kterými se budou řídit rozpočty od roku 2013, jsou:

- **zdrojové** – třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich zdroje, skládá se z třídění podkladového, z hlediska podkladu pro změnu rozpočtu, prostorového, z hlediska jejich prostorového původu, a nástrojového,
- **doplňkové** – třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům,
- **programové** – třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům podle § 12 a 13 zákona o rozpočtových pravidlech,
- **účelové** – třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu,
- **strukturní** – třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich věcné podstaty do strukturovaných celků,
- **transferové** – třídění příjmů a výdajů z hlediska účelů transferů.

Rozpočty obcí a krajů se budou třídit pouze z hlediska zdrojového a nástrojového. Zdrojové hledisko třídí příjmy a výdaje podle jejich prostorového původu podle toho, zda je jejich zdrojem tuzemsko nebo zahraničí (např. z rozpočtu Evropské unie). Nástrojové hledisko je podobné jako zdrojové. Třídí příjmy a výdaje podle toho, zda je jejich zdrojem tuzemsko nebo zahraničí, navíc ale ještě rozlišuje jednotlivé peněžní fondy, programy, projekty a mezinárodní smlouvy o finančních mechanismech, ze kterých byly prostředky přijaty nebo kterým byly poskytnuty. Ostatní třídění se týká pouze státního rozpočtu a dalších rozpočtů centrální úrovně, např. státních fondů.

1.2 Rozpočtové příjmy obcí

Rozpočtové příjmy obcí jsou různorodé. Hlavní část tvoří daňové příjmy a transfery. Objem příjmů z vlastní podnikatelské činnosti je mnohem menší než příjem z daní nebo

transferů. Z ekonomického hlediska je důležité rozlišit příjmy, které může obec svou činností nebo svým rozhodnutím ovlivnit, a příjmy, které takto ovlivnit nemůže, protože o nich rozhoduje stát (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 266).

Je mnoho způsobů, jak rozpočtové příjmy členit např. na návratné a nenávratné, na plánované a neplánované, ale závazné je pro obce členění příjmů podle rozpočtové skladby viz kapitola 1.1 Třídění rozpočtové skladby (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 266-267).

- **Daňové příjmy**

Daňové příjmy tvoří významnou část příjmů rozpočtů obcí. Průměrně tvoří téměř jednu polovinu celkových příjmů obcí. Pro obecní rozpočty jsou nejdůležitější především daně z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob, které tvoří téměř tři čtvrtiny celkových daňových příjmů. Daň z nemovitosti, jejíž výnos náleží celý do rozpočtu příslušné obce, tvoří téměř deset procent celkových daňových příjmů (Pařízková, 2008, s. 80-81; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 266-267).

Zákon o rozpočtovém určení daní vymezuje tzv. daňové určení, které určuje, do jakých rozpočtů plynou výnosy daní vybírané na základě daňových zákonů. Více viz kapitola 2. Rozpočtové určení daní (Pařízková, 2008, s. 81).

Obce mohou vybírat i různé místní daně, kterými jsou v České republice místní poplatky. Soustava místních poplatků je uzákoněna zákonem ČNR č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o místních poplatcích). Podle tohoto zákona tvoří soustavu místních poplatků:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho napojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Místní poplatky spravují a vybírají samy obce. Zastupitelstvo obce má pravomoc rozhodnout o tom, zda bude obec místní poplatky vybírat, jaké bude vybírat a v jaké výši. Obec tyto poplatky stanoví obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti, v níž upraví podrobnosti jejich výběru, stanoví výši sazby poplatku, která však musí být v souladu se zákonem o místních poplatcích, který stanoví i maximálně možné sazby nebo rozpětí sazeb. Výše stejného poplatku tak může být v různých obcích různá. Místní poplatky nepředstavují velký příjem obecního rozpočtu, zpravidla nepřesahují dvě procenta z celkových příjmů obce (Pařízková, 2008, s. 90-91; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 268-269).

- **Příjmy z vlastní správní činnosti**

Příjmy z vlastní právní činnosti patří mezi nedaňové příjmy obcí, tvoří je poplatky za správní úkony. Správní poplatky jsou upraveny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Obce je vybírají za správní úkony, které vykonávají v rámci přenesené působnosti. Tyto poplatky by měly pokrýt náklady spojené s poskytováním správních úkonů, jako jsou např. výpisy z matrik, vystavení dokladů, ověření pravosti podpisů apod. U obce s rozšířenou působností mají rozsah těchto činností nejširší. Právě za tyto úkony jsou vybírány správní poplatky, jejichž výše je stanovena zákonem o správních poplatcích (Pařízková, 2008, s. 94-95; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 269).

Správní poplatky představují přibližně pět procent celkových příjmů rozpočtů obcí, i když v posledních letech výnos ze správních poplatků vzrostl (Pařízková, 2008, s. 95).

- **Příjmy z vlastního podnikání**

Mezi příjmy z vlastního podnikání patří (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 269):

- příjmy z vlastních neziskových organizací,
- příjmy z vlastního podnikání, podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce,
- příjmy z pronájmu nebo prodeje vlastního majetku,
- příjmy z obchodování s cennými papíry.

Příjmy z vlastního podnikání obce jsou závislé na počtu a velikosti obecních podniků, charakteru jejich činností a poplatcích za jejich služby. Obce však většinou zřizují podniky, které hospodaří na neziskovém principu, organizační složky nebo příspěvkové organizace. Poplatky za jejich služby jsou pak spíše symbolické (Pařízková, 2008, s. 97).

Obec může i finančně investovat a podílet se tak na podnikání subjektů soukromého sektoru. Tento druh podnikání je však spojen s určitým rizikem a vyžaduje zkušenosti s finančním investováním. Hospodaří-li podnik se ztrátou, nebo pokud zkrachuje, ztrácí i obec svůj vklad. Z tohoto důvodu obce tento způsob investování využívají zřídka. Obec může své dočasně volné finanční prostředky také ukládat na termínované vklady, které, pokud jsou uloženy u důvěryhodných peněžních ústavů, jsou sice méně výnosné, ale představují mnohem menší riziko, než nákup cenných papírů (Pařízková, 2008, s. 98-100; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 270-271).

Příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku jsou závislé na tom, jaký majetek obec vlastní, a zda ho může případně postrádat. Prodejem majetku získá obec jednorázový příjem, z dlouhodobého hlediska je ale pro obec výhodnější pronájem majetku, protože umožňuje získávat pravidelné příjmy i v budoucnu. Rozhodnutí o pronájmu či prodeji majetku by měla předcházet ekonomická analýza, která posoudí výhodnost pronájmu či prodeje majetku z krátkodobého i dlouhodobého hlediska. Rozhodnutí obce je ovlivněno také rozsahem a kvalitou veřejných statků, které musí zajišťovat a financovat (Pařízková, 2008, s. 98-99; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 270).

- **Uživatelské poplatky**

Uživatelské poplatky se používají u smíšených veřejných statků. O výši poplatků rozhoduje vždy zastupitelstvo obce. Uživatelské poplatky plynou do rozpočtu obce přímo, pokud poskytuje smíšené statky přímo obce, nebo nepřímo prostřednictvím obcí zřízenou nebo obcí pověřenou organizací. Problémem při stanovení výše uživatelských poplatků je zda mají kryt ekonomicky nutné náklady na poskytování smíšených statků nebo pouze jejich část (Pařízková, 2008, s. 102; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 271).

- **Příjmy sankční povahy**

Příjmy sankční povahy jsou nepravidelné a neplánovatelné příjmy, které tvoří spíše doplňkový zdroj příjmů obce. V rozpočtu obce nemají větší význam. Obce mohou v rámci přenesené působnosti ukládat v přestupkovém řízení pokuty za porušení obecně závazných předpisů. Předpokladem je zřízení přestupkové komise, která může pokuty uložit na základě zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (Pařízková, 2008, s. 101; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 271).

- **Ostatní příjmy**

Mezi ostatní příjmy patří všechny další nedaňové příjmy, které plynou do rozpočtu obce. Jedná se např. o příjmy ze sdružování finančních prostředků, výnosy ze sbírek apod. Tyto příjmy jsou většinou malé a nevýznamné (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 272).

- **Přijaté transfery**

Významným příjmem obecních rozpočtů jsou transfery. Obce jsou finančně nesamostatné a potřebují transfery na zajištění svých činností, zejména transfery ze státního rozpočtu. Stát deleguje na obce část svých povinností v rámci přenesené působnosti. Aby zajistil standardní úroveň těchto služeb, musí obcím poskytnout alespoň zčásti odpovídající finanční prostředky. To je jedním z hlavních důvodů, proč nemohou být obce finančně samostatné a je nutné jejich činnost alespoň z části dotovat prostřednictvím přerozdělování veřejných prostředků v soustavě veřejných rozpočtů. Výše transferů je různá podle rozsahu přenesené působnosti, kterou stát na jednotlivé úrovně samosprávy deleguje. Nejširší rozsah činností vykonávají obce s rozšířenou působností, proto mají také nejvyšší transfery ze státního rozpočtu (Provazníková, 2009, s. 106; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 272-273).

Transfery můžeme rozdělit z několika hledisek. Základním dělením je členění transferů na účelové, jejichž poskytnutí je vázáno na přesně stanovený účel, a neúčelové, které nejsou poskytovány na financování konkrétních potřeb obce, dále na transfery s finanční spoluúčastí obce, nejčastěji dotace ze strukturálních fondů Evropské unie, a bez ní, transfery běžné a kapitálové. (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 272-273).

- **Návratné příjmy**

Příjmy návratného charakteru jsou příjmy, které obec přijala a v budoucnu je bude muset svým věřitelům vrátit. Návratné příjmy mohou sloužit k překlenutí dočasného nesouladu mezi příjmy a výdaji, kdy daňové příjmy obce přicházejí na příjmový účet obce až v průběhu roku, nebo při financování nákladnějších investičních akcí, které zasahují do více rozpočtových období. Mezi návratné příjmy obcí patří úvěry od komerčních bank nebo institucí, které poskytují úvěry speciálně územním samosprávám, emise komunálních obligací nebo akcií (tento zdroj financování využívají obce velmi zřídka, většinou jde o velká města např. Praha) a návratné půjčky a finanční výpomoci od subjektů rozpočtové soustavy, např. ze státního rozpočtu, z rozpočtů fondů nebo kraje (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 273).

1.3 Výdaje rozpočtů obcí

Obce se významně podílejí na zabezpečování a financování veřejných statků. Odpovědnost obcí za výdaje lze rozdělit na výdaje v samostatné a v přenesené působnosti. Od přijetí zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, nedocházelo k výraznějším změnám ve výdajových kompetencích obcí. Po zrušení okresních úřadů k 31. 12. 2002 přešla část jejich kompetencí na nově vzniklé obce s rozšířenou působností a část na kraje. Růst činností obcí vykonávaných v přenesené působnosti je důsledkem decentralizace veřejné správy a posilování role územní samosprávy. S růstem kompetencí obcí vzrostly i jejich výdaje, avšak v odpovídající výši nevzrostly také příjmy obcí. Rozhodující část výdajů obcí tvoří výdaje na zabezpečování veřejných statků, část z nich tvoří mandatorní výdaje⁴ (Provazníková, 2009, s. 216; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 276).

Výdaje rozpočtů obcí tvoří výdaje vyplývající pro obec z plnění povinností, které jí ukládá zákon a výdaje na vlastní činnost obce v samostatné působnosti. Sem spadají výdaje na školství, sociální péči, zdravotnické služby (částečné financování nemocnic, poliklinik a jeslí v jejich obvodu), kulturu a rekreaci, veřejnou bezpečnost a obecní policii, pokud ji obec zřídila, výdaje na vodovody, kanalizace, svoz komunálního odpadu, veřejné osvětlení, parky, hřiště a hřbitovy, výdaje na údržbu místních komunikací a provoz městské dopravy, na obecní byty a na podporu soukromého podnikání, které přináší obci prospěch. Dále obce vynakládají prostředky na závazky vyplývající ze smluv, které uzavřely, závazky ze spolupráce s jinými obcemi a další výdaje vynaložené v rámci své působnosti. Kromě těchto výdajů musí obec hradit také výdaje na umořování dluhů, půjček, úvěrů a návratných finančních výpomocí (Provazníková, 2009, s. 217; Pařízková, 2008, s. 108).

Výdaje rozpočtů obcí se závazně člení podle zákona o rozpočtové skladbě podle druhového třídění (na běžné a kapitálové) a podle odvětvového třídění. Důležité je také členění výdajů na plánované a neplánované. Rozhodující část výdajů obcí by měla být dobře plánovatelná. Výše plánovaných výdajů obce a jejich struktura je omezená plánovanými příjmy obce. Obce se mohou rozhodnout, které výdaje je nutné vynaložit a ve kterých může případně najít úspory, které mohou „počkat“, zejména nákladnější investice, než

⁴ Výdaje rozpočtu, které jsou externě dané, např. zákonem, a nelze je nevynaložit, např. výdaje na sociální dávky (businesscentre.cz, 2010)

bude mít dostatek příjmů k jejich realizaci. Neplánované výdaje jsou výdaje nahodilé, obec je nemůže předem nijak odhadnout. Jsou to výdaje způsobené nahodilými událostmi např. živelnými pohromami, jako jsou záplavy nebo vichřice, nebo výdaje spojené se sankčními výdaji za porušení rozpočtové kázně. Tyto výdaje jsou zpravidla financované z rezerv obce, pokud je ovšem obec v minulých letech vytvořila (Pařízková, 2008, s. 110-111; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 276).

Obec povinně člení své výdaje na běžné a kapitálové. Běžné jsou výdaje vynakládané na financování běžných, opakujících se provozních činností, které mají neinvestičních charakter. Kapitálové výdaje naopak slouží k financování investičních akcí, které mají většinou dlouhodobější charakter a zpravidla zasahují do více rozpočtových období. Pokud obec použije k financování takovýchto investic návratné finanční zdroje, může umořování těchto dluhů v budoucnu zatížit rozpočet obce nemalými výdaji. Ty si pak mohou vyžádat nejen snížení kapitálových výdajů v následujících letech, ale i úsporná opatření v běžných výdajích rozpočtu (Pařízková, 2008, s. 111; Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 277).

2 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Rozpočtové určení daní (dále jen RUD) upravuje samostatný zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o RUD). Předmětem úpravy tohoto zákona je rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční, tedy daňové příjmy veřejných rozpočtů (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 79).

Daně v ČR můžeme rozdělit z několika hledisek, např. daně sdílené a výlučné, přímé a nepřímé, majetkové a důchodové aj. Z hlediska RUD je důležité členění daní na sdílené, které náleží do více druhů veřejných rozpočtů, a daně výlučné, které náleží pouze do jednoho druhu veřejných rozpočtů.

2.1 Daňové příjmy obcí

Daňové příjmy obcí tvoří daně sdílené a výlučné a místní poplatky, které jsou v České republice obdobou místních daní.

2.1.1 Vývoj daňových příjmů obcí

Vývoj financování obcí z hlediska struktury daňových příjmů lze rozdělit do tří etap v letech 1993 – 1995, v letech 1996 – 2000 a od roku 2001 do současnosti (Provazníková, 2009, s. 121).

- Etapa 1993 – 1995

V letech 1993 až 1995 tvoří daňové příjmy obcí dvě daně, a to daň z příjmů fyzických osob a celý výnos daně z nemovitostí. V případě daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti byl příjem té obce, v níž měl podnikatel trvalé bydliště, a dále měla obec podíl na celookresním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Od roku 1994 se stal příjmem obce také celý výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy poplatníkem byla sama obec (Provazníková, 2009, s. 122-125).

- Etapa 1996 – 2000

Vazba výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti na celookresním výnosu způsobovala velké meziokresní rozdíly v daňových příjmech jednotlivých obcí. Běžně tak docházelo k tomu, že dvě obce s podobnými charakteristikami (počet obyvatel, stejné ekonomické a sociální zázemí) získávaly různou výši daňových příjmů jen proto, že každá

z nich ležela v jiném okrese. Vázanost daně z příjmů samostatně výdělečných osob na bydliště podnikatele zase vedla ke spekulativním praktikám obcí při získávání trvalého bydliště podnikatele. Z makroekonomického hlediska navíc vedl takovýto daňový systém k rychlejší dynamice růstu daňových příjmů obce a okresních úřadů než státního rozpočtu. Z těchto důvodů byla přijata novelizace zákona s účinností od roku 1996 (Provazníková, 2009, s. 125-127).

Změna se týkala daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. O celookresní výnos daně se dělili stát 40 %, okresní úřady 30 % a obce 30 % (20 % dle počtu obyvatel a 10 % dle plátcovy pokladny). Nově se sdílenou daní stala daň z příjmů právnických osob, stát získával 80 % a obce 20 %. Ostatních daní se novela zákona nedotkla (Provazníková, 2009, s. 127-129).

- **Etapa 2001 – 2007**

Ani tato úprava RUD neodstranila přetrvávající nedostatky, proto byl v roce 2000 přijat nový, samostatný zákon o RUD. Podle nového zákona zůstaly výlučnými daněmi daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob placená příslušnými obcemi. Sílenými daněmi se staly:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- ze 70% výnosu daň z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných,
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou,
- daň z příjmů právnických osob, pokud není poplatníkem obec nebo kraj,
- daň z přidané hodnoty (dále jen DPH).

Podíl obcí na výnosech těchto daní činil 20,59 %. Mezi jednotlivé obce byly daňové výnosy rozdělovány podle podílu počtu obyvatel obce na počtu obyvatel ČR k 1. lednu upraveného koeficientem velikostní kategorie obce. Koeficienty byly stanoveny zákonem podle počtu obyvatel obce, hlavní město Praha mělo vlastní koeficient (Provazníková, 2009, s. 130-132).

V RUD byly zakomponovány i motivační prvky, které měly motivovat obce k podpoře podnikání a zvyšování zaměstnanosti. Motivačními prvky byly 30% podíl na dani z příjmu fyzických osob z podnikání, který byl rozdělován podle místa bydliště podnikatele, a od roku 2002 také 1,5% podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků rozdělovaný podle poměru počtu zaměstnanců v obci

k 1. prosinci předcházejícího roku k součtu zaměstnanců ve všech obcích ČR (Komárek, 2008).

Větší zapojení sdílených daní do rozpočtů obcí vedlo k větší stabilitě obecních rozpočtů a k lepší předvídatelnosti příjmů obcí. Odstraněním vazby daňových výnosů na celookresním výnosu snížilo územní nerovnoměrnosti v daňových příjmech. Ani tento model však nebyl bez problémů. Nezohledňoval aktuální změny v legislativě, které posilovaly činnosti obcí vykonávané nejen v přenesené, ale i samostatné působnosti (Provazníková, 2009, s. 134). Velké rozdíly v koeficientech velikostních kategorií mezi nejmenšími a největšími obcemi, skokové přechody mezi velikostními kategoriemi obcí, které často znamenaly, že obcím s hraničním počtem obyvatel se při přechodu do vyšší nebo naopak nižší kategorie skokově zvýšily nebo snížily příjmy, a v neposlední řadě nezahrnutí financování krajů a přijetí zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který zasáhl do sazeb sdílených daní, to vše vedlo k dalším novelizacím zákona u RUD (Netolický, 2008).

Novelizací zákona o RUD s účinností od 1. 1. 2002 byly do RUD zahrnuty také kraje. Soubor sdílených i výlučných daní zůstal stejný, jen celostátní výnos se začal dělit mezi stát, obce a kraje. Obcí se novelizace výrazně nedotkla, snížil se pouze podíl státu na celostátním výnosu daní o 3,1 %, který připadl krajům. Obcím připadl navíc 1,5% podíl na celostátním výnosu daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků rozdělovaný podle počtu zaměstnanců v obci zmiňovaný již výše (Provazníková, 2009, s. 135).

V roce 2005 nabyla účinnosti další novela, která se však týkala pouze krajů a zvyšovala jejich podíl z 3,1 % na 8,92 % (Provazníková, 2009, s. 136).

2.1.2 Daňové příjmy obcí v současnosti

Zatím poslední novelizace zákona o RUD proběhla v roce 2007 s platností od roku 2008, i když v současné době se opět diskutuje o další změně RUD (Ministerstvo financí, 2011).

V roce 2008 dochází k navýšení podílu obcí na sdílených daních z 20,59 % na 21,4 %. Navíc dochází k redukci počtu velikostních kategorií obcí ze 14 na 4 a zavedení koeficientů postupných přechodů mezi velikostními kategoriemi obcí viz Tab. 1 (Komárek, 2008). Podíl konkrétní obce na stanovené výši celostátního hrubého výnosu daní se nově vypočítá

tává jako součet podílů násobený příslušnými vahami jednotlivých kritérií⁵. Nově jsou stanovena tři kritéria, oproti dřívějšímu jednomu (Provazníková, 2009, s. 140-141):

- 94 % dle počtu obyvatel upraveného koeficientem postupných přechodů – modifikace stávajícího kritéria,
- 3 % dle prostého počtu obyvatel – podíl počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel ČR,
- 3 % dle výměry obce.

Tab. 1 Propočet násobku postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel od – do obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301 – 5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 300
5001 – 30 000	1,3872	5 300,8 + 1,3872 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 5 000
30 001 – a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Zdroj: Komárek, 2008

Novela odstranila velkou část dřívějších problémů, avšak zavedení kritéria výměry katastrálního území obcí přineslo nové problémy. Zejména u obcí s větší výměrou území a zároveň malým počtem obyvatel došlo ke značnému navýšení příjmů. Toto mimořádné navýšení daňových příjmů však bylo neopodstatněné (Gildainová, Havlena, 2009). Na první pohled by se mohlo zdát, že katastrální území je jedním z určujících prvků pro výdaje obcí, praxe však ukázala, že výdaje obcí jsou determinovány především rozlohou zastavěného území, než celkovou výměrou obce (Netolický, 2008).

⁵ Pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň jsou koeficienty stanoveny samostatně.

Současná finanční a ekonomická krize zasáhla také ČR. Je třeba hledat nové zdroje příjmů a nové možnosti úspor. Obě tyto varianty, zvyšování příjmů veřejných rozpočtů a snižování výdajů, s sebou z makroekonomického hlediska přinášejí další zpomalení ekonomiky. Proto je nutné najít vyvážený poměr mezi zvyšováním příjmů a tedy zvyšováním především daní a snižováním výdajů tak, aby tyto snahy neměly spíše opačný účinek a v ekonomice státu se neprojevíly spíše negativně než pozitivně. V důsledku krize stát přerozděluje méně finančních prostředků, klesají daňové výnosy, zvyšuje se nezaměstnanost apod. To vše má za následek i pokles daňových příjmů obcí (Gildainová, Havlena, 2009).

System RUD zavedený v roce 2008 přinesl do financování obcí potřebnou stabilitu a odstranil nerovnoměrnost v příjmech relativně stejně velkých obcí. Ani tato úprava však není zcela bez problémů. Základním problémem současného RUD je, že kritéria pro přerozdělení podílu obcí na výnosech ze sdílených daní zcela neodráží skutečné potřeby obcí. Tím dochází k „podfinancování“ obcí do 150 tis. obyvatel (SMS ČR, 2009).

2.1.3 Možné úpravy současného systému

Je mnoho návrhů, jak upravit současný systém. Některé prosazují rozšíření kritérií (SMS ČR, 2009), jiné naopak zrušení sdílených daní a jejich nahrazení neúčelovými dotacemi jako mandatorními výdaji státního rozpočtu (Kypetová, 2007, s. 24-25). Podle mého názoru by se současný systém sdílených daní měl zachovat a měla by se rozšířit stávající kritéria. Zároveň by mělo dojít k posílení pravomocí obcí v oblasti místních poplatků, které mají charakter obecních daní tak, aby obcím umožňovaly aktivně ovlivňovat výši daňových příjmů (Šindelářová, 2008, s. 48-49).

Aby současný systém RUD více odpovídal skutečným nákladům obcí spojených s výkonem samostatné i přenesené působnosti, mohl by se upravit následovně:

- zachování kritéria počtu obyvatel a snížení jeho váhy,
- záměna kritéria celkové výměry katastrálního území obce za kritérium výměry zastavěné plochy obce (Gildainová, Havlena, 2009),
- zahrnutí kritéria počtu žáků v obecních školách a školkách (SMS ČR, 2009),
- začlenění Brna, Ostravy a Plzně do systému koeficientů postupných přechodů,
- zohlednit počet obyvatel ve správním obvodu obce,
- zavedení systému obecních daní a posílení daňových pravomocí obcí (Šindelářová, 2008, s. 48-49),

- navýšení příspěvků na výkon přenesené působnosti formou účelové dotace,
- zavedení účelových dotací na údržbu a obnovu kulturních a historických památek v majetku obce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE - METODOLOGIE

Podle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností bylo s účinností od 1. 1. 2003 vytvořeno na území Zlínského kraje 13 správních obvodů ORP, v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí. Mezi ORP Zlínského kraje patří Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín a Zlín.

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na analýzu příjmové a výdajové strany rozpočtů ORP Zlínského kraje v letech 2007 až 2010. Z důvodu nedostupnosti dat pro rok 2011 není součástí práce zhodnocení roku 2011. Cílem práce je analyzovat vliv ekonomické krize nejen na příjmovou stranu rozpočtů ORP, tedy na výši daňových, nedaňových i kapitálových příjmů a přijatých transferů, ale i na výdajovou stranu rozpočtů, na celkové výdaje obcí a na případný růst jejich zadluženost. Tab. 2 níže uvádí základní charakteristiky ORP Zlínského kraje.

Tab. 2 Základní údaje o ORP ve Zlínském kraji

	Počet obyvatel 31. 12. 2010	Rozloha v ha	Počet obyvatel ve správním obvodu k 31. 12. 2010	Počet obcí ve správním obvodu
Bystřice pod Hostýnem	8 603	2 680,30	16 002	14
Holešov	12 149	3 396,58	21 789	19
Kroměříž	29 191	5 097,50	70 264	46
Luhačovice	5 247	3 297,64	19 153	15
Otrokovice	18 469	1 960,81	34 937	10
Rožnov pod Radhoštěm	16 821	3 947,23	35 363	9
Uherské Hradiště	25 393	2 125,70	90 580	48
Uherský Brod	17 042	5 206,30	53 623	30
Valašské Klobouky	5 088	2 694,69	23 761	20
Valašské Meziříčí	27 071	5 455,37	42 178	16
Vizovice	4 702	2 855,40	16 669	16
Vsetín	27 296	5 760,73	67 118	32
Zlín	75 469	10 282,60	98 924	30

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ČSÚ

Vlastní analýza rozpočtů je založena na datech internetového systému ARIS (Automatizovaný rozpočtový informační systém Ministerstva financí ČR, který zajišťuje informační funkce vztahující se k datové oblasti účetního a finančního výkaznictví) pro roky 2007, 2008 a 2009 a systému ÚFIS (Prezentační systém finančních a účetních informací státu z CSÚIS, který od roku 2010 nahrazuje systém ARIS) pro rok 2010. Oba tyto systémy provozuje Ministerstva financí ČR. Zajišťují informační funkce vztahující se k datové oblasti účetního a finančního výkaznictví. Převzatá data ze systémů ARIS a ÚFIS jsou zhodnocena na základě metod a ukazatelů finanční analýzy, tak jak jsou popsány Otrusinovou (2011, s. 92-110). Tyto metody a ukazatele umožňují efektivně srovnat nejvýraznější změny položek, velikost této změny bez ohledu na velikostní kategorie jednotlivých ORP Zlínského kraje a položku s nejvýraznějším podílem na příjmech a výdajích jejich rozpočtů ve srovnání s předcházejícími obdobími.

Poznatky získané analýzou příjmové a výdajové strany rozpočtů ORP budou využity v poslední části diplomové práce k sestavení návrhu rozpočtu statutárního města Zlína na rok 2012. Tento návrh bude dále vycházet z vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 259/2011 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, která určuje podíl konkrétních obcí na daňových výnosech v roce 2012 a informací poskytnutých magistrátem města Zlína.

4 PŘÍJMY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu příjmové stránky rozpočtů ORP Zlínského kraje.

Výše celkových příjmů ORP ve Zlínském kraji, byla ve sledovaném období relativně stabilní. Od roku 2009 ovlivňuje výši příjmů celosvětová ekonomická krize a s tím spojené zpomalení české ekonomiky a zvýšení nezaměstnanosti. Snížení daňových výnosů se projevilo nejen ve státním rozpočtu, ale zasáhlo také daňové příjmy územních rozpočtů. Zatímco v minulých letech mohly obce počítat s každoročním poměrně stabilním růstem výnosů daní, od roku 2009 jejich podíl stagnoval nebo mírně klesal, dále viz kapitola 4. 1 Daňové příjmy. Mezeru v příjmech rozpočtů tak obce musejí nahradit jinými příjmy nebo omezit výdaje.

Tab. 3 Index změny celkových příjmů ORP v letech 2007 – 2009

	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Bystřice pod Hostýnem	1,16	0,96	1,03
Holešov	1,03	0,99	0,92
Kroměříž	0,99	0,90	1,03
Luhačovice	1,09	1,22	1,06
Otrokovice	0,99	0,92	1,05
Rožnov pod Radhoštěm	1,08	0,96	0,90
Uherské Hradiště	0,96	0,98	1,05
Uherský Brod	1,10	1,01	1,06
Valašské Klobouky	0,98	0,93	1,10
Valašské Meziříčí	0,72	1,03	1,09
Vizovice	1,10	1,01	0,97
Vsetín	1,17	0,79	0,97
Zlín	1,16	0,84	1,26

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Větší výkyvy v celkových příjmech, jak je vidět v Tab. 3, zaznamenala především větší města jako Zlín, Valašské Meziříčí, Kroměříž nebo Vsetín. Naopak u středně velkých obcí, od 10 do 20 tis. obyvatel, byla ve sledovaném období výše celkových příjmů relativně konstantní. Největší pokles v celkových příjmech měly ORP v roce 2009, kdy průměrně poklesly o 3,6 %. Největší změnu celkových příjmů zaznamenalo statutární město Zlín,

jehož příjmy se propadly přibližně o 305 mil. Kč, z cca 1 947 mil. Kč v roce 2008 na cca 1 642 mil. Kč v roce 2009. Menší obce jako Vizovice, Uherský Brod nebo Luhačovice, jejichž celkové příjmy se pohybují pod hranicí 500 mil. Kč, mají stabilní výši příjmů.

Při srovnání změn celkové výše příjmů ORP v letech 2007 až 2010, viz Tab. 3 výše, je patrný vliv ekonomické krize na pokles příjmů většiny ORP v roce 2009 a některých i v roce 2010. Dále ji možné z Tab. 3 vidět, že největší změny zaznamenalo statutární město Zlín. Poměrně razantní pokles příjmů statutárního města v roce 2009 je zapříčiněn nejen již zmíněnou krizí, ale i odtržením obce Želechovice nad Dřevnicí, která je s účinností od 1. ledna 2009 samostatnou obcí. U většiny obcí příjmy v roce 2009 oproti roku 2008 klesly. Výjimku tvořily obce Uherský Brod, Vizovice a Valašské Meziříčí, jejichž příjmy v roce 2009 oproti minulému roku mírně vzrostly, a zejména město Luhačovice, kde byl nárůst příjmů nejvyšší, o 21,5 %. Luhačovice spolu s Uherským Brodem byly jedinými ORP, jejichž příjmy rostly v celém sledovaném období. Pokles příjmů v roce 2010 pokračoval pouze v Holešově, Rožnově pod Radhoštěm, Vizovicích a Vsetíně. Ostatní obce zaznamenaly mírný růst daňových příjmů. Nejvíce patrný pokles příjmů ve sledovaném období měl Vsetín, jehož příjmy po mírném růstu v roce 2008 výrazně poklesly o 20,9 % v roce 2009 na 635,2 mil. Kč a Valašské Meziříčí, jehož příjmy v roce 2008 oproti roku 2007 poklesly o 27,9 %. U dalších obcí byl propad příjmů pouze v řádech jednotek nebo desítek procent.

Pro srovnání podílu jednotlivých tříd příjmů ORP na celkových příjmech jsou vybrané roky 2007 a 2010 vzhledem k tomu, že v delším časovém horizontu mohou být změny ve struktuře celkových příjmů lépe patrné. Podíl jednotlivých tříd příjmů ORP na celkových příjmech, jak je vidět v Tab. 4 níže, je různý. Obecně ale lze říci, že největší podíl na příjmech mají v roce 2007 i 2010 přijaté transfery. Ve většině obcí tvoří kolem 40 % všech příjmů, vyjma statutárního města Zlína v roce 2007, kde tvořily v roce 2007 pouze 19,4 %. V některých obcích tvoří více jak polovinu celkových příjmů, v roce 2007 v Uherském Hradišti, Uherském Brodě nebo ve Valašských Kloboukách. V roce 2007 tvoří transfery průměrně 42,5 % příjmů, v roce 2010 jejich význam i podíl roste na průměrně 48 %. Tento vysoký podíl transferů v roce 2010 mají pouze ORP Holešov, Uherské Hradiště a Vsetín. Vysoký podíl přijatých transferů je dán mimo jiné i postavením analyzovaných obcí, které jako ORP vykonávají široký okruh státní správy a dostávají tak i vyšší dotace na její výkon.

Tab. 4 Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech ORP v roce 2007 a 2010 v %

	Daňové příjmy		Nedaňové příjmy		Kapitálové příjmy		Přijaté transfery	
	2007	2010	2007	2010	2007	2010	2007	2010
Bystřice p. Hostýnem	45,60	40,77	15,03	14,72	1,26	2,38	38,11	42,13
Holešov	35,30	38,34	9,08	11,15	8,00	10,92	47,62	39,60
Kroměříž	48,40	42,94	9,10	4,29	0,75	2,97	41,74	49,80
Luhačovice	36,72	24,27	14,11	6,92	6,85	2,87	42,32	65,93
Otrokovice	46,58	48,13	8,06	9,98	9,22	4,64	36,14	37,25
Rožnov p. Radhoštěm	48,48	50,75	7,86	2,88	5,89	0,21	37,78	46,16
Uherské Hradiště	30,94	30,50	10,05	11,91	5,70	10,24	53,30	47,35
Uherský Brod	38,30	33,19	6,84	6,26	2,07	2,98	52,80	57,57
Valašské Klobouky	25,52	26,44	13,11	7,90	0,18	1,15	61,19	64,51
Valašské Meziříčí	50,19	44,87	8,35	13,67	9,45	4,46	32,01	37,00
Vizovice	38,06	33,21	10,01	6,81	5,95	2,34	45,98	57,65
Vsetín	42,28	46,10	11,35	8,09	2,41	2,91	43,95	42,90
Zlín	57,06	44,30	14,08	12,50	9,42	7,38	19,44	35,82

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007), ÚFIS (2010)

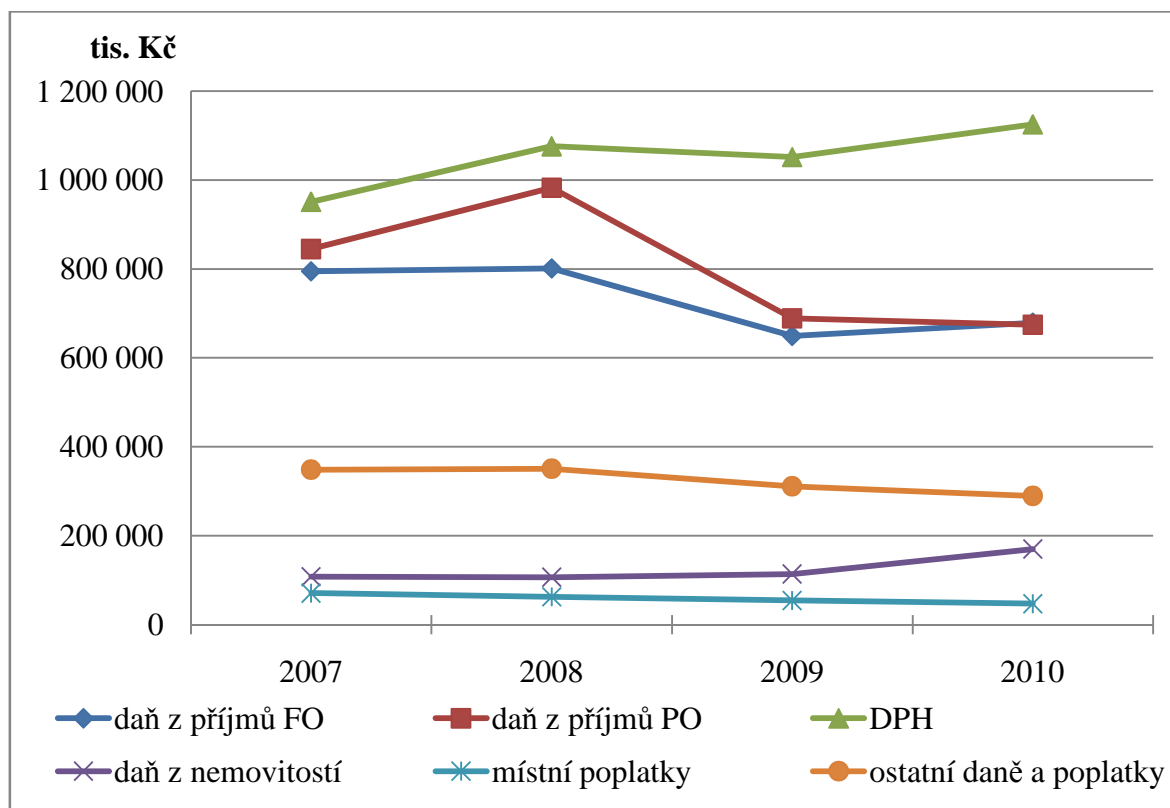
Na růst podílu daňových příjmů na celkových příjmech měla vliv i novelizace zákona o RUD, která nabyla účinnosti od 1. ledna. 2008. Tento zákon zvýšil podíl obcí na celkovém výnosu daní a zavedl klouzavé přechody mezi jednotlivými velikostními kategoriemi obcí. Touto novelou došlo k posílení daňových výnosů zejména menších obcí a obcí pod hranicí počtu obyvatel pro vyšší kategorii. Luhačovicím se zvýšily daňové příjmy o 21,5 %. Podíl daňových příjmů většiny ORP v roce 2010 poklesl. Nárůst podílu daňových příjmů zaznamenaly ORP Holešov o 3,0 %, Otrokovice o 1,6 %, Rožnov pod Radhoštěm o 2,3 %, Valašské Klobouky o 0,9 % a Vsetín o 3,8 %.

Podrobněji se jednotlivým druhům příjmů věnují následující kapitoly.

4.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří důležitou část obecních rozpočtů, i když nedosahují takové výše jako přijaté transfery. Daňové příjmy pomáhají stabilizovat obecní rozpočty, protože každá obec může podle vývoje ekonomiky usuzovat, zda její daňové příjmy v následujícím roce poros-

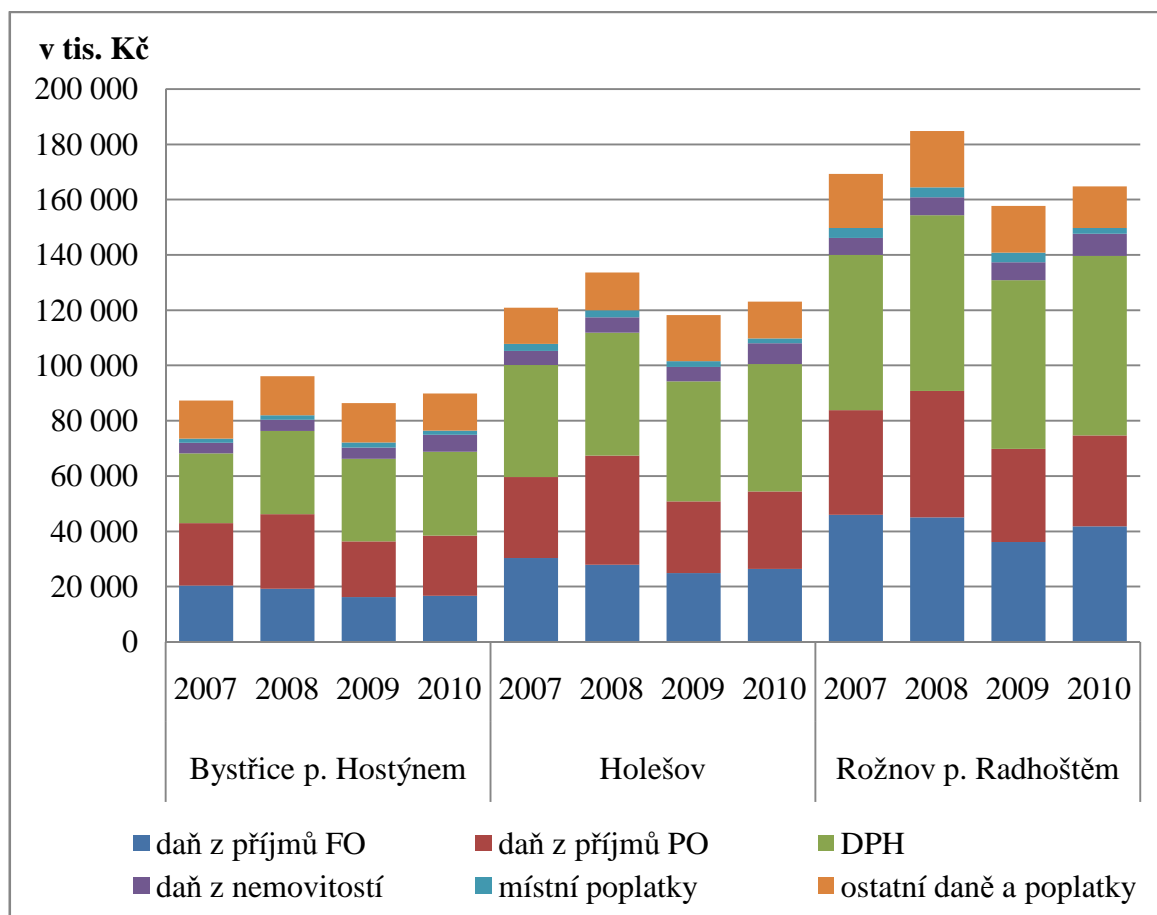
tou nebo ne. Co se týká jednotlivých druhů daní, nejvíce příjmů plyne do rozpočtů obcí z daně z přidané hodnoty, přibližně 30 % ve všech ORP.

Obr. 1 Vývoj celkových příjmů z jednotlivých daní v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Vývoj jednotlivých daní má ve sledovaném období odlišný vývoj. V roce 2008 výnosy daní ještě rostly. V roce 2009 se na výši daňových výnosů již zcela projevuje vliv ekonomické krize a výnosy klesají. Výrazně poklesly zejména výnosy daně z příjmů FO a PO, které byly krizí ovlivněny nejvíce, propad výnosů daně z příjmů PO byl o 22,9 % a FO o 18,9 %. Nejméně byly krizí ovlivněny daň z nemovitostí, jejíž základ pro výpočet výše daně je určen zákonem a navíc v roce 2010 došlo k novelizaci zákona o dani z nemovitostí, která ovlivnila její růst v tomto roce. Daň z přidané hodnoty ve sledovaném období nebyla tak citlivá na pokles příjmů obyvatel jako ostatní daně.

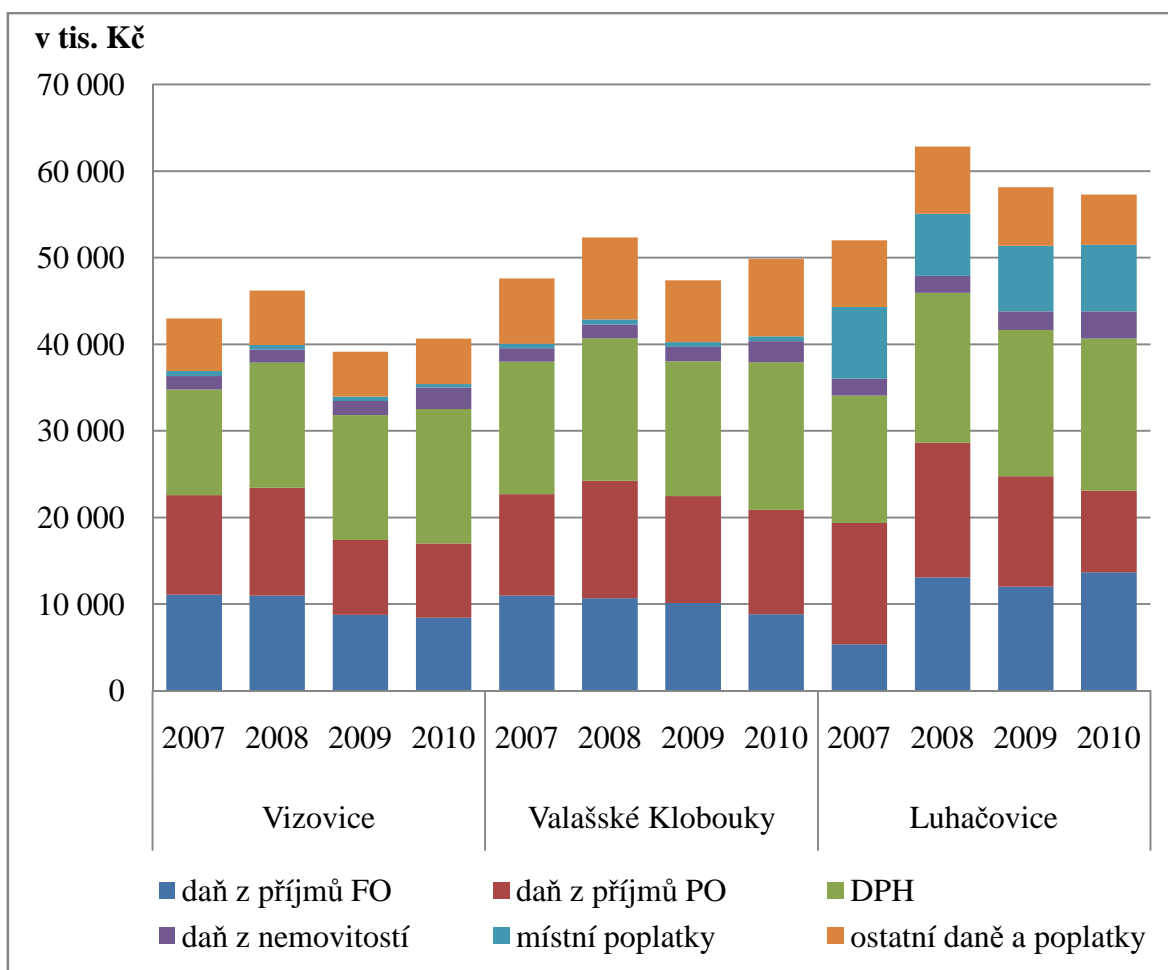
Obr. 2 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Bystřice p. Hostýnem, Holešova a Rožnova p. Radhoštěm v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Daň z příjmu FO má u Bystřice pod Hostýnem, Holešova i Rožnova pod Radhoštěm stejný vývoj, viz Obr. 2. Příjmy z této daně do roku 2009 klesaly, v roce 2010 zaznamenaly mírný nárůst, Bystřice pod Hostýnem o 3 %, Holešov o 6 % a Rožnov pod Radhoštěm o 16 %. Tento vývoj koresponduje s vývojem ekonomické krize, která měla svůj nástup v roce 2008 a nejvíce postihla českou ekonomiku v roce 2009. Podobný vývoj jako daň z příjmů FO, i když s většími výkyvy, měly i výnosy daně z příjmů PO. Propad daně v roce 2009 byl následován mírným růstem v roce 2010, vyjma Rožnova pod Radhoštěm, který zaznamenal propad výnosů z daně z příjmů PO i v roce 2010. Úroveň roku 2007 však ani jedna obec nedosáhla. Podíl DPH na celkových daňových příjmech všech třech ORP stále roste. Tato daň ve sledovaném období nebyla tak ovlivněna ekonomickou krizí jako ostatní daně. DPH spolu s daní z nemovitostí byly také jediné daně, jejichž výše v absolutní hodnotě v roce 2010 byla vyšší než v roce 2007. Daň z nemovitostí, místní poplatky a ostatní daně mají ve sledovaném období přibližně stále stejný podíl na daňových příjmech, jejich výše

v krátkém období, tedy od nástupu krize v roce 2009, není tak citlivá na výkyvy ekonomiky jako ostatní daně.

V případě Luhačovic, jak je vidět na Obr. 3 níže, se v roce 2008 projevila novelizace zákona o RUD téměř 2,5 násobným nárůstem výnosů z daně z příjmů FO a 11% růstem výnosů daně z příjmů PO. Valašské Klobouky i Vizovice naopak v celém sledovaném období zaznamenaly pokles příjmů z daně z FO, což se projevilo i poklesem významnosti této daně, tedy snížením podílu daně z příjmů FO na celkových daňových výnosech. I v případě Luhačovic, Valašských Klobouk a Vizovic roste podíl DPH a daně z nemovitostí na celkových daňových výnosech. Naopak klesá podíl daně z příjmů PO.

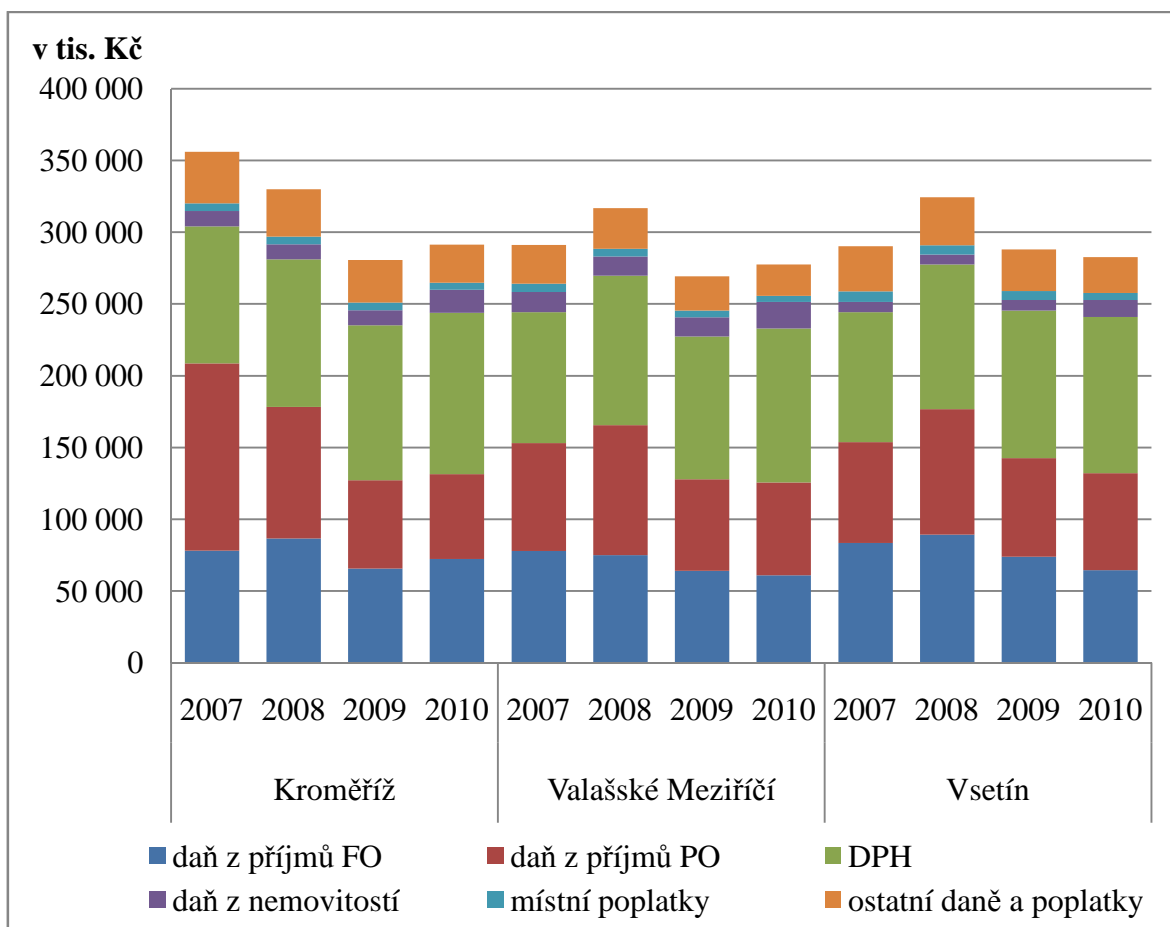
Obr. 3 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Luhačovic, Valašských Klobouk a Vizovic v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Místní poplatky tvoří zanedbatelnou část daňových příjmů vyjma města Luhačovic, viz Obr. 3. To je dáno postavením Luhačovic jako největších lázní na Moravě s celoročním

provozem. Většinu těchto poplatků pak tvoří poplatky za lázeňský pobyt. Místní poplatky tvoří v Luhačovicích v roce 2007 15,9 % a v roce 2010 13,4 %, dokonce i více než daň z nemovitostí, která tvoří v roce 2007 pouze 3,8 %, v roce 2010 5,5 %. Pokud srovnáme absolutní výši příjmů z místních poplatků, nejen tedy podíl na daňových příjmech dané obce, byly Luhačovice s příjmem 7,69 mil. Kč v roce 2010 na druhém místě, počtem obyvatel na jedenáctém místě, hned za Zlínem, kde je ovšem struktura poplatků zcela odlišná.

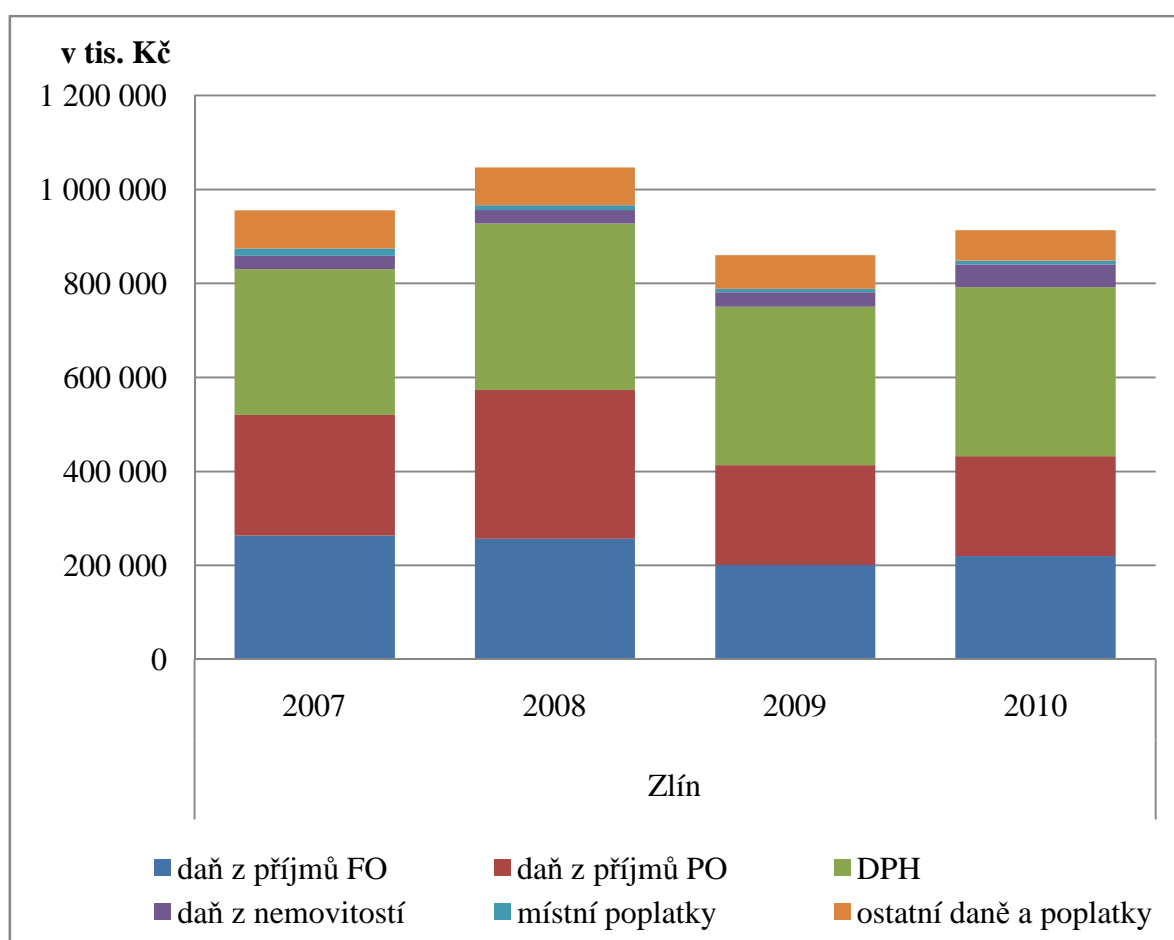
Podobný vývoj podílu jednotlivých daní zaznamenala i čtyři největší města Zlínského kraje – Kroměříž, Valašské Meziříčí, Vsetín a Zlín, viz. Obr. 4 a 5. Nárůst podílu DPH na celkových daňových příjmech byl ze všech ORP nejrazantnější, z cca 30 % v roce 2007 na téměř 40 % v roce 2010. Daň z příjmů FO a PO korespondují s vývojem české ekonomiky. V roce 2008 zaznamenávají ještě mírný nárůst, roste jejich podíl na celkových daňových příjmech, v roce 2009 se již naplno projevila krize, zpomalení ekonomiky a pokles těchto daňových výnosů i pokles jejich podílu na daňových příjmech.

Obr. 4 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Kroměříže, Valašského Meziříčí a Vsetína v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Celkové daňové příjmy statutárního města Zlína, viz Obr. 5, ve sledovaném období stejně jako většiny ORP Zlínského kraje klesaly. Největší podíl na daňových příjmech mělo v roce 2007 DPH a v následujících letech se jeho podíl ještě zvýšil až na 39 % v roce 2010. Význam této daně a její podíl by mohl růst také v roce 2012 a to vlivem novely zákona o DPH, která zvyšuje sníženou sazbu daně z 10 % na 14 %. DPH byla také spolu s daní z nemovitostí jedinou daní, která ve sledovaném období rostla, kromě roku 2009, kdy mírně klesla, daň z nemovitostí rostla v celém sledovaném období. V roce 2010 vlivem novely zákona o dani z nemovitostí rostou výnosy této daně statutárnímu městu Zlínu stejně jako v případě většiny ostatních ORP. Do roku 2009 tato daň měla konstantní vývoj.

Obr. 5 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Zlína v letech 2009 a 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

I když výnosy daně z nemovitostí rostou, vzrostl i jejich podíl na celkových daňových příjmech, jejich podíl je stále nízký a tvoří pouze 5 % daňových příjmů. Statutární město Zlín by nemělo nahrazovat výpadek příjmů z daní příjmů z FO a PO touto daní. Zvyšování

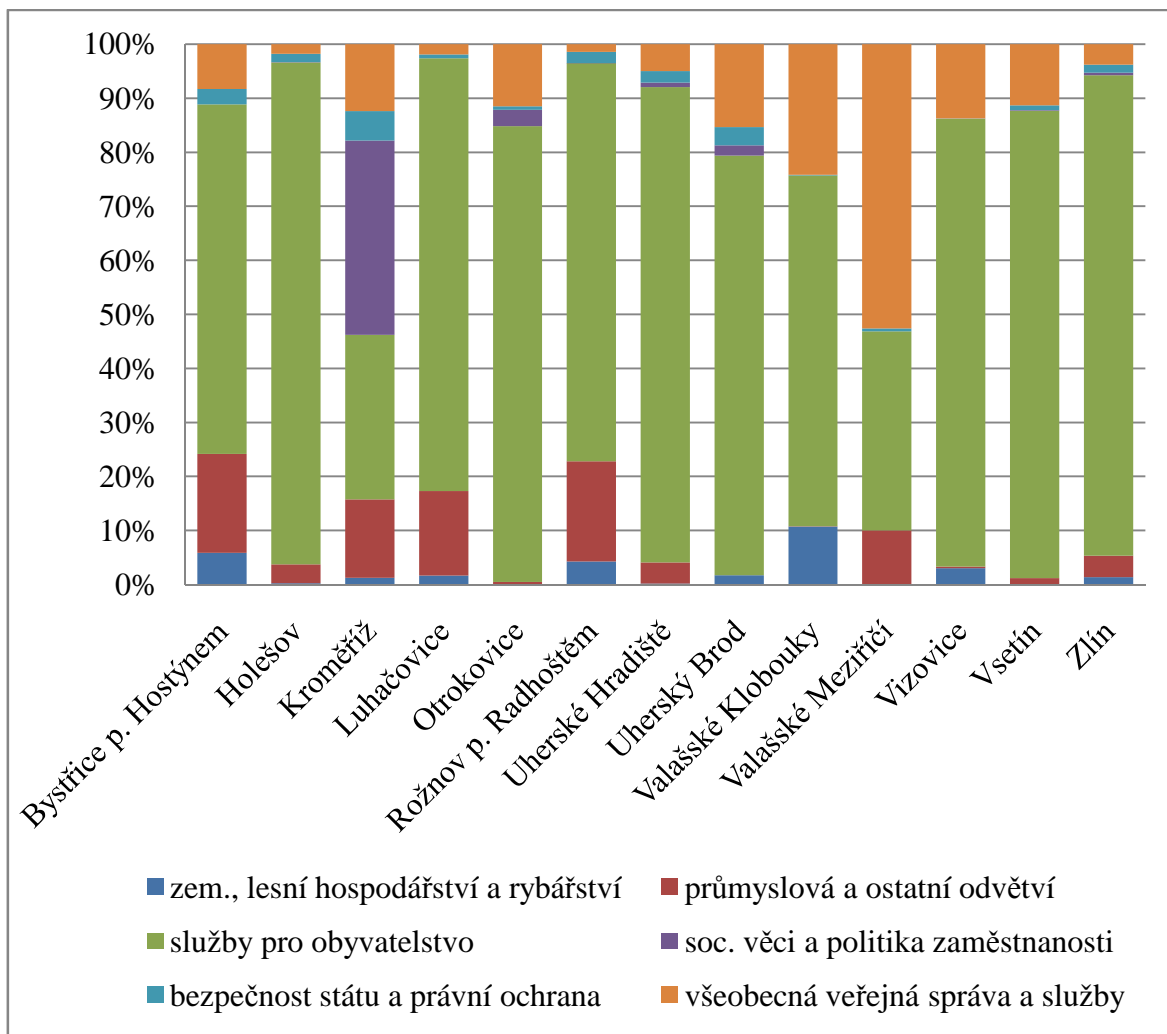
koeficientů daně z nemovitostí by totiž mohlo vést k odlivu obyvatel, kteří by raději stavěli domy v okolních obcích s nižším daňovým zatížením nemovitostí. To by snížilo počet obyvatel Zlína a tudíž i výnosy ostatních daní, které jsou určovány mimo jiné i na základě počtu obyvatel obce.

Jak bylo uvedeno výše, v roce 2008 zasáhla Českou republiku ekonomická krize a změnila mimo jiné i strukturu daňových příjmů. Následky krize spojené s poklesem příjmů se projevují dodnes. Z provedené analýzy daňových příjmů ORP Zlínského kraje vyplývá, že v současnosti začínají nabývat na významu DPH a daň z nemovitostí. Podíl DPH vzrostl průměrně o 6,5 %, podíl daně z nemovitostí o 2,2 %. V roce 2007 tvořilo DPH jen necelých 30 % daňových příjmů, v roce 2010 již všechny ORP dosahovaly hodnoty přes 30 %, v Rožnově pod Radhoštěm, Uherském Brodě a Zlíně tvoří dokonce téměř 40 % všech daňových příjmů.

4.2 Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy obcí patří např. příjmy z pronájmu movitého a nemovitého majetku, přijaté splátky půjček, úroky a dividendy nebo přijaté sankce. Významnou část nedaňových příjmů tvoří také příjmy z poskytovaných služeb, prodeje zboží a výrobků. Mezi tyto služby patří např. provozování vodovodů a kanalizací, technických služeb, pronájem kulturních a sportovních zařízení, obecních bytů a nebytových prostor, prodej dřeva. Výši některých nedaňových příjmů může obec sama ovlivnit např. množstvím poskytovaných služeb, u některých příjmů však záleží také na tom, kde se obec nachází, jaké má přírodní podmínky, zda do katastru obce spadají lesy, rybníky, půda určená k zastavění, která je v majetku obce a na řadě dalších předpokladů.

Struktura nedaňových příjmů je v jednotlivých obcích rozdílná. Některé obce nemají např. příjmy ze zemědělství, lesního hospodářství a rybářství. Je to dáno jednak přírodními podmínkami, vlastnictvím lesů a často také rozhodnutími zastupitelstev, která rozhodují o nakládání s obecním majetkem, např. o prodeji dřeva, pronájmu nemovitostí. Pro srovnání odvětvové struktury nedaňových příjmů byly zvoleny roky 2007 a 2010, z toho důvodu, že v delším časovém horizontu jsou změny v odvětvové struktuře nedaňových příjmů lépe patrné.

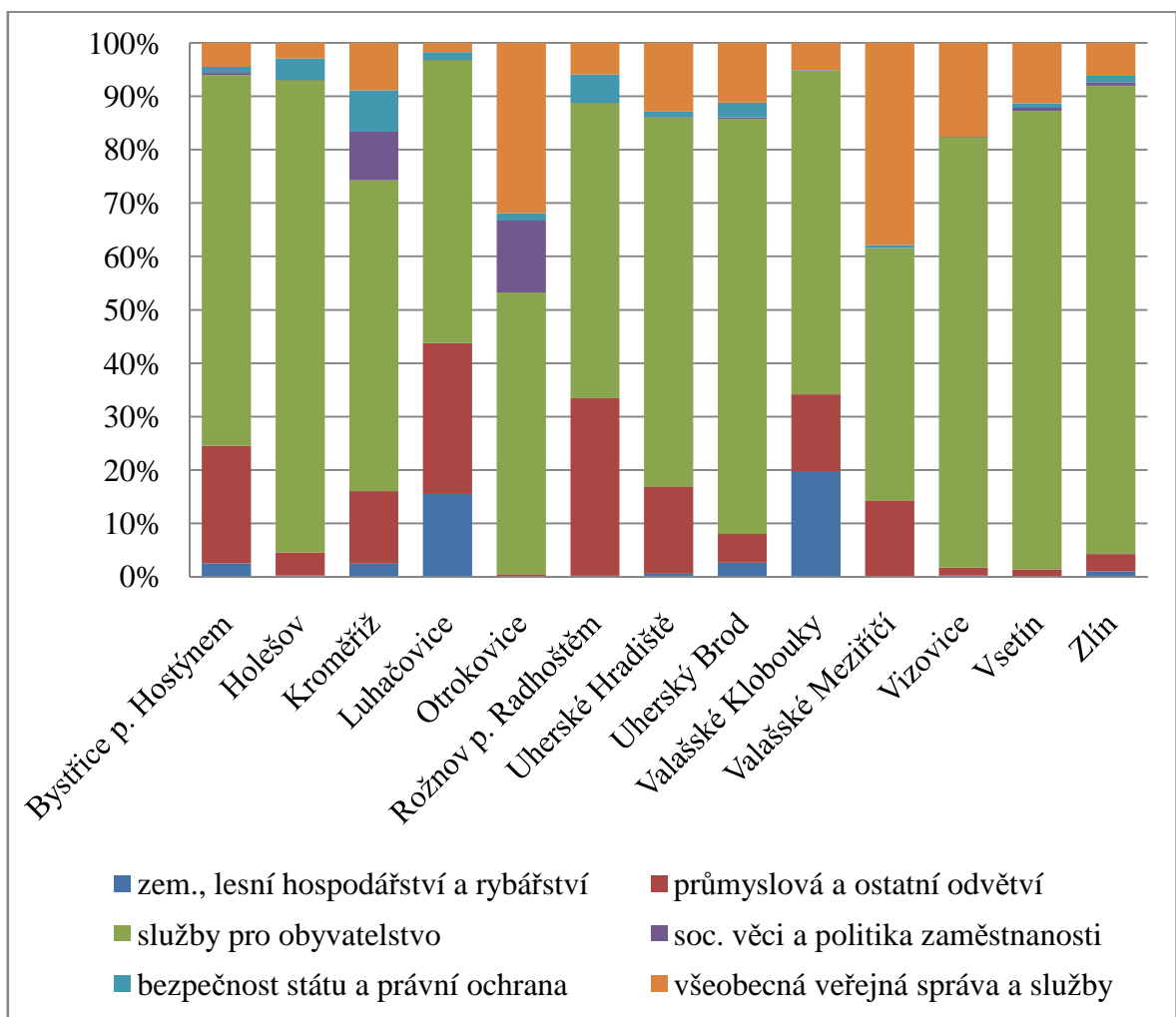
Obr. 6 Odvětvová struktura nedaňových příjmů ORP v roce 2007 v %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007)

Největší podíl na nedaňových příjmech v celém sledovaném období, jak je patrné z Obr. 6, mají příjmy ze služeb pro obyvatelstvo, které tvoří průměrně 73 %. Pokud bychom nezapočítávali ORP Kroměříž a Valašské Meziříčí, které mají odlišnou odvětvovou strukturu, tvoří příjmy ze služeb obyvatelstvu průměrně 80 %. Hlavní část těchto příjmů pak ve všech ORP tvoří příjmy z pronájmu bytů a nebytových prostor. S těmito příjmy se samozřejmě váží i výdaje na údržbu a opravy těchto nemovitostí, proto by obce měly zvážit, zda tento majetek přináší do rozpočtu potřebné peníze, nebo zda ho jen zatěžuje zbytečnými výdaji.

Bystřice pod Hostýnem, Kroměříž, Luhačovice a Rožnov pod Radhoštěm mají vyšší podíl příjmů z průmyslových a ostatních odvětví, jedná se zejména o příjmy z parkovacích automatů. Všechny tyto obce spojuje to, že jsou turistickými centry, Bystřice pod

Hostýnem i Rožnov pod Radhoštěm jsou výchozími body pro turistické cesty a církevní pouti do hor, Luhačovice jsou největšími moravskými lázněmi a Kroměříž je historickým centrem s památkami UNESCO. Valašské Meziříčí má vysoký podíl příjmů ze všeobecné veřejné správy a služeb, v níž rozhodující podíl mají opět příjmy z pronájmu pozemků. Vyšší podíl příjmů ze sociálních věcí a politiky zaměstnanosti Kroměříže v roce 2007 než v následujících letech byl způsoben příjmem odvodů z provozu příspěvkové organizace Sociální služby Města Kroměříže.

Obr. 7 Odvětvová struktura nedaňových příjmů v roce 2010 v %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ÚFIS (2010)

Největší podíl na nedaňových příjmech ve všech ORP kromě Valašského Meziříčí mají v roce 2010 příjmy ze služeb pro obyvatelstvo, tvoří průměrně 68 % nedaňových příjmů, viz Obr. 7 výše. Nejmenší podíl mají ve Valašském Meziříčí, pouze 47 %, nejvíce ve Zlíně a v Holešově, shodně 88 %. Přestože průměrný podíl příjmů ze služeb klesl, stále tvoří

rozhodující část nedaňových příjmů a to více jak polovinu vyjma Valašského Meziříčí. Nárůst podílu příjmů ze zemědělství a lesnictví některých ORP v roce 2010 je způsoben zejména pronájmem honiteb a lesa. Struktura ostatních příjmů zůstává i v roce 2010 podobná s dominantním postavením příjmů z pronájmu majetku. Ekonomická krize výrazně zasáhla výši nedaňových příjmů, poklesla většina příjmů.

Tab. 5 Index změny vybraných nedaňových příjmů ORP 2010/2007⁶

	Příjmy z vl. činnosti a odvody přebytků org. s přímým vlivem	Přijaté sankční platby a vratky transferů	Příjmy z prodeje nekap. majetku	Přijaté splátky půjčených prostředků
Bystřice p. Hostýnem	1,29	0,29	0,65	1,34
Holešov	1,16	1,34	0,87	1,55
Kroměříž	0,35	0,66	0,77	0,42
Luhačovice	0,69	0,91	0,33	-
Otrokovice	1,17	1,33	2,63	0,36
Rožnov p. Radhoštěm	0,17	0,97	0,85	0,43
Uherské Hradiště	1,26	1,01	0,98	0,51
Uherský Brod	1,18	0,58	1,31	0,69
Valašské Klobouky	0,48	0,72	1,76	1,56
Valašské Meziříčí	1,49	1,54	6,22	0,96
Vizovice	0,74	0,68	1,00	0,69
Vsetín	1,07	0,95	0,40	0,03
Zlín	1,09	1,30	1,22	0,68

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007), ÚFIS (2010)

Jak již bylo popsáno výše, největší podíl na nedaňových příjmech mají příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vlivem, zejména příjmy z pronájmu. Pokud srovnáme výši jednotlivých nedaňových příjmů v letech 2007 a 2010, viz Tab. 5., lze vidět odlišný vývoj těchto příjmů v jednotlivých ORP. Většina ORP zaznamenala větší nárůst příjmů z vlastní činnosti a naopak pokles příjmů z prodeje nekapitálového majetku. Přijaté sankční platby a vratky transferů jsou velmi proměnlivé a ORP je jen těžko ovlivní,

⁶ Pole označené pomlčkou – oba srovnávané roky byl paragraf 0 Kč.

proto se jimi ani tato práce nebude zabývat. Přijaté splátky půjčených prostředků zahrnují splátky finančních prostředků, které obec poskytla většinou své příspěvkové organizaci, obecně prospěšných společností a podobných subjektů, kterým obec poskytla půjčku. Tyto příjmy byly výrazně ovlivněny ekonomickou krizí, protože obce omezili půjčky všem subjektům a tím došlo i k omezení výše splátek, nepůjčují prostředky, není co splácet. Přijaté splátky mají ve sledovaném období klesající tendenci u většiny ORP kromě Bystřice pod Hostýnem, Holešova a Valašských Klobouk.

Tab. 6 Index změny vybraných nedaňových příjmů ORP 2010/2007

	Příjmy z vlastní činnosti	Odvody přebytků org. s přímým vlivem	Příjmy z pronájmu majetku	Výnosy z fin. majetku
Bystřice p. Hostýnem	1,11	-	1,39	0,86
Holešov	1,13	0,22	1,37	0,90
Kroměříž	0,02	0,17	0,18	1,46
Luhačovice	0,82	1,36	0,05	0,64
Otrokovice	0,77	1,74	0,99	1,15
Rožnov p. Radhoštěm	0,33	-	-	0,10
Uherské Hradiště	1,31	-	1,14	1,68
Uherský Brod	3,62	1,07	1,10	0,94
Valašské Klobouky	0,95	-	0,71	0,07
Valašské Meziříčí	1,41	1,86	1,54	1,07
Vizovice	0,52	1,77	0,13	0,23
Vsetín	1,10	1,80	1,09	0,33
Zlín	1,06	0,70	1,23	0,34

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007), ÚFIS (2010)

Příjmy z vlastní činnosti, jak je patrné z Tab. 6, některých ORP rostly pouze v řádu několika procent, což odpovídá vývoji české ekonomiky a vlivu inflace na růst cen. Tyto obce tak většinou mají podobné příjmy v roce 2010 jako v roce 2007 a nijak zvlášť se na jejich výši neprojevuje ani vliv ekonomické krize. Přibližně stejnou úroveň příjmů z vlastní činnosti si udržují ORP Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Vsetín, Zlín a Valašské Klobouky, které zaznamenaly mírný propad o 5 %. Podobně i Luhačovice a Otrokovice zaznamenaly pokles příjmů z vlastní činnosti, Luhačovice o 12 %, Otrokovice o 23 %. Kroměříž, Rožnov pod Radhoštěm a Vizovice měly největší pokles příjmů z vlastní

činnosti ze všech ORP Zlínského kraje. Příjmy Kroměříže byly v roce 2010 oproti roku 2007 téměř nulové, dosahovaly pouze 2% úrovně roku 2007.

Do příjmů z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem patří nařízené odvody obcemi zřízených příspěvkových organizací. Mezi tyto příspěvkové organizace patří nejčastěji mateřské a základní školy, kulturní a výchovné organizace (dům kultury, dům dětí a mládeže, knihovny, městské lázně apod.). Mimo hlavní činnosti, pro které byly tyto organizace zřízené a v nichž nevytvářejí zisk, mohou např. pronajímat prostory (tělocvičny aj.) a provozovat další vedlejší činnosti, v nichž dosahují zisku. Jeho odvod do rozpočtu zřizovatele, tedy obce, pak mohou zastupitelstva příslušných ORP nařídit. Tento zdroj ne-daňových příjmů je spíše okrajový a jeho výše v jednotlivých letech je velmi rozdílná.

Zatímco u ORP Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Meziříčí, Vsetín nebo Zlín příjmy z pronájmu majetku vzrostly v porovnání let 2007 a 2010, v případě ostatních ORP tyto příjmy klesly. Otrokovice mají stabilní úroveň těchto příjmů, příjmy z pronájmu majetku klesly pouze o 1 %, příjmy Valašských Klobouk se snížily o 29 %. Propad příjmů z pronájmu majetku u ostatních ORP Zlínského kraje je výrazně vyšší. Takovéto razantní snížení je způsobeno např. odprodejem pronájemného majetku do soukromého vlastnictví (prodeje bytů) nebo jeho převedení do bezplatného užívání zřízeným organizacím. Velmi výrazný propad příjmů z pronájmu majetku zaznamenaly Kroměříž o 82 %, Vizovice o 87 % a Luhačovice dokonce o 95 %.

Do výnosů z finančního majetku patří příjmy z organizací, které obec založila nebo v nichž má majetkový podíl. Může jít o akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, které jsou většinou založené k poskytování služeb pro obyvatelstvo, jako jsou např. sběr komunálního odpadu a úklid ulic technickými službami (např. Bystřice pod Hostýnem, Vsetín, Otrokovice), dodávky pitné vody (např. Kroměříž, Uherské Hradiště), provozování hromadné dopravy (Zlín, Otrokovice), dále také pro správu lesů (např. Vsetín, Valašské Meziříčí, Zlín). Tyto příjmy mohou mít v jednotlivých letech různou výši v závislosti na ziskovosti podniků, kterou mohou ovlivnit svými rozhodnutími i zastupitelstva obcí, kdy rozhodnou nezvyšovat poplatky za poskytované služby a dotují provoz těchto organizací ze svého rozpočtu, nebo pokud se rozhodnou neodvádět zisk do rozpočtu obce, ale ponechat ho ve společnosti a využít ho k investicím. Např. zastupitelstva statutárního města Zlína a města Otrokovic se rozhodla nezvyšovat jízdné v MHD a dotovat jeho provoz ze svých rozpočtů. Navíc zisk společnosti, spolu s dotacemi obou měst, byl využit k nákupu nových trolejbusů. Tím samozřejmě došlo k poklesu výnosů odváděných do

rozpočtů měst. Do výnosů z finančního majetku patří také menšinové podíly některých ORP, které jsou z hlediska celkových příjmů obce nevýznamné.

Nedaňové příjmy jsou důležitou částí obecních příjmů, i když nedosahují takové výše jako daňové příjmy nebo transfery. Jak vyplývá z provedené analýzy nedaňových příjmů, největší část nedaňových příjmů tvoří příjmy z pronájmu majetku, tyto příjmy jsou však zároveň zatížené i výdaji na opravy a údržbu tohoto majetku. Obce by si proto dle mého názoru měly zpracovat analýzy, zda majetek v jejich vlastnictví plní funkce, které od něj očekávají, např. sociální bydlení pro obyvatele obce, startovací byty pro mladé rodiny, příjem z pronájmu nebytových prostor, a tento majetek udržovat a dále rozvíjet a ostatní majetek, který do rozpočtu finanční prostředky nepřináší, prodat.

4.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují nepravidelné zdroje rozpočtů obcí, protože jsou spojené s prodejem majetku obce. Mezi kapitálové příjmy obcí patří příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku (pozemků, budov, vodovodů, plynovodů, programů, projektů, licencí aj.), dary a příspěvky přijaté na pořízení dlouhodobého majetku a dále také příjmy z prodeje akcií a majetkových účastí.

Na rozdíl od běžných příjmů, mezi které patří např. příjmy z pronájmu nemovitostí, dividendy či podíl na zisku společnosti a které plynou do rozpočtu obce pravidelně, kapitálové příjmy jsou zdrojem rozpočtu jenom jednou. Z tohoto důvodu je velmi důležité, aby zastupitelstvo pečlivě zvážilo, který majetek si chce ponechat a udržovat a kterého se chce jako nepotřebného pro další rozvoj obce zbavit.

Kapitálové příjmy ve sledovaném období měly značně rozdílnou úroveň, viz Tab. 7. V některých letech i výrazně přispěly k navýšení celkových příjmů obce. Např. Valašské Klobouky navýšily v roce 2008 své příjmy prodejem pozemků, bytů, nebytových prostor a movitého majetku organizacím města s právní subjektivitou. Získané prostředky pak využily ke krytí dluhů vzniklých v předcházejících letech a k dalším investicím. V dalších letech kapitálové příjmy opět poklesly. Nárůst kapitálových příjmů obcí je spojen především s prodejem bytů, které město prodává většinou jejich nájemníkům, pozemků a dalších nemovitostí. Výjimečně pak mohou obce prodávat také akcie a majetkové účasti v obchodních společnostech (technické služby, vodovody a kanalizace, obecní lesy aj.).

V současné době však s touto možností otálejí a podíly spíše mírně navyšují, aby obci potřebné a prospěšné podniky ochránili před ztrátami, které by vedly k jejich likvidaci.

Tab. 7 Index změny kapitálových příjmů ORP v letech 2007 - 2010

	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Bystřice pod Hostýnem	1,71	1,16	1,10
Holešov	0,35	2,08	1,77
Kroměříž	1,92	0,71	2,68
Luhačovice	1,24	0,50	0,96
Otrokovice	1,01	0,10	4,95
Rožnov pod Radhoštěm	0,69	0,17	0,29
Uherské Hradiště	1,45	0,93	1,30
Uherský Brod	2,44	0,66	1,05
Valašské Klobouky	37,64	0,29	0,60
Valašské Meziříčí	0,62	1,13	0,72
Vizovice	1,15	0,89	0,42
Vsetín	2,88	0,78	0,48
Zlín	0,56	1,58	1,09

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Prodejem majetku mohou obce v době krize získat dodatečně příjmy, kterými mohou pokrýt výpadek daňových příjmů. Na druhou stranu však v současnosti klesá hodnota tohoto majetku a tak mohou získat méně finančních prostředků, než kdyby s prodejem počkaly. Obecně pak lze říci, že by se obce měly zbavit majetku, který zbytečně zatěžuje obecní rozpočty, a naopak si ponechat majetek, který slouží k plnění funkcí obcí a k jejich rozvoji, a investovat do jeho renovace.

4.4 Přijaté transfery

Posledním, ale neméně významným příjmem rozpočtů obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji, jsou přijaté transfery, které tvoří průměrně 42,5 % všech příjmů v roce 2007, v roce 2010 tento podíl vzrostl na 48 %. Tento podíl je vyšší, než je průměrný podíl dotací u obcí v ČR, které tvoří pouze 36 %.

Všem obcím náleží dotace na výkon státní správy ze Všeobecné pokladní správy. Výše dotací u jednotlivých obcí závisí mimo jiné na rozsahu přenesené působnosti, kterou vykonávají, a na velikosti správního obvodu, tedy počtu obyvatel ve správním obvodu. Obce s rozšířenou působností mají nejširší výkon přenesené působnosti a tedy i nejvyšší dotace, což je hlavním důvodem, proč mají přijaté transfery ORP Zlínského kraje o tolik vyšší podíl na celkových příjmech, než je průměr ČR. Transfery na výkon státní správy jsou každoročním pravidelným zdroje příjmů obcí. Další transfery jsou nepravidelné a obce o ně musí většinou požádat. Transfery může obec získat z veřejných rozpočtů ústřední úrovně, ministerstev a státních fondů, a z veřejných rozpočtů územní úrovně, krajů nebo i obcí, pokud jsou členy např. dobrovolných svazků obcí.

Výjimku tvoří transfery, které jsou určeny např. na volby nebo sčítání lidu, domů a bytů (proběhlo v roce 2010), které jsou určeny pro všechny obce v závislosti na počtu obyvatel obce. O tyto transfery obce nemusejí žádat a jsou jim přidělovány automaticky. Po vstupu ČR do Evropské unie mohou obce žádat také o dotace ze strukturálních fondů EU, podmínkou je však předložení projektu a jeho schválení řídicím orgánem, kterým jsou příslušná ministerstva v případě tematických operačních programů a regionální rady v případě regionálních operačních programů.

Transfery jsou rozděleny na neúčelové a účelové. Pouze globální dotace je určena neúčelově. Většina transferů je určena na konkrétní účel a její příjemce musí prokazovat, že byly použity na daný účel. Pokud jsou dotace použity na jiný účel, musí je obec vrátit. Dále se rozlišují transfery investiční, určené na pořízení nového majetku nebo rekonstrukce stávajícího, a neinvestiční, určené např. na opravy nebo kulturní akce.

Podíl investičních transferů je u jednotlivých ORP různý, jak je patrné z Tab. 8. Nejvyšší podíl investičních transferů mají v celém sledovaném období Holešov, Luhačovice a Kroměříž. Investiční transfery jsou spojeny s přesně stanovenou investiční akcí. Jejich výše i poskytovatel, investiční dotace ze státního rozpočtu, územních rozpočtů nebo EU, je v jednotlivých letech velmi odlišná. Většinou se jedná o účelové dotace a jejich příjemce je povinen doložit způsob jejich čerpání. Vyšší podíl investičních transferů znamená také vyšší investice obce v daném roce. Investiční transfery jsou během roku přeměněny v kapitálové výdaje, a proto se jim věnuje kapitola 5. 2 Kapitálové výdaje.

Tab. 8 Podíl neinvestičních a investičních transferů na celkových transferech ORP v letech 2007 – 2010 v %

	Neinvestiční transfery				Investiční transfery			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Bystřice pod Hostýnem	89,04	79,51	79,94	87,01	10,96	20,49	20,06	12,99
Holešov	53,01	62,04	61,88	80,22	46,99	37,96	38,12	19,78
Kroměříž	87,53	88,67	85,51	87,15	12,47	11,33	14,49	12,85
Luhačovice	92,23	83,62	51,43	51,36	7,77	16,38	48,57	48,64
Otrokovice	62,77	70,34	72,05	78,52	37,23	29,66	27,95	21,48
Rožnov pod Radhoštěm	98,20	87,25	86,91	93,78	1,80	12,75	13,09	6,22
Uherské Hradiště	65,16	97,38	89,56	86,57	34,84	2,62	10,44	13,43
Uherský Brod	83,64	89,93	77,71	79,20	16,36	10,07	22,29	20,80
Valašské Klobouky	87,87	99,66	97,55	91,08	12,13	0,34	2,45	8,92
Valašské Meziříčí	70,99	93,86	79,57	68,42	29,01	6,14	20,43	31,58
Vizovice	99,76	92,66	92,46	95,49	0,24	7,34	7,54	4,51
Vsetín	76,67	63,72	93,41	97,61	23,33	36,28	6,59	2,39
Zlín	89,19	80,92	89,96	49,83	10,81	19,08	10,04	50,17

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Součástí neinvestičních transferů jsou i transfery na výkon státní správy. Současnou ekonomickou situaci stále ovlivňuje ekonomická krize, vláda hledá další možnosti omezení výdajů a tak lze očekávat, že se budou snižovat i transfery na výkon státní správy. ORP, jak je uvedeno výše, vykonávají nejširší okruh těchto činností, a proto by se měly připravit i na možnost, že transfery na výkon státní správy nepokryjí náklady na tyto činnosti. Domnívám se proto, že by ve svých rozpočtech měly vytvořit „rezervy“ na možnost poklesu transferů na výkon státní správy.

Tab. 9 Index změny neinvestičních a investičních transferů ORP v letech 2007 – 2010

	Neinvestiční transfery			Investiční transfery		
	$\frac{2008}{2007}$	$\frac{2009}{2008}$	$\frac{2010}{2009}$	$\frac{2008}{2007}$	$\frac{2009}{2008}$	$\frac{2010}{2009}$
Bystřice p. Hostýnem	1,17	0,96	1,10	2,46	0,93	0,66
Holešov	1,24	0,95	1,00	0,86	0,96	0,40
Kroměříž	1,13	0,94	1,03	1,01	1,25	0,90
Luhačovice	1,02	1,10	1,08	2,38	5,31	1,09
Otrokovice	1,01	1,14	1,07	0,72	1,05	0,75
Rožnov p. Radhoštěm	1,00	1,28	0,84	8,03	1,32	0,37
Uherské Hradiště	1,14	1,03	0,98	0,06	4,45	1,31
Uherský Brod	1,14	1,02	1,05	0,65	2,60	0,96
Valašské Klobouky	1,00	1,02	1,07	0,02	7,57	4,16
Valašské Meziříčí	1,05	1,07	1,05	0,17	4,21	1,89
Vizovice	1,05	1,24	1,00	34,96	1,27	0,58
Vsetín	0,96	1,05	1,11	1,79	0,13	0,38
Zlín	1,06	1,12	1,07	2,07	0,53	9,61

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Výše neinvestičních transferů na rozdíl od ostatních druhů příjmů ORP ve sledovaném období mírně rostla, viz Tab. 9 výše. V roce 2008 zaznamenal pokles neinvestičních transferů pouze Vsetín, v roce 2009 Bystřice pod Hostýnem, Holešov a Kroměříž, v roce 2010 Rožnov pod Radhoštěm a Uherské Hradiště, pokles byl vždy pouze několik procent. V roce 2009 začala výši neinvestičních transferů ovlivňovat ekonomická krize. Rostou především transfery, které jsou určené na výplatu sociálních dávek. Pokles příjmů státního rozpočtu i rozpočtů krajů se projevil i snižováním nenárokových transferů, o které musí obec požádat příslušný správní orgán, a tím i celkovým poklesem, nebo jen velmi malým růstem, neinvestičních transferů obcí zejména v roce 2009.

V roce 2009 se výše neinvestičních transferů pohybovala přibližně na stejné úrovni jako v roce 2008, největší nárůst měly transfery Rožnova pod Radhoštěm o 28,2 % a Vizovic o 23,8 %. V případě Vizovic se jednalo o nárůst státních dotací. Rožnov pod Radhoštěm se stal od 1. ledna plátcem DPH. Pro zajištění správného účtování došlo ke změně v účtování a některé příjmy, které byly dříve nedaňovými nebo kapitálovými příjmy v roce 2009 účtovány jako hospodářská činnost a v přijatých transferech se projeví jako převody

z vlastních fondů hospodářské činnosti (např. příjmy z pronájmu majetku, poskytování internetu) (Rožnov pod Radhoštěm, 2009). V roce 2010 poklesly neinvestiční transfery pouze Rožnovu pod Radhoštěm a Uherskému Hradišti, ostatní obce zaznamenaly mírný nárůst. Snížení transferů Rožnova pod Radhoštěm je opět zapříčiněno změnou ve způsobu účtování (Rožnov pod Radhoštěm, 2009).

Tab. 10 Index změny neinvestičních transferů ORP v letech 2007 – 2010

	ze státního rozpočtu			z územních rozpočtů		
	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008	<u>2010</u> 2009	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008	<u>2010</u> 2009
Bystřice p. Hostýnem	1,19	0,96	1,11	0,83	1,06	1,05
Holešov	1,24	0,94	1,02	1,27	1,10	0,69
Kroměříž	1,15	0,94	1,02	0,91	0,48	2,87
Luhačovice	0,98	1,14	1,09	3,56	0,41	0,79
Otrokovice	1,01	1,14	1,06	1,61	0,73	2,28
Rožnov p. Radhoštěm	0,99	1,04	1,04	2,37	0,66	1,48
Uherské Hradiště	1,13	1,03	0,98	1,52	0,84	1,15
Uherský Brod	1,14	1,02	1,04	0,88	0,84	2,08
Valašské Klobouky	1,00	1,02	1,07	1,41	0,91	0,70
Valašské Meziříčí	1,05	1,05	1,07	1,47	1,91	0,65
Vizovice	1,05	1,25	1,00	1,08	0,94	0,89
Vsetín	0,94	1,07	1,09	1,24	0,60	1,28
Zlín	1,07	1,11	1,07	0,68	1,78	0,67

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Zatímco transfery ze státního rozpočtu mají ve sledovaném období přibližně stále stejnou výši, jak je vidět z Tab. 10, u transferů z územních rozpočtů, především tedy z krajského rozpočtu, tomu tak již není. Tyto transfery mají značně odlišnou výši a lze u nich spatřovat v roce 2009 spíše klesající tendenci, v roce 2010 opět dochází k jejich růstu. Transfery z krajského rozpočtu jsou nenárokové a obce o ně musejí požádat. V roce 2008 dostaly ORP dotace z krajského rozpočtu na komunitní plánování sociálních služeb, dále dostaly Luhačovice dotaci přes 2 mil. Kč na projekt Rozvojové partnerství v cestovním ruchu v oblasti Luhačovicka, Otrokovice na dům s pečovatelskou službou SENIOR, Rožnov pod Radhoštěm na provoz sboru dobrovolných hasičů, Uherské Hradiště na regionální funkce knihovny, Valašské Klobouky na opravu kulturní památky domu č. p. 177 a Vsetín na

projekt Masarykova veřejná knihovna jako instituce komunitních aktivit a celoživotního vzdělávání. V roce 2009 vlivem celkového poklesu příjmů veřejných rozpočtů došlo k omezení dotačních titulů Zlínského kraje a většina ORP zaznamenala výrazný pokles neinvestičních transferů z krajského rozpočtu. Výraznější nárůst transferů z kraje mělo pouze Valašské Meziříčí, které dostalo dotace na odstranění následků povodňových škod, a Zlín, který získal dotaci na zavedení efektivních strategií vzdělávání a péče o mimořádně nadané děti (Zlínský kraj, 2007 – 2010).

V roce 2010 zasáhly ČR povodně. Většina ORP Zlínského kraje tak dostala dotace z krajského rozpočtu na odstranění následků povodňových škod. Výše dotací byla pro jednotlivé obce rozdílná, podle škod, které povodně napáchaly. Nárůst neinvestičních transferů z krajského rozpočtu byl v Kroměříži dán také dotacemi na projekt „Škola hrou - počítače ve výuce kroměřížských škol“ nebo na regionální funkce knihovny. Uherský Brod získal dotaci na vzdělávací program „Odbornost a udržitelný rozvoj“, Otrokovice na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven (Zlínský kraj, 2010).

Investiční i neinvestiční transfery jsou většinou nenárokové a ORP s nimi mohou počítat až po jejich schválení příslušným poskytovatelem. Výjimku tvoří transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu tedy ty, na které mají obce zákonný nárok, např. příspěvek na výkon státní správy, na školství. O ostatní nenárokové dotace musí obec požádat, a to ať už se jedná o transfery neinvestiční nebo investiční. Od vstupu ČR do EU mohou obce předkládat žádosti o dotace ze strukturálních fondů EU. U většiny projektů spolufinancovaných z EU je nutná spoluúčast žadatele a navíc je s projekty spojená značná administrativní zátěž, která může být pro některé zejména menší obce limitujícím faktorem. Přijaté transfery tvoří průměrně 42,5 % v roce 2007, v roce 2010 jejich podíl na celkových příjmech vzrůstá na 48 %. Podíl transferů je však u jednotlivých obcí rozdílný. Rozhodující podíl mají transfery poskytnuté ze státního rozpočtu, menší pak transfery z rozpočtu kraje. Současná politika vlády směřuje k úsporám ve výdajích, a proto lze dle mého názoru očekávat snížení dotačních titulů, které obce v současné době využívají. Tím by samozřejmě došlo také k redukci přijatých transferů. Obce by se měly snažit co nejvíce využívat dotačních titulů, které vypisují jednotlivá ministerstva, státní fondy nebo kraje, protože jim umožní ušetřit část vlastních výdajů.

5 VÝDAJE OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Tato kapitola je zaměřená na analýzu výdajové stránky rozpočtů ORP ve Zlínském kraji.

Pokud se podíváme na celkový vývoj výdajů ORP Zlínského kraje v letech 2007 až 2010, můžeme vidět u většiny obcí mírně klesající tendenci ve výši výdajů, viz Tab. 11 níže. Největší pokles výdajů oproti předcházejícímu roku zaznamenaly Valašské Klobouky, jejichž výdaje se snížili o téměř 60 %, ze 469,86 mil. Kč v roce 2009 na 189,24 mil. Kč v roce 2010. Tak výrazné snížení nezaznamenala žádná jiná obec. Na druhou stranu tento výrazný pokles výdajů koresponduje s razantním snížením příjmů Valašských Klobouk v roce 2010, jak již bylo zmiňováno výše. Město snížilo výrazně nejen kapitálové výdaje cca o 45 %, ale především běžné výdaje cca o 60,8 %. Pokles kapitálových výdajů je dán jejich růstem v roce 2009, kdy město oproti roku 2008 značně investovalo, např. do vybudování podnikatelského inkubátoru (Valašské Klobouky, 2009).

Tab. 11 Index změny celkových výdajů ORP v letech 2007 – 2010

	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Bystřice pod Hostýnem	1,23	0,89	1,05
Holešov	1,11	1,06	0,89
Kroměříž	0,92	0,92	0,96
Luhačovice	1,12	1,32	1,20
Otrokovice	1,17	0,91	0,82
Rožnov pod Radhoštěm	1,20	1,07	0,81
Uherské Hradiště	1,11	1,04	1,12
Uherský Brod	1,12	1,07	1,09
Valašské Klobouky	0,93	1,20	0,89
Valašské Meziříčí	1,06	1,12	0,98
Vizovice	1,07	1,02	1,03
Vsetín	1,05	0,95	1,00
Zlín	1,20	0,85	1,30

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Podobně jako u příjmů tak i u výdajů lze v roce 2009 sledovat jejich pokles, především u kapitálových výdajů, výdajů na investice. Hlavním důvodem je, že obce byly nuceny omezit některé výdaje, protože do jejich rozpočtů plynulo méně daňových příjmů a také

méně finančních prostředků z transferů. Obce nejprve plánují mandatorní výdaje⁷, které se pravidelně opakují a jsou nezbytné pro chod obce. Teprve potom, pokud jim „zůstanou“ volné prostředky, mohou plánovat další akce, jako jsou nákladnější opravy nebo investice většího rozsahu.

Tab. 12 Podíl jednotlivých tříd výdajů na celkových výdajích ORP v roce 2007 a 2010 v %

	Běžné výdaje		Kapitálové výdaje	
	2007	2010	2007	2010
Bystřice pod Hostýnem	87,14	87,57	12,86	12,43
Holešov	65,30	72,42	34,70	27,57
Kroměříž	85,49	91,21	14,93	8,76
Luhačovice	85,46	41,86	14,54	58,14
Otrokovice	70,03	81,80	29,97	18,20
Rožnov pod Radhoštěm	89,75	92,53	10,25	7,47
Uherské Hradiště	78,58	64,82	21,42	35,18
Uherský Brod	80,60	70,36	19,40	29,64
Valašské Klobouky	83,67	90,49	16,33	9,51
Valašské Meziříčí	73,36	76,52	26,64	23,48
Vizovice	96,29	90,84	3,71	9,16
Vsetín	81,53	83,98	18,47	16,02
Zlín	72,14	63,86	27,86	36,14

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007), ÚFIS (2010)

Pro srovnání podílu běžných a kapitálových výdajů ORP na celkových výdajích jsou vybrané roky 2007 a 2010 vzhledem k tomu, že v delším časovém horizontu mohou být změny ve struktuře celkových výdajů lépe patrné. Největší podíl výdajů, viz Tab. 12, tvoří ve sledovaných letech 2007 a 2010 běžné výdaje, tedy ty, které jsou spojeny s provozem obecních úřadů a organizací, jejichž zřizovatelem jsou obce. Část těchto výdajů tvoří také neinvestiční dotace neziskovým organizacím, kulturním a tělovýchovným spolkům např.

⁷ Jedná se o prostředky, které musí obce vynaložit ze zákona, nemohou o jejich výši volně rozhodovat.

Orel jednota Zlín, Slovácký soubor písní a tanů VONICA, Charita sv. Anežky Otrokovice, Oblastní spolek Českého červeného kříže aj. (Zlín, 2010; Uherské Hradiště, 2010; Otrokovice, 2010). Výše těchto dotací je v jednotlivých letech různá, liší se i struktura organizací, které jsou v daném roce podporovány, ne všechny organizace dostávají dotace každý rok. Větší města jako je Zlín, Valašské Meziříčí, Kroměříž, Vsetín nebo Uherské Hradiště podporují větší množství organizací a větší je i pestrost jejich aktivit.

Menší podíl ve výdajích obcí v letech 2007 a 2010 tvoří kapitálové výdaje, viz Tab. 12, tedy ty, které vytvářejí nové hodnoty nebo slouží k nákupu nových statků. Výjimku tvoří město Luhačovice, jehož kapitálové výdaje v roce 2010 byly vyšší než běžné, tvořily 58 % výdajů rozpočtu. Toto navýšení bylo způsobeno zejména investicemi do výstavby městské plovárny, cyklostezky a rekonstrukcí ulic (Luhačovice, 2010). Podobné navýšení výdajů na investice, i když ne tak razantní jako v případě Luhačovic, zaznamenalo také město Uherské Hradiště o 13 %, Uherský Brod 10 % a statutární město Zlín o 8 %. V Uherském Hradišti bylo toto zvýšení způsobeno rekonstrukcí sportovně relaxačního areálu Aguapark, v Uherském Brodě rekonstrukcí kina Máj, čistírny odpadních vod a vybudováním Přechodové lávky a ve Zlíně zejména dostavbou Kongresového centra Zlín (Uherské Hradiště, 2010; Uherský Brod, 2010; Zlín, 2010). U ostatních ORP Zlínského kraje dochází spíše k mírnému růstu běžných výdajů, což souvisí mimo jiné i s ekonomickou krizí, která zasáhla ČR v roce 2008. Obce jsou rovněž opatrné a raději s nákladnějšími investičními akcemi otálejí a čekají, jak se bude ekonomika vyvíjet a zda budou mít dostatek finančních prostředků na zafinancování připravovaných investic. V případě, že došlo k nárůstu kapitálových výdajů, jednalo se převážně o nezbytné nebo dlouho plánované investice.

5.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje obcí tvoří rozhodující část celkových výdajů. Mezi běžné výdaje patří veškeré výdaje na platy zaměstnanců úřadu, zastupitelů uvolněným i neuvolněným včetně odvodů sociálního a zdravotního pojištění, nákupy materiálu potřebného pro chod obce, drobného hmotného i nehmotného majetek (např. kancelářského vybavení, softwaru), nákupy energií a vody, poštovní a telekomunikační služby, výdaje na finanční služby (např. služby bank), výdaje za služby (např. školení zaměstnanců), za odvoz odpadů, za nájemné. Nermalou částku také tvoří výdaje na opravy majetku ve vlastnictví obce.

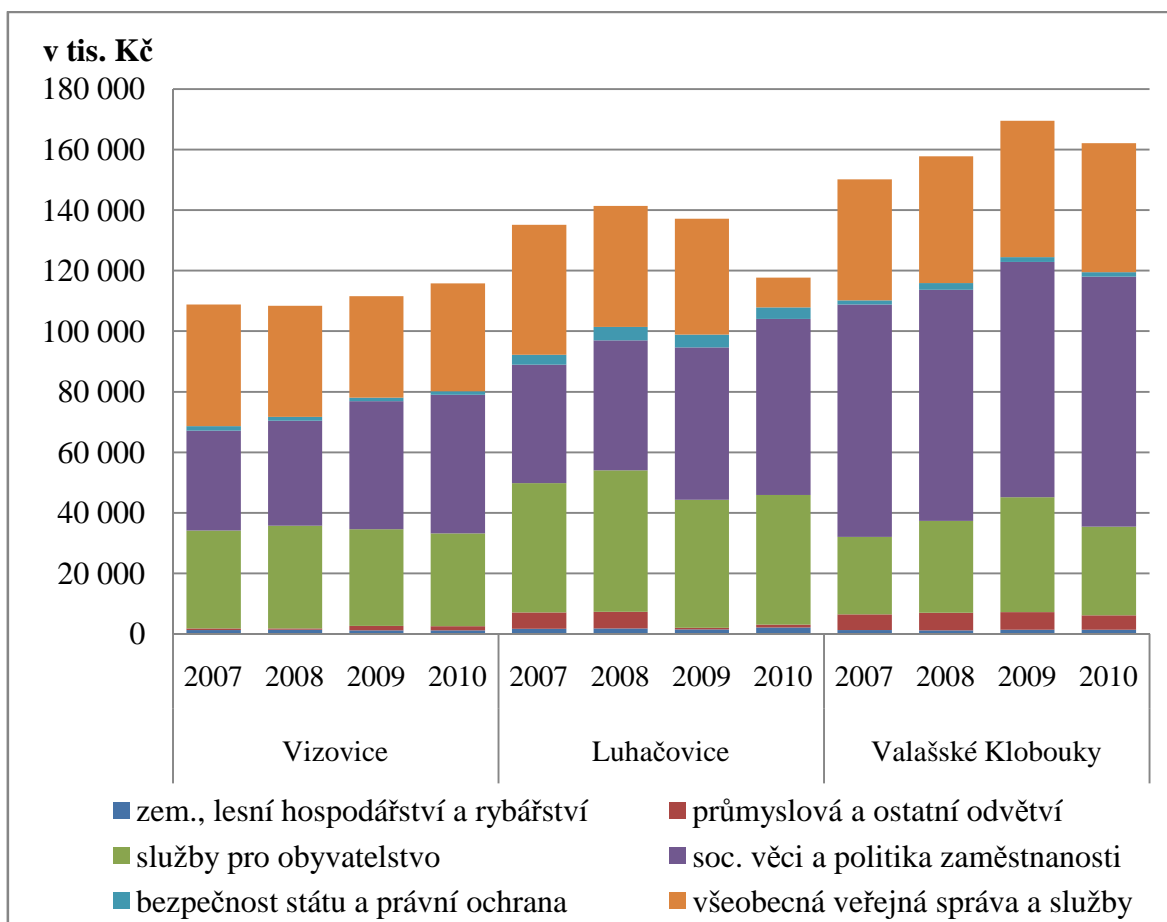
Tab. 13 Index změny běžných výdajů ORP v letech 2007 – 2010

	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Bystřice pod Hostýnem	1,09	0,98	1,09
Holešov	1,13	1,00	1,02
Kroměříž	0,94	0,94	1,01
Luhačovice	1,05	0,97	0,86
Otrokovice	1,18	0,92	0,95
Rožnov pod Radhoštěm	1,07	1,06	0,95
Uherské Hradiště	1,13	0,98	0,96
Uherský Brod	1,13	0,99	1,01
Valašské Klobouky	1,05	1,07	0,96
Valašské Meziříčí	1,11	1,07	1,02
Vizovice	1,00	1,03	1,04
Vsetín	0,91	1,15	0,98
Zlín	1,29	0,87	1,05

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

V době krize se obce snaží snižovat běžné výdaje, což je patrné i z Tab. 13. V roce 2007 tvoří průměrně 80,7 % všech výdajů ORP, tedy před počátkem ekonomické krize, v roce 2010 tvořily průměrně pouze 77,6 %.

V roce 2008 ještě běžné výdaje všech ORP kromě Kroměříže a Vsetína rostly. V roce 2009 se navýšily běžné výdaje pouze u Rožnova pod Radhoštěm, Valašských Klobouk, Valašského Meziříčí, Vizovic a Vsetína, přičemž nárůst byl vždy pouze v několika jednotkách procent. Největší navýšení běžných výdajů zaznamenal Vsetín o 15 %. V roce 2010 pokračoval růst výdajů Bystřice pod Hostýnem, Holešova, Uherského Brodu, Valašského Meziříčí, Vizovic a Zlína. Je tedy možné konstatovat, že se obcím vcelku daří redukovat běžné výdaje.

Obr. 8 Odvětvová struktura běžných výdajů Vizovic, Luhačovic a Valašských Klobouk v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

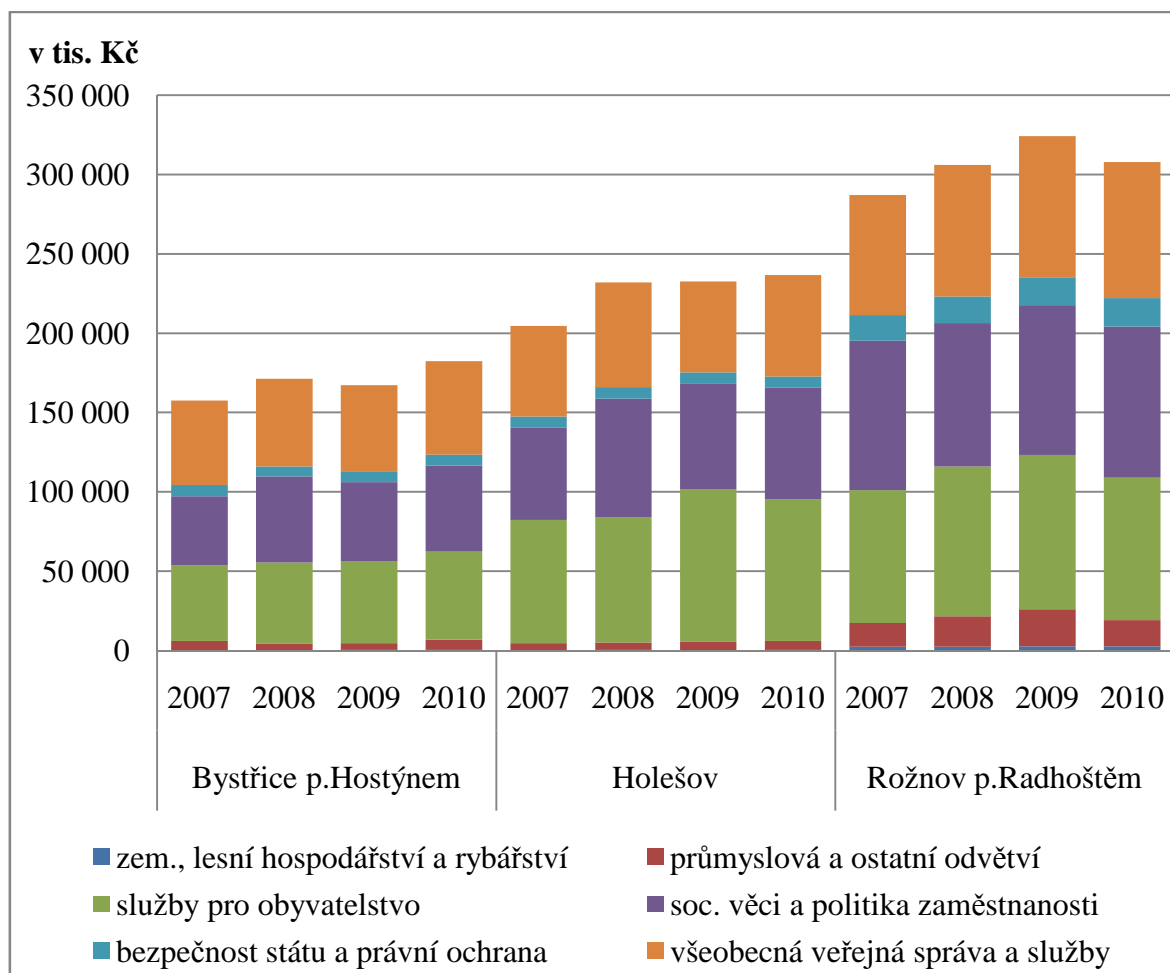
Luhačovice, Valašské Klobouky a Vizovice patří k nejmenším ORP Zlínského kraje. Valašské Klobouky i Vizovice mají konstantní odvětvovou strukturu běžných výdajů až do roku 2009, Vizovice i v roce 2010, jak je patrné na Obr. 8. Značnou převahu mají výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti, které v celém sledovaném období rostou a přesahují 30 % běžných výdajů. Odvětvová struktura Luhačovic se v roce 2010 značně proměnila, poklesl podíl výdajů na všeobecnou veřejnou správu a služby ve prospěch výdajů na sociální dávky a služby pro obyvatelstvo. Nárůst podílu sociálních výdajů koresponduje s vývojem nezaměstnanosti, v Luhačovicích se zvýšila nezaměstnanost ve sledovaném období téměř dvojnásobně a s tím související nárůst výplaty sociálních dávek⁸. Podobně velký nárůst sociálních výdajů, v roce 2010 tvořily již 50,9 %, zaznamenaly

⁸ Mimo podpory v nezaměstnanosti, kterou vyplácí úřad práce.

i Valašské Klobouky, jejichž nezaměstnanost vzrostla o 5,3 % na 14,8 %, což je nejvyšší nezaměstnanost ze všech ORP Zlínského kraje. Vyšší výplata sociálních dávek měla vliv nejen na růst sociálních výdajů všech tří ORP, ale i na změnu v odvětvové struktuře běžných výdajů ORP.

V roce 2008 téměř všechny výdaje ještě rostou, kromě výdajů na zemědělství Valašských Klobouk, které klesly o 3 %. V roce 2009 se již plně projevuje ekonomická krize, roste nezaměstnanost u většiny ORP je téměř dvojnásobná oproti předcházejícímu roku, klesají daňové výnosy a obce hledají úspory. Vyjma již zmiňovaných sociálních výdajů, se Luhačovicím i Vizovicím daří snižovat běžné výdaje. Luhačovice hledaly úspory v oblasti výdajů na školství a rozvoj bydlení, Vizovice v oblasti školství, tělovýchovy a ochrany životního prostředí, ve výdajích na nakládání s odpady. Běžné výdaje Valašských Klobouk kromě výdajů na bezpečnost státu a právní ochranu, které tvoří zanedbatelnou část, rostly. Zvýšily se zejména výdaje na služby pro obyvatelstvo, zejména podpora zájmové činnosti a oprava kulturních památek v obci. Naopak úspory hledaly v oblasti výdajů na zdravotnictví a sdělovací prostředky (noviny, informační letáky apod.).

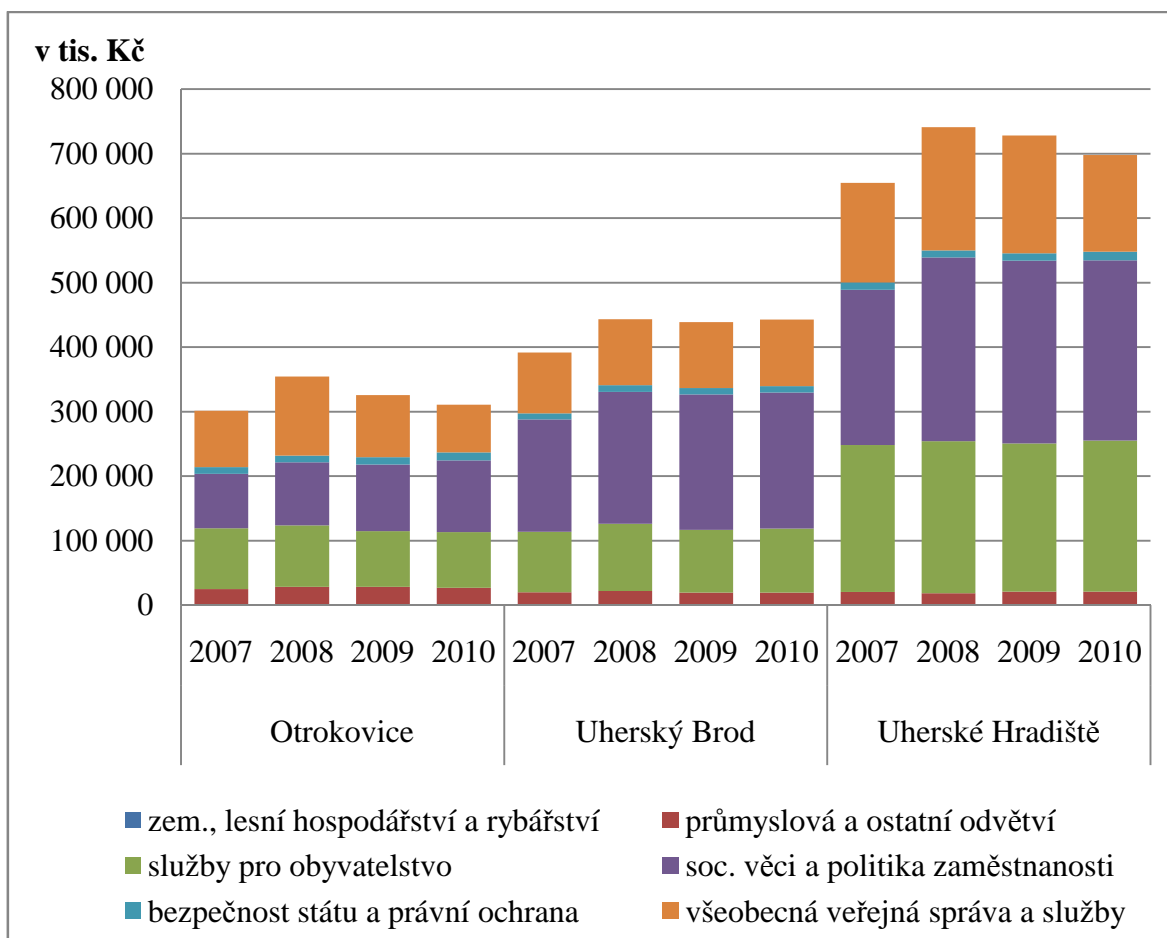
Nejvýraznější změnu v odvětvové struktuře zaznamenaly v roce 2010 Luhačovice. Výdaje na údržbu a opravy silnic, tedy skupina výdajů na průmyslová a ostatní odvětví, se zvýšily o 107,6 % a naopak výdaje na všeobecnou veřejnou správu se snížily o 74,1 %. Toto snížení je způsobené jednak snížením výdajů na činnost úřadu a zastupitelstva, a pak také odpočtem DPH, jehož plátcem se od 1. ledna 2010 Luhačovice staly, v souvislosti s investičními akcemi města v tomto roce (Luhačovice, 2010).

Obr. 9 Odvětvová struktura běžných výdajů Bystřice p. Hostýnem, Holešova a Rožnova p. Radhoštěm v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Bystřice pod Hostýnem, Holešov i Rožnov pod Radhoštěm mají velmi podobný vývoj odvětvové struktury běžných výdajů, viz Obr. 9. Na rozdíl od Vizovic, Luhačovic nebo Valašských Klobouk se jim však nedaří snižovat běžné výdaje, i když výdaje Rožnova pod Radhoštěm v roce 2010 oproti roku 2009 klesly. Sociální výdaje těchto ORP nejsou tak dominantní jako u Valašských Klobouk, přibližně stejným procentem se na celkových výdajích podílejí sociální výdaje, výdaje na služby pro obyvatelstvo a na všeobecnou veřejnou správu. V případě Bystřice pod Hostýnem a Holešova podíl sociálních výdajů roste o 2 % a klesá podíl výdajů na všeobecnou veřejnou správu, v Bystřici pod Hostýnem o 1,5 % a v Holešově o 0,9 %. Rozhodující podíl ve výdajích na služby pro obyvatelstvo Holešova mají zejména výdaje na rozvoj bydlení, kulturu a nakládání s odpady. Bystřice pod Hostýnem hledala úspory v oblasti všeobecné veřejné správy stejně jako Holešov a Rožnov pod Radhoštěm.

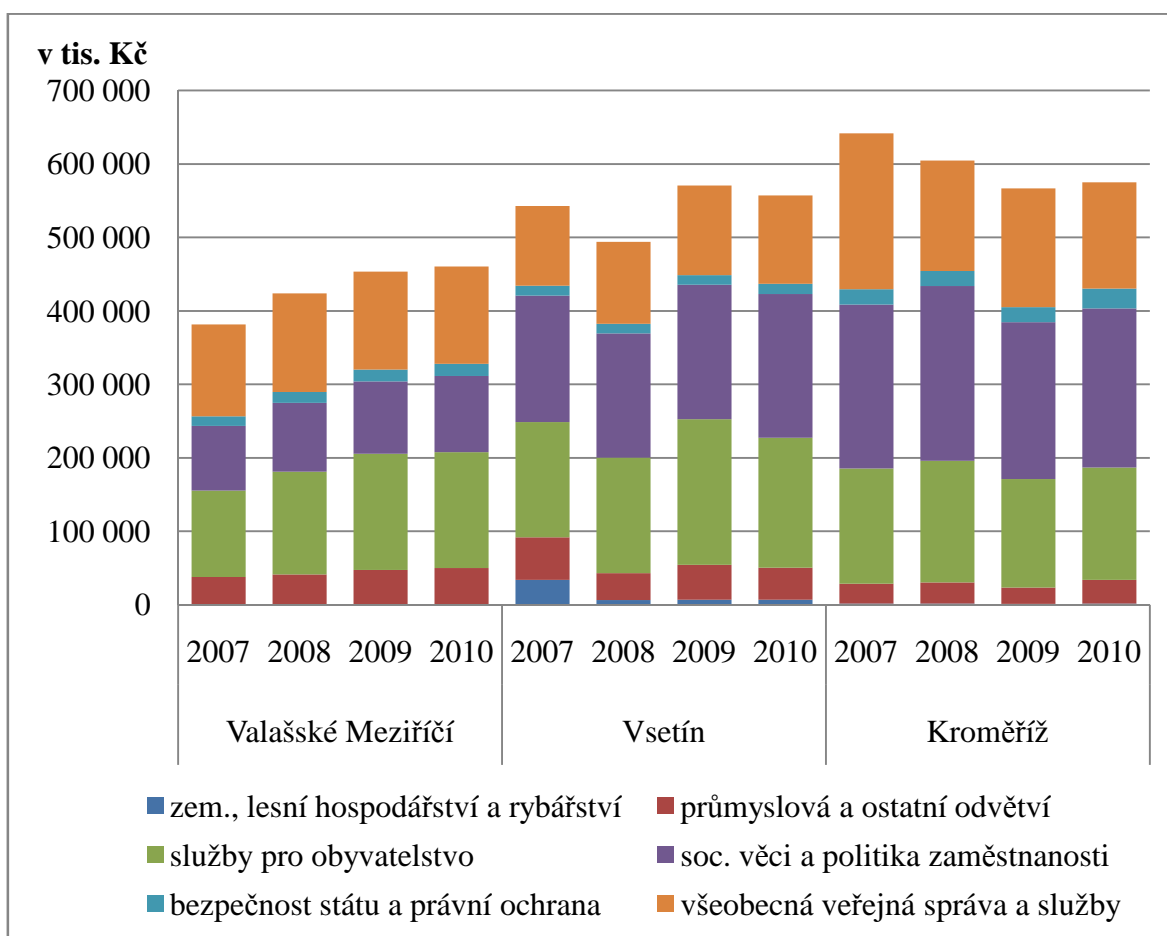
Obr. 10 Odvětvová struktura běžných výdajů Otrokovic, Uherského Brodu a Uherského Hradiště v letech 2007 – 2010 tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Otrokovice, Uherský Brod i Uherské Hradiště, jak je patrné z Obr. 10, mají podobnou odvětvovou strukturu běžných výdajů. Rozhodující podíl mají v případě Uherského Hradiště a Uherského Brodu v celém sledovaném období výdaje na sociální služby, jejichž podíl v Uherském Hradiště i Uherském Brodu roste, a v roce 2010 jsou tyto výdaje dominantní i v Otrokovicích z 28,1 % v roce 2007 na 35,8 % v roce 2010. Růst sociálních výdajů stejně jako u ostatních ORP koresponduje s růstem nezaměstnanosti a vyšší výplatou sociálních dávek. Nejvíce se daří snižovat výdaje Otrokovicím, především v oblasti všeobecné veřejné správy. Uherské Hradiště i Uherský Brod snižovaly výdaje pouze o několik málo procent, Uherské Hradiště v roce 2010 zejména v oblasti školství a zdravotnictví, což stačilo k udržení stabilní úrovně výdajů i v době ekonomické krize.

Pokud srovnáme strukturu běžných výdajů největších ORP Zlínského kraje, viz Obr. 11 a 12 níže, největší část výdajů v roce 2007 tvořily v Kroměříži a ve Vsetíně sociální výda-

je, ve Valašském Meziříčí a Zlíně výdaje na služby pro obyvatelstvo. Protože jsou v Kroměříži dlouhodobě vyšší sociální výdaje, nebyl jejich nárůst v důsledku ekonomické krize tak razantní jako u ostatních ORP. Kroměříž jako jedna z mála ORP dokázala snížit běžné výdaje v celém sledovaném období, v roce 2010 stouply pouze o 1,5 %. Výdaje snižuje především v oblasti všeobecné veřejné správy, tento pokles byl po Luhačovicích druhým nejvyšší mezi všemi ORP Zlínského kraje. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti všech čtyř ORP mírně rostly.

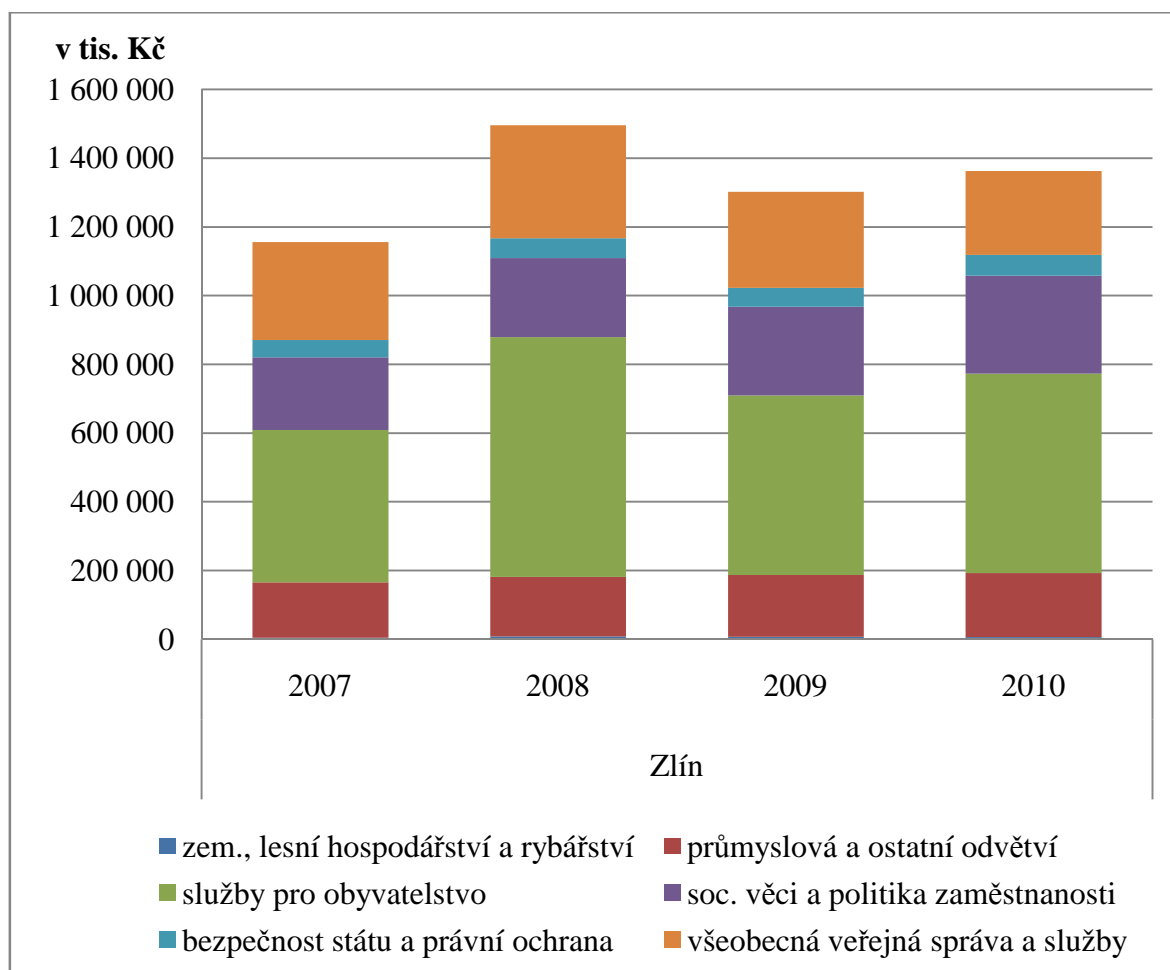

Obr. 11 Odvětvová struktura běžných výdajů Valašského Meziříčí, Vsetína a Kroměříže v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Valašskému Meziříčí se nedaří snižovat běžné výdaje, které v celém sledovaném období rostou. Zvyšují se zejména výdaje na služby pro obyvatelstvo, především v oblasti školství a bydlení.

Razantní propad výdajů statutárního města Zlína v roce 2009 oproti roku 2008 je spojen s již dříve zmiňovaným odtržením obce Želechovice nad Dřevnicí. Při srovnání běžných výdajů, viz Obr. 12, poklesly výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby v roce 2009 o 15 % zejména v souvislosti s odtržením Želechovic nad Dřevnicí. Celkově klesl podíl těchto výdajů z 24,7 % v roce 2007 na 17,9 % v roce 2010, ve prospěch výdajů na sociální věci a politiku zaměstnanosti 20,9 % a služby pro obyvatelstvo 42,6 % v roce 2010.

Obr. 12 Odvětvová struktura běžných výdajů Zlína v letech 2007 – 2010 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Vyšší nárůst sociálních výdajů, o 35 % v porovnání let 2007 a 2010, koresponduje i s vývojem ekonomiky státu a růstem nezaměstnanosti, kdy rostou výdaje na sociální dávky spojené s poklesem životní úrovně obyvatel (příspěvek na živobytí, na bydlení, na zvláštní pomůcky, mimořádná okamžitá pomoc aj.). Co se týká skupiny výdajů na služby pro obyvatelstvo, došlo k nárůstu neinvestičních dotací kulturním, církevním a sportovním

sdužením, které by v důsledku poklesu příjmů v době krize bez dotací ze statutárního města Zlína často nebyly schopné realizovat svou činnost.

Dominantní postavení ve výdajích statutárního města Zlína mají výdaje na služby pro obyvatelstvo. Je to dáno jednak velikostí Zlína, a pak také jeho postavením jako správního a kulturního centra regionu. Zlín zřizuje řadu příspěvkových organizací, např. Městské divadlo Zlín, ZOO a zámek Lešná, Dům dětí a mládeže Astra Zlín, a celé řadě kulturních, sportovních a výchovných organizací přispívá na jejich provoz, např. Aerobik klub Zdena, DOMINO cz, Salesiánský klub mládeže, Malá scéna Zlín, nebo na akce pořádané během roku, např. koncerty, výstavy, soutěže, festivaly (Zlín, 2010).

Podstatnou část běžných výdajů ORP Zlínského kraje si stále zachovávají výdaje na služby pro obyvatelstvo, i když roste podíl výdajů na sociální věci. Sociální výdaje od 1. ledna 2012 se výrazně snížily, protože výplata sociálních dávek přechází z obcí na úřady práce.

ORP poskytují řadu služeb a na celou řadu dalších přispívají. Pokud by plošně začaly snižovat dotace organizacím poskytujícím služby, mohlo by dle mého názoru dojít k ohrožení jejich existence, nebo by musely redukovat své služby. Proto by obce měly dobře zvažovat, které organizace a služby či akce podporovat a které jsou schopny své aktivity financovat sami nebo z jiných než obecních zdrojů. Dle mého názoru by se měly zaměřit na zvyšování efektivity svých činností a eliminovat plýtvání např. využíváním elektronických tržišť k nákupu energií, služeb aj. ORP vykonávají nejširší okruh správních činností a je tedy předpoklad, že výdaje na veřejnou správu budou v rozpočtech obcí tvořit nezanedbatelnou část i v budoucnu.

5.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje představují investiční výdaje jednotlivých ORP. ORP investují do nákupu nového nebo zhodnocení stávajícího dlouhodobého majetku, programového vybavení, pozemků nebo majetkových podílů. Kapitálové výdaje ORP tvoří ve sledovaném období průměrně 12 % všech výdajů. Jejich výše v jednotlivých letech i v případě jednotlivých ORP je značně rozdílná a závisí zejména na vedení konkrétní obce, v jaké míře investuje a v jaké oblasti bude investovat. Zda bude obec v daném roce investovat, závisí také na dlouhodobých plánech obce a představách jejich vedení o rozvoji obce. Při významnějších a finančně náročnějších investičních akcích je pro obce důležitá finanční spoluúčast v podobě dotací ze strany státu i kraje.

Tab. 14 Index změny kapitálových výdajů ORP v letech 2007 – 2010

	2008/2007	2009/2008	2010/2009
Bystřice pod Hostýnem	2,24	0,61	0,81
Holešov	1,07	1,16	0,66
Kroměříž	0,98	0,94	0,53
Luhačovice	1,58	2,66	1,69
Otrokovice	1,17	0,90	0,51
Rožnov pod Radhoštěm	2,34	1,13	0,29
Uherské Hradiště	1,03	1,28	1,61
Uherský Brod	1,05	1,43	1,32
Valašské Klobouky	0,33	3,16	0,55
Valašské Meziříčí	0,92	1,27	0,87
Vizovice	3,08	0,92	0,98
Vsetín	1,68	0,44	1,16
Zlín	0,94	0,80	2,29

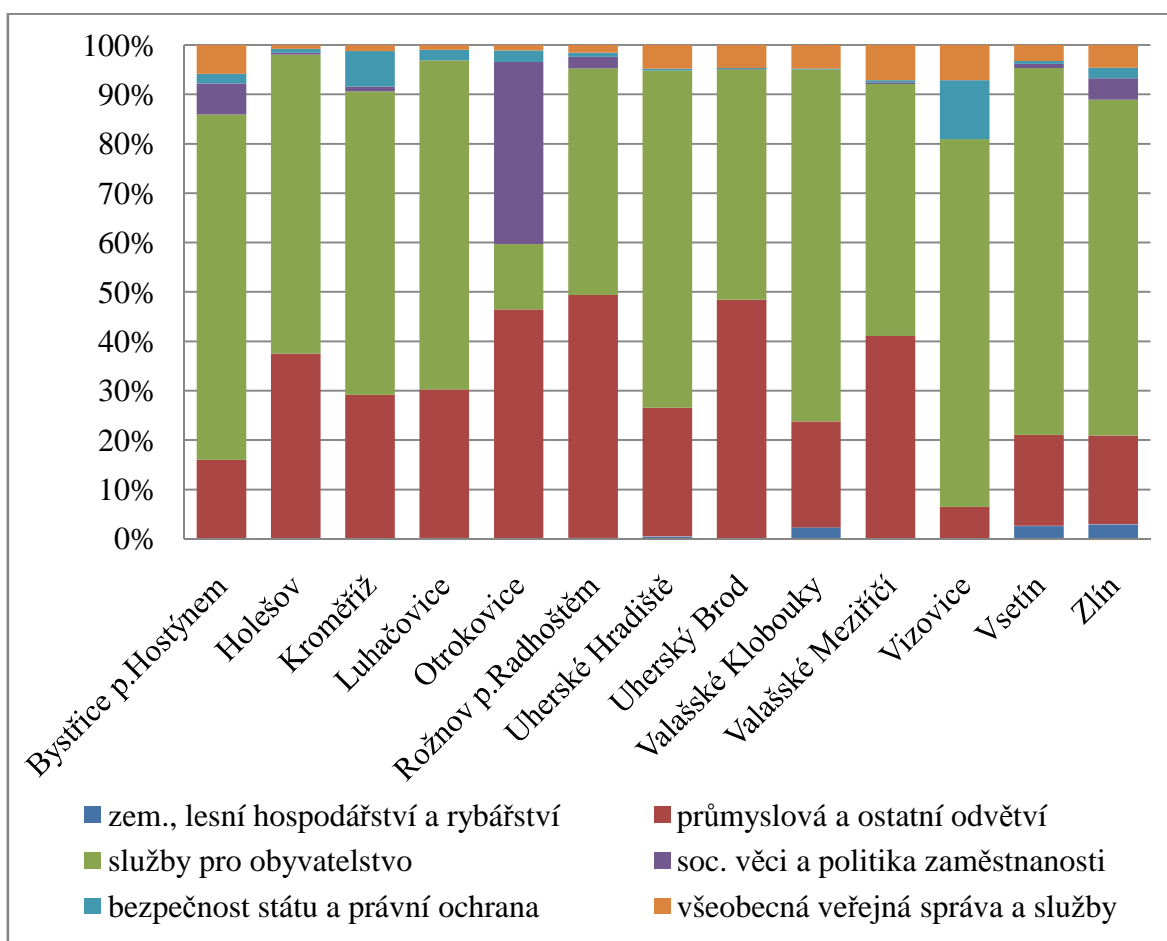
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Nárůst nebo naopak pokles kapitálových výdajů v jednotlivých letech je dán především realizací větší investiční akce nebo většího počtu menší akcí, viz Tab. 14. V roce 2008 dokončila Bystřice pod Hostýnem projekt podporovaný EU „Silnice II/150: Bystřice pod Hostýnem“. Na tuto akci bylo vyčleněno v rozpočtu 12 968 650 Kč. Dalšími nákladnějšími projekty byla rekonstrukce mateřské školy Radost a základní školy Bratrství (Bystřice pod Hostýnem, 2008). Luhačovice v roce 2009 investovaly do výstavby vodovodu v části Kladná Žilín, do cyklostezky do Biskupic, rekultivace skládky Loska a do projektu podporovaného ze strukturálních fondů EU parkovitě Solné (Luhačovice, 2009).

Rožnov pod Radhoštěm navýšil investiční rozpočet v roce 2008 na rekonstrukce a výstavbu chodníků, rekonstrukce školních jídelen, parkoviště nebo sportovního areálu základní školy Pod Skalkou (Rožnov pod Radhoštěm, 2008). Významnou investicí v roce 2009 byla výstavba cyklostezky údolím Rožnovské Bečvy (Rožnov pod Radhoštěm, 2009). Do rekonstrukce chodníků a ulic investovaly v roce 2009 také Valašské Klobouky, dále zateplovaly mateřskou školu a rekonstruovaly památkově chráněný dům č. p. 177 na Masa-

rykově náměstí. Značné finanční prostředky si vyžádalo také vybudování podnikatelského inkubátoru, do nějž obec investovala 11,134 mil. Kč (Valašské Klobouky, 2009).

Zlín v roce 2010 investoval do výstavby křižovatky Antonínova, kanalizace v místních částech Salaš a Chlum a koupaliště na Jižních Svazích. Největší investicí statutárního města v tomto roce však byla dostavba Kongresového centra Zlín spolufinancovaného z Regionálního operačního programu Střední Morava, vlastní prostředky města tvořily 275,302 mil. Kč, dotace 188,6 mil. Kč (Zlín, 2010).

Obr. 13 Odvětvová struktura kapitálových výdajů jednotlivých ORP souhrnně za roky 2007 – 2010 v %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

ORP nejvíce investují v oblasti služeb pro obyvatelstvo a v oblasti průmyslových a ostatních odvětví, viz Obr. 13. V první skupině kapitálových výdajů se jedná zejména o budování a modernizace kulturních a sportovních zařízení (kino Máj v Uherském Brodě, Aquapark v Uherském Hradišti, Kongresové centrum Zlín aj.). Ve výdajích na průmyslová a ostatní odvětví dominují výdaje na dopravu, tedy rekonstrukce silnic, chodníků, budování

cyklostezek, parkovišť a revitalizace náměstí. Otrokovice mají také vysoký podíl investic v oblasti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti z důvodu investic do revitalizace budov domova seniorů SENIOR Otrokovice (Otrokovice, 2010). Vyšší výdaje Vizovic v oblasti bezpečnosti státu a právní ochrany byly dány nákupem nového informačního systému Jednotného systému varování a vyrozumění, který umožňuje včasné varování obyvatel a užívá se zejména při povodních a mimořádných událostech (Vizovice, 2009).

Současná ekonomická situace přináší obcím pokles příjmů a nákladné investiční akce vedou k přílišnému zadlužování obcí. Ani současné prognózy ekonomů nevyznívají pro obce příliš příznivě, ČNB očekává stagnaci české ekonomiky (Česká národní banka, 2011). Obce by se proto měly vyvarovat zbytečným investicím a příliš se nezadlužovat, naopak by měly hledat úspory a nákladnější investice odložit do budoucna. Při realizaci projektů by se měly snažit hledat vhodné dotační tituly, investovat jen do takových projektů, které obci a jejím obyvatelům přinesou prospěch a v budoucnu vrátí do rozpočtu obce vynaložené prostředky.

5.3 Financování

Obce využívají krátkodobé i dlouhodobé financování. Krátkodobé financování zahrnuje úvěry a přijaté půjčky. Obce ho využívají během roku k překonání nesouladu mezi příjmy, které mají dostat v rámci rozpočtového určení daní, a finančními prostředky, které jim ústřední nebo územní orgány poslaly na bankovní účet. Tyto prostředky jsou během roku splaceny. Dlouhodobé financování zahrnuje dlouhodobé úvěry a půjčky, které si obce půjčují na dobu delší než jeden rok. Tyto úvěry a půjčky obce využívají k financování dlouhodobých investičních akcí, které zpravidla přesahují jeden rok.

Obce mohou přijímat úvěry a půjčky jak od domácích tak i zahraničních subjektů. ORP dosud vůbec nevyžívají krátkodobé ani dlouhodobé financování ze zahraničí. Hlavním důvodem je zejména vyšší riziko spojené např. s posilováním nebo oslabováním kurzu české koruny.

Tab. 15 Krátkodobé přijaté půjčené prostředky v tis. Kč

	2007	2008	2009	2010
Bystřice pod Hostýnem	–	8 000	–	–
Rožnov pod Radhoštěm	1 839	–	–	5 490
Vizovice	–	–	4 550	–
Vsetín	91 648	116 914	–	–

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Krátkodobé financování obce využilo na přelomu jednotlivých let pouze několik ORP, viz Tab. 15. Většinou se jednalo o kontokorentní účty, které obci umožňují čerpat z běžného účtu finanční prostředky, tzv. kontokorentní úvěr, i v případě, že na účtu nemá dostatečnou hotovost. Takovéto úvěry obce využívají i v případech, kdy se např. opozdí vyplacení dotačních prostředků při realizaci investičních akcí.

Tab. 16 Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky v tis. Kč

	2007	2008	2009	2010
Bystřice pod Hostýnem	–	–	7 706	–
Holešov	2 694	14 847	15 153	24 563
Kroměříž	250 000	20 000	40 000	32 000
Luhačovice	–	–	–	60 000
Otrokovice	30 000	70 000	180 000	25 986
Rožnov pod Radhoštěm	16 890	33 085	67 004	29 356
Uherské Hradiště	–	50 000	150 000	195 000
Uherský Brod	14 912	5 879	48 700	77 454
Valašské Meziříčí	–	7 158	22 423	10 000
Vsetín	2 133	6 878	–	–
Zlín	–	–	125 187	134 412

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010)

Jak již bylo zmíněno výše, dlouhodobé financování využívají ORP hlavně při financování nákladnějších a dlouhodobějších investičních akcí. Vývoj výše dlouhodobých úvěrů

a půjček koresponduje s vývojem investičních akcí, které obce v daném roce realizovaly, viz Tab. 16. Např. statutární město Zlín přijalo v letech 2009 a 2010 na realizaci výstavby Kongresového centra Zlín dlouhodobý úvěr. Luhačovice si vzaly v roce 2010 v souvislosti s výstavbou parkoviště Solné a cyklostezky do Biskupic úvěr ve výši 60 mil. Kč.

6 NÁVRH OPTIMALIZACE ROZPOČTU STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍNA PRO ROK 2012

Statutární město Zlín je nejen obcí s rozšířenou působností, ale i krajským městem Zlínského kraje a jako takové je významným centrem celého regionu. Jeho rozvoj do značné míry závisí na jeho schopnosti maximálně využít možné příjmy rozpočtu, snížit výdaje, ale zároveň zachovat kvalitu poskytovaných služeb.

Tab. 17 Podíl statutárního města Zlína na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu DPH a daní z příjmů

Počet obyvatel k 1. 1. 2011	75 469
Výměra katastrálních území obce k 1. 1. 2011 (ha)	10 282,59760
Koeficient postupných přechodů (Příloha č. 2 zákona č. 243/2000 Sb.)	1,7629
Procentní podíl obce na výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní (%)	0,614723
Počet zaměstnanců k 1. 12. 2010	46 176
Procentní podíl obce na výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní (%)	1,047910

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z přílohy k vyhlášce č. 259/2011 Sb.

Tab. 17 výše, obsahuje koeficienty a procentní podíly statutárního města Zlína, které jsou důležité pro stanovení podílu statutárního města na daňových výnosech jednotlivých sdílených daní. Tyto data vycházejí z Přílohy k vyhlášce Ministerstva financí ČR č. 259/2011 Sb., kterou ministerstvo stanovuje podíly jednotlivých obcí na výnosech sdílených daní. Tyto procentní podíly jsou pak použity v následující kapitole, ve které jsou vypočteny příjmy statutárního města Zlína, které mu plynou z jednotlivých daní.

6.1 Odhadované příjmy rozpočtu

Tato kapitola je zaměřena na odhad výše jednotlivých příjmů rozpočtu statutárního města Zlína. Celkové příjmy pro rok 2012 jsou odhadované v druhovém třídění.

V Tab. 18 níže jsou vypočteny očekávané **daňové příjmy** statutárního města Zlína pro rok 2012 z vybraných daní. Odhad přitom vychází z predikce Ministerstva financí ČR, která stanovuje odhadované výnosy jednotlivých daní pro obce celkem. Odhad dále vychází z vývoje příjmů jednotlivých daní, viz Tab. 19, a z jejich průměrné hodnoty za období

2009 až 2011. Při sestavení očekávaných daňových příjmů pro rok 2012 je respektována zásada opatrnosti a mimo jiné je zohledněn i předpokládaný vývoj české ekonomiky, kdy ČNB očekává v roce 2012 její nulový růst. Právě zhoršení výhledu vývoje české i světové ekonomiky a obavy z recese jsou dalšími významnými faktory ovlivňujícími výši nejen daňových příjmů, ale i přijatých transferů nebo běžných výdajů.

Tab. 18 Predikce některých daňových příjmů pro rok 2012 v tis. Kč

Písmeno dle § 4 zákona	Položka rozpočtové skladby	Daňový příjem	Predikce 2012		
			celkem	obce ⁹	Zlín
c+i+e+g		Daň z příjmů FO celkem	135 900 000	32 061 020	221 650
c+i	1111	Daň ze závislé činnosti celkem	117 800 000	27 009 200	173 829
c		<i>daň ze závislé činnosti - sdílená část</i>		25 209 200	154 967
i		<i>daň ze závislé činnosti - 1,5 % motivace</i>	1 800 000	1 800 000	18 862
e+g	1112	Daň z příznání celkem	5 300 000	2 312 620	30 983
e		<i>daň z příznání - sdílená část výnosů</i>	3 700 000	712 620	4 381
g		<i>daň z příznání - 30 % dle místa vzniku</i>	1 600 000	1 600 000	26 602
d	1113	Daň z příjmů FO - zvláštní sazba	12 800 000	2 739 200	16 838
f+h		Daň z příjmů PO celkem	129 100 000	32 100 600	218 886
f	1121	Daň z příjmů PO	122 900 000	26 300 600	161 676
h	1122	Daň z příjmů PO plac. kraji a obcemi	6 200 000	5 800 000	57 210
b	1211	Daň z přidané hodnoty	308 700 000	61 523 910	378 202
a	1511	Daň z nemovitostí	8 700 000	8 700 000	47 900

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých ze zákona č. 243/2000 Sb., Ministerstvo financí (2011)

⁹ Podíl obcí na výnosu z DPH činí 19,93% (zohlednění zvýšení snížené sazby daně od 1. 1. 2012).

Tab. 19 Vývoj výše vybraných daňových příjmů Zlína v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Položka rozpočtové skladby	Daňové příjmy	Skutečnost				
		2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁰
1111	Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	187 517	177 157	162 290	164 816	162 136
1112	Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	64 422	65 658	25 450	41 501	21 608
1113	Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	11 331	14 263	13 468	13 485	14 584
1121	Daň z příjmů PO	205 720	247 554	164 733	157 257	152 564
1122	Daň z příjmů PO za obce	51 547	68 469	47 701	55 473	56 439
1211	Daň z přidané hodnoty	309 810	354 285	337 005	359 861	362 146
133 až 135	Místní poplatky a ostatní poplatky	64 112	62 226	58 576	53 648	59 262
1361	Správní poplatky	33 089	28 691	20 800	19 663	18 794
1511	Daň z nemovitostí	28 162	28 719	30 263	47 851	45 918
1	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	955 710	1 047 022	860 286	913 555	893 451

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010), a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

Daň z přidané hodnoty má dlouhodobě rostoucí tendenci, jak můžeme vidět z Tab. 20. Navíc došlo od 1. ledna 2012 ke zvýšení snížené sazby daně z 10 % na 14 %. Růst daňové sazby by tak měl do rozpočtu statutárního města přinést navýšení prostředků. Již zmíněný očekávaný negativní vývoj ekonomiky však dle mého názoru nepřinese až takový nárůst příjmů, jak očekává ministerstvo financí, protože firmy v době ekonomické krize otálejí s investicemi a také obyvatelé snižují svou spotřebu. Z těchto důvodů navrhuji spíše nižší růst příjmů z DPH, než jak vychází jejich výše dle výpočtu v Tab. 19.

Od 1. ledna 2012 nejsou již součástí místní poplatků poplatky z výherních automatů. Tento fakt jsem zohlednila ve snížení očekávaných příjmů o cca 5 mil. Kč, což přibližně odpovídá příjmů statutárního města z těchto poplatků, na 53 mil. Kč, viz Tab. 20.

¹⁰ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

Správní poplatky mají dlouhodobě klesající tendenci, proto i pro rok 2012 odhaduji nižší příjem, než tomu bylo v roce 2011. Daň z nemovitostí je výlučnou daní a celý její výnos spadá do rozpočtu statutárního města Zlína. Pro rok 2012 nebyly provedeny žádné změny v sazbách daně. Z tohoto důvodu odpovídá návrh výše příjmů z daně z nemovitosti roku 2011.

Pro rok 2012 odhaduji celkovou výši daňových příjmů statutárního města Zlína na 899 mil. Kč. Největším podílem se na příjmech budou pravděpodobně podílet výnosy z DPH, dále pak výnosy z daně z příjmů FO ze závislé činnosti a pak z příjmů PO.

Tab. 20 Odhad výše daňových příjmů Zlína pro rok 2012 v tis. Kč

Položka rozpočtové skladby	Daňové příjmy	Průměr	Skutečnost	Výpočet	Návrh
		2009 - 2011	2011 ¹¹	2012	2012
1111	Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	163 081	162 136	173 829	165 000
1112	Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	29 520	21 608	30 983	25 000
1113	Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	13 846	14 584	16 838	15 000
1121	Daň z příjmů PO	158 185	152 564	161 676	150 000
1122	Daň z příjmů PO za obce	53 204	56 439	57 210	56 000
1211	Daň z přidané hodnoty	353 004	362 146	378 202	370 000
133 až 135	Místní poplatky a ostatní poplatky ¹²	57 162	59 262	–	53 000
1361	Správní poplatky ¹³	19 752	18 794	–	18 000
1511	Daň z nemovitostí	41 344	45 918	47 900	47 000
1	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	–	893 451	866 638	899 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010) a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

¹¹ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

¹² Tyto poplatky si stanovuje obec sama, proto nejsou zahrnuty ve výpočtu daňových příjmů, Tab. 20.

¹³ Správní poplatky jsou příjmem správního úřadu, který tyto poplatky vybírá, proto stanovení jejich výše nebylo zahrnuto do výpočtu daňových příjmů, Tab. 20.

Nedaňové příjmy pro rok 2012 jsou stanoveny na základě vývoje příjmů ve sledovaném období a průměru posledních tří let, viz Tab. 21. Stejně jako u daňových příjmů jsem zohlednila zásadu opatrnosti a předpokládaný vývoj české ekonomiky v roce 2012.

Tab. 21 Nedaňové příjmy Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč

Nedaňové příjmy	Skutečnost					Návrh
	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁴	2012
21 Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	199 181	211 899	218 085	217 989	204 896	200 000
22 Přijaté sankční platby a vratky transferů	12 239	11 773	10 658	15 963	16 234	10 000
23 Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	13 754	198 107	22 509	16 781	24 707	18 000
24 Přijaté splátky půjčených prostředků	10 578	9 166	7 741	7 156	6 584	6 500
2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	235 752	430 945	258 993	257 889	252 421	236 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010) a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

Příjmy z vlastní činnosti a odvody od zřízených organizací mají v posledních třech letech klesající tendenci. Z tohoto důvodu je i pro rok 2012 odhadován pokles příjmů. Rozhodující podíl na příjmech z vlastní činnosti mají příjmy z pronájmu bytů a nebytových prostor. Příjmy z pronájmu bytů mají dlouhodobě klesající tendenci z toho důvodu, že statutární město prodává „nepotřebné“ byty stávajícím nájemníkům, nebo uvolněné byty jednotlivým zájemcům. Zlín stále patří mezi obce s regulovaným nájemným, které končí letošní rok. Zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu, tak městu umožňuje ještě letos zvýšit jednostranně nájemné městského bytu v zákonem vymezené výši. Pro rok 2012 zastupitelstvo města schválilo zvýšení základního nájemného ze 70,73 Kč/m² na 79,53 Kč/m², přitom nájemné lze zvýšit až na 84,53 Kč/m². Tržní nájemné se ve Zlíně pohybuje kolem 146 Kč/m² (Vašíčková, 2011). Rozdíl mezi regulovaným nájemným

¹⁴ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

a tržním je tedy velmi vysoký. Dle mého názoru by statutární město mělo využít maximálního možného zvýšení nájemného s ohledem na náklady na údržbu bytů. Odhadovaná výše možných příjmů plynoucí statutárnímu městu ze zvýšeného nájemného bytů by tak mohla být o přibližně 4,28 mil. Kč vyšší (Zlín, 2011). Z výše uvedených skutečností je pro rok 2012 navrhovaná výše příjmů z vlastní činnosti a odvody od zřízených organizací ve výši 200 mil. Kč.

Sankční platby a vratky mají rozdílný vývoj. Od roku 2007 do roku 2009 mají tyto příjmy klesající tendenci, od roku 2009 až 2011 naopak tendenci rostoucí. Z tohoto důvodu je pro rok 2012 navrhovaná výše sankčních plateb a vratek transferů ve výši 15 mil. Kč. Přijaté splátky půjčených prostředků tvoří splátky prostředků, které statutární město půjčilo příspěvkovým organizacím i podnikatelským subjektům. Tyto příjmy mají dlouhodobě klesající tendenci, protože statutární město Zlín v posledních letech půjčuje méně prostředků, tudíž i splátky jsou stále nižší. V roce 2011 měly přijaté splátky pouze 62% úroveň roku 2007. Tyto příjmy jsou spíše doplňkovým zdrojem.

Kapitálové příjmy tvoří převážně příjmy z prodeje nemovitého majetku. Statutární město Zlín prodává zejména byty, které jsou v jeho vlastnictví nebo jsou spoluvlastněné. Statutární město by si mělo ponechat pouze nezbytné množství bytů, např. jako sociální bydlení, startovací byty nebo domy s pečovatelskou službou. Ostatní byty by mělo prodat do soukromého vlastnictví jejich současným nájemníkům, pokud budou mít o tuto možnost zájem a budou schopni si tyto byty odkoupit. Tím navýší své příjmy a současně sníží výdaje spojené s údržbou a opravami budov. Statutární město již v minulých letech většinu bytů prodalo, a proto v rozpočtu pro rok 2012 je počítáno pouze s odprodejem zbývajících bytů. Kapitálové příjmy v roce 2012 jsou z tohoto důvodu stanoveny pouze na úrovni 30 mil. Kč. V tomto odhadu je zohledněna i zhoršující se ekonomická situace, která může mimo jiné přispět i k tomu, že si současní nájemníci městských bytů nebudou moci tyto byty odkoupit a i nadále zůstanou v městském bytu jako nájemníci nebo se sníží jejich tržní hodnota a tím i kapitálové příjmy.

Tab. 22 Kapitálové příjmy Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč

Kapitálové příjmy	Skutečnost					Návrh
	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁵	2012
31 Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	157 811	88 292	139 297	152 139	56 061	30 000
32 Příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů	0	4	0	0	0,3	0
3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY CELKOVÉ	157 811	88 296	139 297	152 139	56 061	30 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010) a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

Příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů jsou ve sledovaném období zanedbatelné, a proto s nimi v rozpočtu pro rok 2012 nepočítám.

Za sledované období byla výše **přijatých neinvestičních transferů** nejvyšší v roce 2010. Do roku 2010 neinvestiční transfery rostly. V roce 2011 výše neinvestičních transferů klesla o 3 %. Navrhovaná výše přijatých transferů na rok 2012 je ovlivněna sociální reformou, která vstoupila v platnost od 1. ledna 2012. Tato reforma změnila způsob financování dávek a podpor v sociálním zabezpečení, které od tohoto data zabezpečuje úřad práce. Sociální dávky byly na položce 4116, z tohoto důvodu je položka pro rok 2012 nulové výši.

Neinvestiční dotace přijaté ze státního rozpočtu jsou každoročně určovány vládou. Každý kraj pak pro své obce vypočítá závazný vztah státního rozpočtu k rozpočtům jednotlivých obcí. Na rok 2012 je pro statutární město Zlín určena po zaokrouhlení částka 63 813 000 Kč, z toho příspěvek na výkon státní správy činí 52 930 900 Kč a příspěvek na školství stanovený podle počtu žáků základních a mateřských škol činí 10 881 600 Kč. Návrh opět zohledňuje zásadu opatrnosti a stanovuje proto výši neinvestičních transferů ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu na 63 500 000 Kč.

¹⁵ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

Tab. 23 Přijaté transfery Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč

Přijaté transfery	Skutečnost					Návrh
	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁶	2012
41 Neinvestiční přijaté transfery	290 409	308 323	345 253	367 164	355 697	74 000
411 Neinv. přijaté dotace od veřejných rozpočtů centrální úrovně	284 774	304 503	338 457	362 643	351 120	70 500
412 Neinv. přijaté dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně	5 635	3 820	6 796	4 520	4 577	3 500
42 Investiční přijaté transfery	35 213	72 726	38 560	370 700	12 855	0
4 PŘIJATÉ TRANSFERY CELKEM	325 622	381 049	383 813	737 864	368 552	74 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010), a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

Investiční přijaté transfery jsou spojeny s investičními akcemi statutárního města, viz Tab. 23. O tyto transfery musí Zlín požádat v rámci vypsání dotačního titulu, který může být vypsán buď ze státního rozpočtu nebo územního rozpočtu, nebo na realizaci může získat dotaci také od obce. Zda bude možné na zamýšlenou investiční akci nějakého dotačního titulu nebo zda bude dotace schválena nelze rozpočtovat. Z tohoto důvodu jsou přijaté investiční transfery navrhovány v nulové výši.

6.2 Navrhované výdaje rozpočtu

Výdaje jsou druhou stranou rozpočtu obce. Tato kapitola je rozdělena na běžné a kapitálové výdaje a zaměřuje se na hledání možných úspor ve výdajích statutárního města.

Meziroční změna běžných výdajů je výrazně ovlivněna sociální reformou platnou od 1. ledna 2012. Reforma mění způsob vyplácení dávek a podpor v sociálním zabezpečení, oddíl 41 dávky a podpory v sociálním zabezpečení, kdy výplata sociálních dávek přechází na úřad práce. V roce 2011 vyplatilo statutární město Zlín na sociálních dávkách téměř

¹⁶ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

254 mil. Kč. Sociální dávky spadají do seskupení položek 54. Pro rok 2012 je proto návrh výše neinvestičních transferů a půjček obyvatelstvu snížen o tuto částku.

Při sestavování návrhu rozpočtu statutárního města Zlína pro rok 2012 je třeba zohlednit pokles příjmů související s vývojem české ekonomiky. Návrh výdajů jednotlivých položek rozpočtové skladby vychází z vývoje výdajů ve sledovaném období, průměrné hodnoty za poslední tři roky a z vlastních propočtů. Statutární město by v roce 2012 mělo snížit své výdaje jak běžné, tak také kapitálové.

Tab. 24 Běžné výdaje Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč

Běžné výdaje	Skutečnost					Návrh
	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁷	2012
50 Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	226 391	252 700	233 346	265 011	262 320	250 000
51 Neinv. nákupy a související výdaje	368 964	604 643	493 390	541 745	440 814	400 000
52 Neinv. transfery soukromoprávním subjektům	111 866	136 105	61 225	66 378	137 422	80 000
531-3, 536 Neinv. transfery veřejnoprávním subjektům	193 811	213 921	193 618	133 243	233 208	190 000
54 až 59 Neinv. transfery a půjčky obyv. a mezinár. organizacím a ostatní neinv. výdaje	194 595	221 477	247 359	279 223	270 296	16 000
Splátky úvěrů						79 339
CELKEM	1 095 627	1 428 846	1 228 938	1 285 600	1 344 060	1 015 339

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010) a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

¹⁷ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

Výdaje na platy zaměstnanců, zvolených členů zastupitelstva a dalších pracovníků tvoří druhou nejvyšší položku běžných výdajů. Podle mého názoru by statutární město mělo optimalizovat počet zaměstnanců a odborů. Odbory, které mají nedostatek pracovníků, by měly být posíleny a naopak ty, které mají pracovníků více, než potřebují, by měly jejich počet snížit. Navíc by vedoucí odborů měli zaměstnance motivovat k vyššímu výkonu odměnami, osobním ohodnocením. Snižování výdajů na platy by nemělo být plošné¹⁸, ale mělo by odpovídat výkonům jednotlivých pracovníků. Jedině tak si statutární město dokáže udržet schopné pracovníky, kteří by jinak mohli odejít za lepšími pracovními a finančními podmínkami. Tab. 25 obsahuje vstupní data, na základě kterých byl následně posuzován počet úředníků a odborů magistrátu města Zlína.

Tab. 25 Vstupní data pro srovnání statutárního města Zlína s referenčními městy

	počet obyv. obce k 1. 1. 2011	počet obyv. správního obvodu k 31. 12. 2010	počet odborů	počet zam. úřadu 2011	počet obyv. správního obvodu na 1 zam.	celkové výdaje v tis. Kč k 31. 12. 2011	rozpočet v tis. Kč/zam.
Kolín	29 489	79 026	12	195	405	800 476	4 105
Česká Lípa	38 776	77 621	9	229	338	661 582	2 889
Přerov	45 778	83 820	8	300	279	1 127 485	3 758
Karviná	63 467	71 612	12	357	200	1 267 471	3 550
Frýdek-Místek	66 407	110 279	13	331	333	1 380 111	4 170
Zlín	75 469	98 924	23	313	316	1 522 447	4 864
Pardubice	90 401	126 536	13	338	374	1 104 582	3 268
Olomouc	100 233	161 802	19	649	249	2 390 432	3 683
Liberec	101 865	140 426	17	334	420	2 395 520	7 172
průměr	67 987	105 561	14	338	324	1 405 567	4 162

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ČSÚ, ÚFIS (2011), Česká znalecká (2011) a poskytnutých magistráty měst Zlína, Pardubic, Olomouce, Liberce (2012)

¹⁸ Snižování se týká pouze příplatků (nelze je zcela odebrat pouze snížit, protože na ně mají zákonný nárok), osobního ohodnocení a odměn, protože plat stanovený zákonem nelze snížit.

Průměrný počet odborů v porovnávaných městech je 14. Zlín má v současnosti celkem 23 odborů, což je výrazně nad průměrem, je to nejvíce z porovnávaných měst. Domnívám se, že snížením počtu odborů jejich sloučením by dle mého názoru dosáhl úspor ve výši platových příplatků vedoucích úředníků, kterých má magistrát k 31. prosince 2011 celkem 58. Při porovnání počtu obyvatel správního obvodu na jednoho zaměstnance je průměrná hodnota 324, magistrát města Zlína je s hodnotou 316 obyvatel na jednoho zaměstnance pod tímto průměrem. Průměrná výkonnost hospodaření s rozpočtem porovnávaných měst je 4 162 tis. Kč na zaměstnance, statutární město Zlín dosahuje hodnoty 4 864 tis. Kč na zaměstnance. Je tedy patrné, že zaměstnanci magistrátu vykazují vyšší výkonnost než je průměr. Přesto se domnívám, že reorganizací organizační struktury a snížením počtu odborů, které vykonávají podobnou agendu, by statutární město dosáhlo úspor a zvýšení efektivity provozu úřadu. Sloučení by se mohlo týkat např. oddělení územního plánování, oddělení urbanismu a architektů a městského architekta, které jsou v současnosti samostatné, v odbor hlavního architekta nebo oddělení koordinace projektů a odboru realizace investičních akcí.

Neinvestiční nákupy a související výdaje tvoří velmi významnou část běžných výdajů. Průměrné výdaje na tuto oblast tvoří ve sledovaném období téměř 490 mil. Kč. V roce 2011 statutární město snížilo tyto výdaje oproti roku 2009 o necelých 19 %. V tomto trendu by mělo město pokračovat i v roce 2012. Návrh rozpočtu proto počítá s přibližně 10% poklesem výdajů oproti roku 2011 na 400 mil. Kč. V tomto snížení je zahrnuta i úspora plynoucí do rozpočtu statutárního města při využití následujících návrhů.

Mezi neinvestiční nákupy patří např. nákupy kancelářských potřeb, potravin pro jídelny školních zařízení, drobného dlouhodobého majetku, tj. majetek v pořizovací ceně do 40 tis. Kč, nezanedbatelnou položkou jsou také nákupy energií nebo vody. K redukci výdajů na tyto nákupy může statutární město Zlín využít např. elektronické aukce (dále jen e-aukce).

E-aukce je transparentní forma výběrového řízení, která je zakotvena v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Na organizování aukce lze využít služeb specializované firmy, např. www.eCENTRE.cz. Principem e-aukce je on-line porovnávání především cen jednotlivých dodavatelů. Ti pak mohou v průběhu aukce sledovat své pořadí a současně i nabídky konkurentů, mohou na ně reagovat a přizpůsobovat jim svoji nabídku. Vznikající konkurenční tlak je výhodný především pro zadavatele, který může využitím e-aukce uspořit náklady v řádu desítek procent. E-aukce přinášejí největší úspory

zejména v oblasti dodávek elektřiny, zemního plynu, potravin nebo služeb. Společnost eCENTRE na svých internetových stránkách zveřejnila, jakých úspor dosáhly jednotlivé veřejnoprávní celky s využitím e-aukce, viz Tab. 26. Výše úspor je závislá na množství dražitelů i ceně, kterou nabídnou (eCENTRE, 2012).

Tab. 26 Procentní úspory výdajů na elektřinu, zemní plyn a telekomunikace

Komodita		Procentní úspora
Elektrická energie		
	Město Staré Město	25,81
	Statutární město Ostrava	36,00
	Město Vítkov	15,40
	Městská část Praha 2	22,50
	Město Přerov	17,97
	Město Litoměřice	8,89
	Průměr	21,10
Zemní plyn		
	Město Choceň	31,70
	Statutární město Ostrava	36,00
	Statutární město Frýdek - Místek	32,70
	Město Vítkov	21,27
	Město Fulnek	27,00
	Město Červený Kostelec	14,84
	Průměr	27,25
Telekomunikace		
	Město Jablonec nad Nisou	79,11
	Město Bystřice pod Hostýnem	70,45
	Město Mimoň	41,20
	Průměr	63,59

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z eCENTRE (2011)

Průměrná procentní výše úspor jednotlivých obcí je podkladem pro stanovení možných úspor statutárního města Zlína při využití e-aukcí na komoditách, které představují značnou položku ve výdajích jeho rozpočtu. Tab. 27 obsahuje výpočet možných úspor v Kč včetně procentuálního vyjádření. Za základ pro výpočet jsou brány výdaje na dané komodity v roce 2011. Statutární město Zlín by tak na elektrické energii, zemním plynem

a telekomunikacích v roce 2012 mohlo odhadem ušetřit až 4,1 mil. Kč. pokud by Zlín využil e-aukcí i při nákupu ostatního materiálu a služeb.

Tab. 27 Odhad výše úspor Zlína v roce 2012 v Kč

Komodita	Výdaje v roce 2011 v Kč	Odhadovaná úspora v %	Odhadovaná úspora v roce 2011 v Kč	Odhadovaná úspora v roce 2012 v Kč
Elektrická energie	9 869 230,40	20,00	1 973 846,08	1 900 000,00
Zemní plyn	2 888 925,48	25,00	722 231,37	700 000,00
Telekomunikace	3 355 357,98	50,00	1 677 678,99	1 500 000,00
Celkem			4 373 756,44	4 100 000,00

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat eCENTRE (2011) a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

V Tab. 28 jsou uvedeny navrhované **kapitálové výdaje** podle jednotlivých odvětví. Dle mého názoru by se statutární město mělo zaměřit na podstatné investiční aktivity, které přispějí k rozvoji města jako celku. Mělo by investovat do akcí, které pro něj budou v budoucnu zdrojem nových příjmů.

Největšími investičními akcemi statutárního města Zlína v roce 2011 byly Koupaliště Jižní Svahy - Zlín, křižovatka Antonínova Tř. T. Bati (I/49) - areál Svitů, budova restaurace Kongresového centra, rekonstrukce budovy MŠ Mladcová, investiční dotace na dobudování pavilonu Etiopie v ZOO Zlín a výkup pozemků pod komunikacemi (Zlín, 2010).

Kongresové centrum Zlín bylo v spolufinancované v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava. Poslední splátka na výstavbu v částce 40 mil. Kč nebyla zatím ze strany EU proplacena. Při provádění auditu Úřadem regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava v roce 2011 vzniklo podezření, že při zadávání veřejných zakázek statutární město nepostupovalo podle zákona (ČTK, 2011). V letošním roce by mělo být jasné, zda statutární město dostane tuto částku proplacenou celou nebo jen část nebo zda ji bude muset uhradit z vlastních prostředků. Zlín by se proto mělo připravit na možnost, že EU tuto částku neproplatí a mělo by pro rok 2012 o 40 mil. Kč snížit plánované investice. Pokud Zlínu bude tato částka v průběhu roku 2012 proplacena, může ji vrátit do rozpočtu na další investice města.

Tab. 28 Kapitálové výdaje Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč

Kapitálové výdaje	Skutečnost					Návrh
	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁹	2012
22 Doprava	38 487	105 509	91 431	32 498	54 385	25 000
31 Vzdělávání	40 480	29 667	74 492	24 213	25 743	15 000
33 Kultura, církve a sdělovací prostředky	143 237	10 704	66 424	468 961	23 292	25 000
34 Tělovýchova a zájmová činnost	33 865	31 913	14 574	147 848	52 038	10 000
36 Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	75 966	45 954	15 709	14 283	11 661	15 000
37 Ochrana životního prostředí	28 613	25 025	15 440	28 221	12 147	10 000
Ostatní činnosti - rozpočtová rezerva	46 793	30 574	10 614	2 297	4 657	70 000
6 KAPITÁLOVÉ VÝDAJE CELKEM	407 442	279 347	288 684	718 321	183 923	170 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat převzatých z ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010), poskytnutých statutárním městem Zlínem (2011)

V oblasti dopravy bych doporučila statutárnímu městu pokračovat v investicích do oprav chodníků a místních komunikací. Statutární město by mělo pokračovat v rekonstrukcích základních škol, podporovat jejich modernizaci a zvyšování vybavenosti. Statutární město Zlín má ve svém obvodu velké plochy městské zeleně, stromy jsou často již ve špatném stavu a je nutné pokračovat v jejich revitalizaci. Bytový fond statutárního města Zlína je v některých případech již dost zastaralý, a je třeba do některých domů pravidelně investovat do oprav a udržování. Ostatní finanční prostředky lze využít jako rozpočtovou rezervu, která se během roku pomocí rozpočtových opatření převede na zastupitelstvem schválené projekty.

¹⁹ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

Závěrem práce bych shrnula hlavní poznatky a doporučení pro sestavení rozpočtu statutárního města Zlína v rok 2012 i pro budoucí roky. Vzhledem k očekávanému vývoji české ekonomiky a stále probíhajícím reformám, které provádí centrální vláda, není pro obce obecně snadné sestavit odpovídající rozpočet. Domnívám se, že se bude během roku často měnit, a závěrečný účet může být pak velmi odlišný od schváleného rozpočtu. V Tab. 29 je shrnut návrh rozpočtu statutárního města Zlína pro rok 2012, v němž jsou zahrnuta i následující doporučení:

- nezvyšovat sazby daně z nemovitostí, aby nedošlo k omezení výstavby a v konečném důsledku i k poklesu počtu obyvatel,
- zvýšit nájemné v městských bytech na 84,53 Kč/m², tím město získá více prostředků, které může dále využít k opravám a zkvalitnění městského bydlení,
- redukovat počet městských bytů pouze na nezbytně nutnou výši pro zajištění účelu městského bydlení (domy s pečovatelskou službou, startovací byty apod.),
- maximalizovat využití dotačních titulů krajských i vypisovaných orgány centrální úrovně při realizaci investičních i neinvestičních akcí,
- redukovat počet odborů a optimalizovat organizační strukturu na základě procesně-personálního auditu,
- využívat e-aukce nejen při nákupu energií, zboží a služeb, ale i při zadávání zakázek např. na opravy budov nebo při realizaci investičních akcí.

Tab. 29 Shrnutí návrhu rozpočtu Zlína pro rok 2012 v tis. Kč

	Skutečnost					Návrh
	2007	2008	2009	2010	2011 ²⁰	2012
Daňové příjmy	955 711	1 047 022	860 286	913 555	893 451	899 000
Nedaňové příjmy	235 752	430 945	258 993	257 889	252 421	236 000
Kapitálové příjmy	157 811	88 296	139 297	152 139	56 061	30 000
Vlastní příjmy	1 349 274	1 566 263	1 258 576	1 323 583	1 201 933	1 165 000
Neinvestiční přijaté transfery	290 409	308 323	345 253	367 164	355 697	74 000
Investiční přijaté transfery	35 213	72 726	38 560	370 700	12 855	0
Přijaté transfery celkem	325 622	381 146	383 894	738 821	368 906	74 000
PŘÍJMY CELKEM	1 674 896	1 947 409	1 642 470	2 062 404	1 570 839	1 239 000
Běžné výdaje	1 155 709	1 496 080	1 302 007	1 362 773	1 334 232	1 015 339
Kapitálové výdaje	446 394	420 693	337 366	771 282	188 215	170 000
VÝDAJE CELKEM	1 602 103	1 916 773	1 639 373	2 134 055	1 522 447	1 185 339
SALDO	72 793	30 636	3 097	-71 651	48 392	53 661

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ARIS (2007-2009), ÚFIS (2010), a poskytnutých magistrátem města Zlína (2011)

Myslím si, že by statutární město Zlín mělo mít pro rok 2012 rozpočet přebytkový nebo vyrovnaný. Přebytkovým rozpočtem by si město vytvořilo dostatečnou finanční rezervu pro případné neočekávané výdaje. Tyto prostředky pak může během roku převádět na investiční i neinvestiční akce, které bude během roku realizovat nebo na kterých se bude, např. s okolními obcemi, podílet.

²⁰ Údaje pro rok 2011 jsou neauditované

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývá analýzou příjmové a výdajové strany rozpočtů obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji v období let 2007 až 2010. Příjmy i výdaje jsou analyzovány s ohledem na vliv ekonomické krize na jejich vývoj a výši.

V úvodní části této diplomové práce byl stanoven cíl odhalit vliv ekonomické krize na příjmy a výdaje rozpočtů obcí s rozšířenou působností, na jejich výši a strukturu a navrhnout možnosti změn rozpočtu statutárního města Zlína pro rok 2012, které by co nejvíce eliminovaly negativní dopady této krize na jeho výši tak, aby Zlínu pomohly k naplňování jeho funkcí a cílů. Tento cíl se podařilo na základě získaných informací naplnit.

Teoretická část této diplomové práce charakterizuje rozpočtovou skladbu České republiky a vymezuje problematiku rozpočtového určení daní z pohledu obcí. Součástí teoretické části je i vymezení současného rozdělení daní a návrh možností úpravy tohoto systému tak, aby lépe vyhovoval potřebám obcí. Na základě získaných teoretických poznatků je v praktické části vypracována analýza příjmové a výdajové strany rozpočtů obcí rozšířenou působností Zlínského kraje. Z této analýzy vychází návrhová část, v níž jsou navrženy možnosti optimalizace rozpočtu na konkrétním příkladu rozpočtu statutárního města Zlína pro rok 2012.

Na základě provedeného srovnání rozpočtů obcí s rozšířenou působností lze konstatovat, že ekonomická krize měla dopad zejména na daňové příjmy, přijaté transfery a běžné výdaje. Ekonomická krize zasáhla Českou republiku v roce 2008, v roce 2009 se projevuje nejvíce. Dochází k výraznému poklesu výnosů daní, čímž je ovlivněna výše daňových příjmů, které plynou obcím zejména ze sdílených daní, a příjmy transferů, protože i tyto příjmy jsou tvořeny z daní. V případě daňových příjmů nabývají na významu daň z přidané hodnoty a daň z nemovitostí, jejichž výše je v současné době stabilnější, v roce 2010 dochází dokonce k jejich mírnému růstu. Nejvýraznější pokles výnosů zaznamenaly daň z příjmů fyzických a právnických osob, který byl mimo jiné způsoben poklesem zisků firem a propouštěním zaměstnanců v důsledku ekonomické krize. Výše přijatých transferů byla ve sledovaném období u jednotlivých obcí s rozšířenou působností rozdílná, jejich podíl na celkových příjmech však mírně roste. Je to zapříčiněno i ekonomickou krizí, která měla vliv na zvýšení výplaty sociálních dávek úřady obcí s rozšířenou působností.

V oblasti běžných výdajů tvoří rozhodující podíl výdaje na služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politiku zaměstnanosti a všeobecnou veřejnou správu. Obce by se měly zaměřit na redukci výdajů ve všech oblastech. Jednou z možností je i využívání elektronických aukcí, které umožňují obci vybrat nejvýhodnější nabídku.

Kapitálové výdaje k rozpočtům obcí a k jejich rozvoji neodmyslitelně patří. Ekonomická krize však do určité míry omezila možnosti obcí realizovat své rozvojové aktivity, jednak omezením výše příjmů, růstem běžných výdajů a pak také rizikem, že pokud obec na realizaci investice přijme úvěr, což je ve většině případů, splátky a úroky mohou v budoucnu velmi zatížit obecní rozpočet a obec pak bude muset omezit další investiční akce. Při výběru jednotlivých investičních záměrů by si obce měly stanovit priority pro dané období a zaměřit se především na investice, které pro ně budou největším přínosem.

Daňové příjmy statutárního města Zlína jsou jen velmi málo ovlivnitelné ze strany zastupitelstva města. Zlín by mohl navýšit pouze výnosy z daně z nemovitostí a místních poplatků, což ovšem nedoporučuji, protože především v případě daně z nemovitostí by navýšení sazeb daně mohlo vést k odlivu obyvatel, kteří by raději stavěli domy v okolních obcích s nižším daňovým zatížením. S tím je spojeno další riziko v oblasti daňových příjmů, a to pokles počtu obyvatel a pokles počtu zaměstnanců, které by vedli ke snížení daňových příjmů jako celku.

Statutární město Zlín by mohlo v roce 2012 jen na elektrické energii, zemním plynu a telekomunikacích s využitím elektronických aukcí ušetřit přibližně 4,1 mil. Kč. Další významnou položkou běžných výdajů obcí jsou výdaje na mzdy zaměstnanců úřadu a s tím spojené odvody sociálních dávek. Statutární město Zlín by tyto výdaje mohlo snížit redukcí počtu odborů, čímž by uspořilo výdaje spojené s příplatky za vedení. Zvýšením efektivity procesů uvnitř magistrátu by Zlín mohl dosáhnout provedením podrobného procesně-personálního auditu, který však nebyl předmětem této práce. Možnosti jeho tvorby a využití byly nastíněny v závěru práce.

Současná ekonomická situace obcí stále ještě není optimální a nadále hrozí další recese. Z tohoto důvodu by obce měly být zejména v oblasti kapitálových výdajů obezřetné a spíše s nákladnějšími investičními akcemi počkat, až bude situace pro investování příhodnější.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] HENDRYCH, D., J. KYPETOVÁ et al., 2007 *Problémy samospráv*. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut. 55 s. ISBN 80-87125-02-1.
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ., 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšíř. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. 455 s. ISBN 80-7380-086-4.
- [3] OTRUSINOVÁ., M. a KUBÍČKOVÁ, D., 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek - po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 178 s. ISBN 80-7400-342-4.
- [4] PAŘÍZKOVÁ, I., 2008. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 238 s. ISBN 80-210-4681-8.
- [5] PEKOVÁ, J., J. PILNÝ, M. JETMAR., 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI. 712 s. ISBN 80-7357-351-5.
- [6] PETEROVÁ, H., 2008. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. doplň. Praha: Institut pro místní správu Praha. 95 s. ISBN 80-86976-13-6.
- [7] PROVAZNÍKOVÁ, R., 2009. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: Grada. 304 s. ISBN 80-247-2789-9
- [8] SCHNEIDEROVÁ, I., 2010. *Rozpočtová skladba v roce 2010: rozpočet a účetnictví státu*. 1. vyd. Mašov: Acha obec účtuje. 238 s. ISBN 80-254-5608-8.
- [9] ŠINDELÁŘOVÁ, M., 2008. *Problematika financování obcí – daňové příjmy obcí*. Brno. 68 s. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Irena Opluštilová.

Internetové zdroje

- [10] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2012. Aktuální prognóza ČNB. In: *Česká národní banka* [online]. 2. 2. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/prognoza/index.html.
- [11] ČESKÁ ZNALECKÁ, 2011. Odborné vyjádření: Technicko-ekonomický a právní audit s návrhem konsolidace procesu řízení. In: *Nový Jičín* [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: http://www.novyjicin.cz/customers/novy-jicin/ftp/File/vedeni-mesta/auditni-zprava/odborne_vyjadreni-zverejneni.pdf.

- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2012. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.zlin.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>.
- [13] ČTK, © 2010. ÚOHS přezkoumá zakázku na stavbu zlínského kongresového centra. *Deník zpravodajství o veřejných zakázkách* [online]. 6. 9. 2011 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://www.vz24.cz/clanky/uohs-prezkouma-zakazku-na-stavbu-zlinskeho-kongresoveho-centra/>.
- [14] ECENTRE. *ECENTRE* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.ecentre.cz/>.
- [15] GILDAINOVÁ, E. a O. HAVLENA, 2009. Rozpočtové určení daní z pohledu obcí. In: *HavlenaBlog* [online]. 18. 12. 2009. [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <http://www.havlena.net/blog/rozpocetove-urceni-dani-z-pohledu-obci/#more-1008>.
- [16] KOMÁREK, E., 2008. V novém roce nové rozdělení daní pro obce. In: *Veřejná správa* [online]. roč. 1/2008. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>.
- [17] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2009. *ARIS: prezentace údajů ÚSC* [online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/index.pl>.
- [18] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2011. *ÚFIS: prezentace údajů ÚSC* [online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/index.pl>.
- [19] NETOLICKÝ, M., 2008. Kritérium rozlohy a zvýhodnění malých obcí při rozdělování daní? In: *Deník veřejné správy* [online]. 23. 10. 2008, roč. 4/2008. [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6340929>.
- [20] SMS ČR, 2011. V rámci snahy o změnu zákona o financování samospráv SMS ČR. In: *Sdružení místních samospráv České republiky* [online]. 1. 8. 2011. [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: http://62.240.177.250/soubory/SMO/RUD_Priloha_K_Dopisu.pdf.
- [21] MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE, © 2012. *Statutární město Olomouc - oficiální informační portál* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.olomouc.eu/>.

- [22] MAGISTRÁT MĚSTA PARDUBICE, 2009. *Pardubice - oficiální internetové stránky statutárního města Pardubice* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/>.
- [23] MAGISTRÁT MĚSTA ZLÍNA, © 2008. *Zlín - oficiální stránky města* [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/>.
- [24] MAGISTRÁT MĚSTA ZLÍNA, © 2008. Závěrečný účet statutárního města Zlín za rok 2010. *Zlín - oficiální stránky města* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/70978.vyrocnizprava-magistratu-mesta-zlina/>.
- [25] MANDATORNÍ VÝDAJE, 2011. In: *Businesscenter.cz* [online]. © 1998 - 2012. [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p1215-mandatorni-vydaje.aspx>.
- [26] MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2010. *Kroměříž* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-kromeriz.cz/uvod.asp?modul=obcan>.
- [27] MĚSTO LUHAČOVICE, 2010. *Luhacovice* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.mesto.luhacovice.cz/>.
- [28] MĚSTO OTROKOVICE, 2010. *Otrokovice* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.otrokovice.cz/newWebOtr/aktuality/aktuality_def.aspx?v=1024.
- [29] MĚSTO UHERSKÝ BROD, 2003-2012. *Uherský Brod* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.ub.cz/?panel=reset>.
- [30] MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIRÍČÍ, 2012. *Valašské Meziříčí* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirici.cz/>.
- [31] MĚSTO VIZOVICE, 2012. *Vizovice* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.vizovice.eu/>.
- [32] MĚSTSKÝ ÚŘAD BYSTRICE POD HOSTÝNEM, 2012. Závěrečný účet města Bystřice pod Hostýnem za rok 2008. *Bystřice pod Hostýnem* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.mubph.cz/clanek.php?id=1372>.
- [33] MĚSTSKÝ ÚŘAD HOLEŠOV, 2011. *Holešov* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.holesov.cz/>.
- [34] MĚSTSKÝ ÚŘAD ROŽNOV POD RAHDOŠTĚM, 2008-2012. Zpráva o výsledcích hospodaření města Rožnova pod Radhoštěm za rok 2008. *Rožnov pod Radhoštěm* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/down/Zprava_hospodareni_2008.pdf.

- [35] MĚSTSKÝ ÚŘAD ROŽNOV POD RAHDOŠTĚM, 2008-2012. Závěrečný účet - Zpráva o výsledcích hospodaření města Rožnova pod Radhoštěm za rok 2009. *Rožnov pod Radhoštěm* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/down/Zprava_hospodareni_2009.pdf.
- [36] MĚSTSKÝ ÚŘAD UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2010. *Uherské Hradiště* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/>.
- [37] MĚSTSKÝ ÚŘAD VALAŠSKÉ KLOBOUKY, 2010. Závěrečný účet Města Valašské Klobouky za rok 2010. *Valašské Klobouky* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.valasskeklobouky.cz/zaverecny-ucet-mesta-valasske-klobouky-za-rok-2010/d-448274>.
- [38] MĚSTSKÝ ÚŘAD VALAŠSKÉ KLOBOUKY, 2010. Závěrečný účet Města Valašské Klobouky za rok 2009. *Valašské Klobouky* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.valasskeklobouky.cz/zaverecny-ucet-za-rok-2009/d-428068>.
- [39] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Vývoj daňových příjmů územních samosprávných celků v roce 2011 a 2012. In: *Kraj Vysočina: servis pro obce* [online]. 2011 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/rozpocet-financi-vyporadani/ds-301764/p1=42696>.
- [40] STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC, © 2009. *Statutární město Liberec* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.liberec.cz/wps/portal/statutarni-mesto-liberec/>.
- [41] VAŠÍČKOVÁ, R., 2011. *Regionální rozdíly v cenách nájmu a deregulace nájemného v České Republice* [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://eko.fsv.cvut.cz/najemnibydleni/prispevek_na_konferenci.pdf.
- [42] ZLÍNSKÝ KRAJ. Dotace obcím z rozpočtu Zlínského kraje 2004 - 2010. In: *Zlínský kraj* [online]. 2011 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=51265&doctype=ART&nid=2557&cpi=1>.

Právní předpisy

- [43] ČESKO. Zákon č. 84/1990 Sb. ze dne 27. března 1990, o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=38420>.

- [44] ČESKO. Zákon ČNR č. 200/1990 Sb. ze dne 17. května 1990, o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=38544>.
- [45] ČESKO. Zákon ČNR č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (o místních poplatcích). In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. ©2003-2011 [cit. 2012-02-05]. Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=38937>.
- [46] ČESKO. Zákon ČNR č. 114/1992 Sb. ze dne 19. února 1992, o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=39807>.
- [47] ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení). In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=49296>.
- [48] ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní). In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=49560>.
- [49] ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000, o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=49658>.
- [50] ČESKO. Zákon č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=53654>.
- [51] ČESKO. Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy*

- České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=58613>.
- [52] ČESKO. Zákon č. 261/2007 Sb. ze dne 19. září 2007, o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=65109>.
- [53] ČESKO. Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. ze dne 2. července 2002, o rozpočtové skladbě. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=53670>.
- [54] ČESKO. Vyhláška Ministerstva financí č. 259/2011 Sb. ze dne 24. srpna 2011, o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=74812>.
- [55] ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. ze dne 15. srpna 2002, o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. In: Ministerstvo vnitra. *Portál veřejné správy České republiky*. [online]. © 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=53799>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj.	A jiné
Apod.	A podobně
ARES	Automatizovaný rozpočtový informační systém
CSÚIS	Centrálního systému účetních informací státu
Č.	Číslo
Č. p.	Číslo popisné
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
Fin.	Finanční
FO	fyzická osoba
Mezinár.	Mezinárodní
MHD	Městská hromadná doprava
Mil.	Milion
Mld.	Miliarda
MŠ	Mateřská škola
Např.	Například
Neinv.	Neinvestiční
Nekap.	Nekapitálový
O. s.	Obchodní společnost
Obr.	Obrázek
Obyv.	Obyvatelé

Org.	Organizace
ORP	Obec s rozšířenou působností
P.	Pod
PO	Právnícká osoba
RUD	Rozpočtové určení daní
S.	Stran
Sb.	Sbírky
Soc.	Sociální
Sv.	Svatý
Tab.	Tabulka
Tis.	Tisíc
Tř.	Třída
ÚFIS	Prezentační systém finančních a účetních informací státu z CSÚIS
ÚSC	Územní samosprávný celek
Vl.	Vlastní
Vyd.	Vydání
Zam.	Zaměstnanec
Zem.	Zemědělství

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Vývoj celkových příjmů z jednotlivých daní v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	35
<i>Obr. 2 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Bystřice p. Hostýnem, Holešova a Rožnova p. Radhoštěm v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	36
<i>Obr. 3 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Luhačovic, Valašských Klobouk a Vizovic v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	37
<i>Obr. 4 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Kroměříže, Valašského Meziříčí a Vsetína v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	38
<i>Obr. 5 Podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech Zlína v letech 2009 a 2010 v tis. Kč</i>	39
<i>Obr. 6 Odvětvová struktura nedaňových příjmů ORP v roce 2007 v %</i>	41
<i>Obr. 7 Odvětvová struktura nedaňových příjmů v roce 2010 v %</i>	42
<i>Obr. 8 Odvětvová struktura běžných výdajů Vizovic, Luhačovic a Valašských Klobouk v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	57
<i>Obr. 9 Odvětvová struktura běžných výdajů Bystřice p. Hostýnem, Holešova a Rožnova p. Radhoštěm v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	59
<i>Obr. 10 Odvětvová struktura běžných výdajů Otrokovic, Uherského Brodu a Uherského Hradiště v letech 2007 – 2010 tis. Kč</i>	60
<i>Obr. 11 Odvětvová struktura běžných výdajů Valašského Meziříčí, Vsetína a Kroměříže v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	61
<i>Obr. 12 Odvětvová struktura běžných výdajů Zlína v letech 2007 – 2010 v tis. Kč</i>	62
<i>Obr. 13 Odvětvová struktura kapitálových výdajů jednotlivých ORP souhrnně za roky 2007 – 2010 v %</i>	65

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1</i> Propočítání násobku postupných přechodů	26
<i>Tab. 2</i> Základní údaje o ORP ve Zlínském kraji	30
<i>Tab. 3</i> Index změny celkových příjmů ORP v letech 2007 – 2009	32
<i>Tab. 4</i> Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech ORP v roce 2007 a 2010 v %.....	34
<i>Tab. 5</i> Index změny vybraných nedaňových příjmů ORP 2010/2007	43
<i>Tab. 6</i> Index změny vybraných nedaňových příjmů ORP 2010/2007	44
<i>Tab. 7</i> Index změny kapitálových příjmů ORP v letech 2007 - 2010	47
<i>Tab. 8</i> Podíl neinvestičních a investičních transferů na celkových transferech ORP v letech 2007 – 2010 v %.....	49
<i>Tab. 9</i> Index změny neinvestičních a investičních transferů ORP v letech 2007 – 2010.....	50
<i>Tab. 10</i> Index změny neinvestičních transferů ORP v letech 2007 – 2010.....	51
<i>Tab. 11</i> Index změny celkových výdajů ORP v letech 2007 – 2010.....	53
<i>Tab. 12</i> Podíl jednotlivých tříd výdajů na celkových výdajích ORP v roce 2007 a 2010 v %.....	54
<i>Tab. 13</i> Index změny běžných výdajů ORP v letech 2007 – 2010.....	56
<i>Tab. 14</i> Index změny kapitálových výdajů ORP v letech 2007 – 2010	64
<i>Tab. 15</i> Krátkodobé přijaté půjčené prostředky v tis. Kč	67
<i>Tab. 16</i> Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky v tis. Kč	67
<i>Tab. 17</i> Podíl statutárního města Zlína na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu DPH a daní z příjmů	69
<i>Tab. 18</i> Predikce některých daňových příjmů pro rok 2012 v tis. Kč.....	70
<i>Tab. 19</i> Vývoj výše vybraných daňových příjmů Zlína v letech 2007 – 2011 v tis. Kč.....	71
<i>Tab. 20</i> Odhad výše daňových příjmů Zlína pro rok 2012 v tis. Kč	72
<i>Tab. 21</i> Nedaňové příjmy Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč.....	73
<i>Tab. 22</i> Kapitálové příjmy Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč	75
<i>Tab. 23</i> Přijaté transfery Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč.....	76
<i>Tab. 24</i> Běžné výdaje Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč	77
<i>Tab. 25</i> Vstupní data pro srovnání statutárního města Zlína s referenčními městy.....	78
<i>Tab. 26</i> Procentní úspory výdajů na elektřinu, zemní plyn a telekomunikace.....	80
<i>Tab. 27</i> Odhad výše úspor Zlína v roce 2012 v Kč.....	81
<i>Tab. 28</i> Kapitálové výdaje Zlína v letech 2007 – 2011 a návrh pro rok 2012 v tis. Kč	82
<i>Tab. 29</i> Shrnutí návrhu rozpočtu Zlína pro rok 2012 v tis. Kč.....	84